

- Asılıyor birer birer işyerlerine pankartlarımız Sanki çiçek tarlasında gelincik "Bu iş yerinde grev var"
- İşçi sınıfı en yoğun grev günlerini yaşıyor: 58 bin işçi grevde!
- Yüzbinler direniyor
- Daha fazla kâr için daha fazla baskı ve zulüm
- 7 ayda ertelenen 54 grev 100.000 işçiyi kapsıyor

Yazısı 8-9. sayfalarda

DÜNYADA DEVRİM

- ABD'de seçim göldürüsü
- Siyonistlerin yeni saldırısı:
- Kudüs İsrail'in başkenti ilan edildi
- Şah öldü: Bir diktatörün sonu

Yazısı 12-13. sayfalarda

DISK kapatılamaz

Hesaplar tutmayacaktır. Elbette işçiler DISK'e sahip çıkacaklardır. 300 bin işçinin örgütlü olduğu DISK ortadan kaldırılamaz.

Yazısı 4. sayfada

Model tartışmaları ya da kırk katır mı, kırk satır mı?

Evde model tartışmaları yapanlar, siyasi modellerin arkasından yok oluş hikayeleri yazmaya fırsat bulabilecekler midir acaba?

Egemen sınıfların çözümsüzlüğü arttıkça, halkın düzene yönelik tepkisi yükseldikçe, düzenin her renkten sözcüleri ve bekçileri siyasal rejim için model tartışmalarına hız verdiler. Dün Kore modeli, Brezilya modeli ve bir bütün olarak Latin Amerika modeli tartışılıyordu. İran'ın, Brezilya'nın nasıl kalkındığı anlatılıyordu! Bugün de bu tür tartışmalar hararetli bir biçimde sürdürülmektedir. "Devlet mi, demokrasi mi?" sorusunun artık sık sık gündeme getirildiği günümüzde ülkede geriye kalmış ve birçok yönleri ile işlemez hale getirilmiş özgürlük kırıntıları da ortadan kaldırılmak istenmektedir.

tedir.

Bu tartışmalar ve yürütülen uygulamalar karşısında reformist CHP'nin ve Ecevit'in tutumu ve yeri nedir?

Yazısı 6. sayfada

Urfa

Birecik sınır köylerinde işkence ve zulüm

Saat sekizden sonra sokaklara çıkma yasağının uygulandığı Urfa Birecik'in Babahat köyü jandarma bölüğüne bağlı Eşme, Çiçekalan, Çadır, Göktepe, İncirli, Konak, Şiftek, Si-vedi, Korsan ve Ziyaret sınır köylerinde yıllardır devam eden baskı yoğunluk kazanarak sürüyor.

Jandarma komutanı Tahsin Büyükcoban, köylülerin karakola çekip işkence yaptığı ve karakol binasının bodrum katının işkencehane olarak kullanıldığı burada işkence gören köylüler tarafından söylenmektedir. Bölgede kaçakçılık iddiası ile kurşuna dizilen köylülerin öldükleri iddia edilmektedir.

Karakolda işkence gören köylülerin anlattıklarına göre halk arasında "hamam" adı verilen işkencehanede özel olarak yapılmış sopa ve coplarla işkence yapılmakta, gözaltına alınanlar günlerce beton zemin üzerinde yatırılmaktadır. Bazen işkence metodlarının değiştirildiğini anlatan köylüler, bir keresinde köylülerin çuvalar içine konulup coplar ve değneklerle rasgele dövüldükten sonra karakol kö-

peğinin üzerlerine saldırtıldığını söylemişlerdir.

Yakınlarının anlattığına göre Çekalar Köyünden 55 yaşındaki Ahmet Yavuz'a Tahsin Büyükcoban günlerce işkence yapmış, kafasına vurduğu sert bir cisimle öldürmüştür.

Yine Tahsin Büyükcoban tarafından 60 yaşındaki bir köylünün sakallarını bayıltmaya dek tek tek çekmiştir. Daha sonra köylünün bayılıp bayılmadığını anlamak için silahıyla sağına soluna ateş etmiştir. 60 yaşındaki köylü, jandarmalar tarafından iki köy arasına bırakılmış, daha sonra köylüler tarafından baygın olarak bulunmuştur.

Bazen karakolda işkence görenler, bir insanın toparlanarak ancak girebilecekleri bir delikte yılan ve böceklerle baş başa bırakılmakta, zaman zaman deliğin ağzı açılarak coplarla dövülmekte ve istenilen ifadenin imzalanmasına kadar baskılar devam etmektedir.

Karakolda işkenceye çekilenlerin yakınları gözaltına alınanları aramamışlardır, aradıkları takdirde kendilerinin de dayak yediklerini söylemektedirler.

İki devrimci gencin idam kararı mecliste

Necdet Adalı. Hakkındaki idam kararı onaylanması talebiyle Meclis'e gönderildi.

İDAMLAR ENGELLENMELİDİR

Bundan 8 yıl önce Mecliste kan isteyenlerin sarsıcı "Evet!" "Evet!" çığlıkları arasında bir idam kararı onaylandı. Namuslu, yurtsever insanlar cinayeti engellemek için çırpındılar, Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan daracasında can verdi. İnsanlar sessizce ağladı, çaresizlik içinde yumruklar sıkıldı.

Bütün bu yıllar boyunca Türkiye halkının demokrasi mücadelesi yükseldi; 8 yıl öncesine göre binlerce kat daha fazla insan, açlığın, işsizliğin, baskının kaynağını gördü ve daha örgütlü mücadelelere atıldı, atılıyor. Emeliyle yaşayan insanların mücadelesi durmadı, durdurulmuyor.

Diktatörlük birkaç kişiyi "sallandırma"am, halka karşı sürdürülen çok yönlü saldırının bir parçası olarak "iyi bir gözdağı" olacağını düşünüyor.

Bunun için önce 19'unu bile dolduramamış bir genç Erdal Eren seçilmişti. Erdal Eren idama mahkum oldu, karar askeri yargıtayca "usulden" bozuldu. İdam isteğiyle yargılanması Avrupa'nın Türkiye'nin ilerici demokrat kamuoyunun geniş tepkisiyle karşılaştı. Erdal Eren şimdi yeniden aynı mahkemece yargılanacak.

Erdal Eren'in Askeri Yargıtayca idam kararının bozulduğu gün, iki devrimci, Necdet Adalı ve Kemal Ergin, haklarındaki idam kararları Askeri Yargıtayca onaylandı ve Meclis'e gönderildi. Başbakan Süleyman Demirel idam kararını ele alarak Meclis'e Başbakanı verdi. Adalet Partisi iki devrimcinin idamlarının bir an önce görüşülüp karara bağlanması için "geceğinin yapılmasına" çağışacağını açıkladı.

Bu arada sıkıyönetim mahkemelerinden fasistler için de idam cezaları çıkıyor. Ne ki, idama mahkum ya da başka cezalara mahkum, fasistlerin delinmez betonların, en kaçılmaz hapishanelerin duvarları arasında sınırlı sınırlı surra kadem basıyorlar.

Şimdi iki devrimci gencin daha hayatı meclisteki ellerini kaldırıp verecekleri oylara bağlandı. Meclistekiler yine 8 yıl öncesinin aynı. Ama meclisin dışı çok değişti.

TCDD Yollarında grev kararı alındı

DYF-İŞ ile TCDD Genel Müdürlüğü TÖTİS (Türk Taşıt İşverenleri Sendikası) arasında sürdürülen 9. dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine DYF-İŞ Sendikası tarafından grev kararı alınmıştır. 15 Haziran tarihinden itibaren alınan grev kararı işyerlerine duyurulmuştur.

Görüşmelerin 1 Haziran'da başladığını bildiren demiryolu işçileri, grev kararını duvar gazetelerinden öğrendiklerini, ancak grev kararının ne için alındığını; hangi maddeler üzerinde anlaşma sağlanamadığını, toplu sözleşme görüşmelerinin kapalı kapılar arkasında ceryan ettiğini bu nedenle sendika ağalarının kendilerine bilgi vermediklerini söylemişlerdir. Bir grup devrimci demiryolu işçisi buna benzer bir oyunun geçen yıl da oynandığını söylemiştir.

Bilindiği gibi geçen yıl da benzer bir olay olmuş, 8. dönem toplu sözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlanmış, grev kararı alınmış, hükümet grevi 3 ay ertelemiş, 3 ayın bitimine bir gün kala işçilerin bir satış belgesi olan toplu sözleşme taslağına imza atılmış, arkasından da sendika ağaları tarafından bunun işçilerin isteği olduğu açıklanmıştı. Sendikacılar imzadan sonra Kıbrıs'ta bir hafta kalarak eğlenseler işçileri satmalarını kutlamışlardı.

Grevci işçilere DISK 875 TL "Grev Avansı" veriyor

İki ayı aşkın bir süredir grevde olan İzmir Tarih 1, 2 nolu Üzümlü İşletmeleri, Sirke ve Alkol Fabrikalarındaki 1200 işçiye DISK'e bağlı Gıda-İş Sendikası "grev avansı" adı altında yalnızca 875 lira ödedi. Sendikanın grev fonu ödemeyişi işçileri geçici işlerde çalışmaya, köyle bağı olan işçilerin köylerine dönmeye yol açmakta, grevi kırmak isteyen işverenin işini kolaylaştırmaktadır.

Gıda-İş Sendikasının yetkili olduğu bu işyerlerinde sendika greve gidilmesini savunmasına ve İGD'nin işverenin yanında saf tutup lokavtu desteklemesine rağmen DSM'li ve diğer devrimci işçilerin önderliğinde greve gidilmişti. Ancak sendika bir yandan işverenle uzlaşırken, öte yandan atadığı grev komitesi ile işçiler üzerinde baskı uygulamaktadır. İşçiler tarafından seçilmiş olan ve işçilerin iradesini yansıtmayan grev komitesi devrimci işçileri polise teslim etmekle tehdit etmektedir. Sendikanın grevci işçileri dağıtarak grevi yalnızca basit bir üretim durdurmaya çevirmesi işvereni cesaretlendirmektedir. İşveren, toplu sözleşmeden, atılan işçilerin geri alınması maddesinin çıkarılmasını ve üretilimin başlatılmasından sonra toplu sözleşme görüşmelerinin sürdürülmesini teklif etme cesaretini bulabilmektedir.

Geçenlerde bir bildiri ya-

ynlayan DSM'li işçiler şu maddeler temelinde birleşmesi çağrısı yapmıştır: 1. Toplusözleşmenin işçilerin katılımı ile yeniden tespiti, 2. Grev komitesinin işçiler tarafından seçilmesi, 3. Toplusözleşme görüşmelerine işçilerin seçtiği bir grup işçinin de katılımı, 4. İşçilerle düzenli toplantılar yapılarak sendikaların işçileri görüşmelerden haberdar etmesi, 5. İmzalanma aşamasına gelen toplu sözleşmenin işçilerin onayına sunulması, 6. İşçilerin çoğunluğunun onayı varsa yürürlüğe girmesi...

Maskeli muhbirler Fatsa'dan sonra İstanbul- Bahçelievler'de de faaliyete geçti

Maskeli muhbirler şimdi de İstanbul Bahçelievler semtinde kullanılmaya başlandı. Geçtiğimiz günlerde polis otosuyla gezdirilen maskeli bir faşist semtteki kahveleri tek tek dolaşarak ilericileri, devrimci kişileri polise ihbar etti.

Polisin bu uygulaması diğer saldırılarla atbaşı gidiyor. Geçtiğimiz günlerde bir polisin öldürülmesini bahane eden polis, kahveleri basıyor emekçileri sıra dayatma yapıyor, kahveleri kapatıyor. Bakırköy - Ünverdi'de halk arasına giremeyen MHP'li faşistler, polisten cesaret alarak halka zorla kendi faşist gazetelerini satmaya çalışıyor ve zorla haraç topluyor. Öte yandan gazetemiz Özgürlük'ün kahvelerde serbestçe satılmasını polis kanunsuz bir şekilde zorla engellemeye çalışıyor.

Tunceli- Ovacık'ta bir polis ile bekçiyi öldürenin iki polis olduğu iddia ediliyor

Tunceli'nin Ovacık ilçesinde 11 Temmuz tarihinde ilericiler görüşleriyle tanınan polis Hüseyin Derelloğlu ve bekçi Kazım Geçgin'i kahvede tarayarak öldüren ve Muzaffer Yerlikaya adlı yurtsever devrimci genci yaralayan maskeli iki kişinin Ovacık Emniyetinde çalışan polis Üzeyir Dağlı ve Rüsen olduğu iddia edildi. Anti-faşist halk hareketinin günden güne kitlesel bir nitelik kazanarak güçlendiği Tunceli'nin Ovacık ilçesinden Kaymakam Günhan Sarıkaya ve görevli yüzbaşının yönetiminde baskı ve terör durmadan artıyor. Geçmişte Apocu cinayet şebekesiyle, aşiretleri birbirine düşürme çabalarıyla provokasyonlarla halkın mücadelesini ezmeye çalışan gerici güçler halkı katletme planları içinde.

İlçede ilericiler görüşleriyle tanınan bir bekçi ve polisin katledilmesi ve bir devrimci gencin yaralanması da bu planın bir parçasıdır. Olayın gelişimi ve olay sonrasında resmi görevlilerin tutumu katliamı düzenleyenlerin 2 polis olduğu iddiasını güçlendirmektedir. Şöyle ki: Olay gününe kadar ilçede hiçbir zaman birlikte görülmemiş iki Pol-Bir'li polis Üzeyir Dağlı ve Rüsen olay günü saat 16.00'da kaza dışında

saatlerce konuşurken görül-müşlerdir. Kahve taranmadan 5 dakika önce polis Üzeyir Dağlı, kahvede oturan polis Hüseyin ve bekçi Kazım tarafından çay içilmeye davet edilmesine üzerine, onları kahvede oturur bırakarak, 5 dakika içinde çay içmeye geleceğini söylemiş ve dışarı çıkmıştır. 5 dakika sonra ise maskeli iki kişi kahveyi taramıştır. Kahveyi tarayan biri uzun diğeri kısa boylu iki kişinin tipinin aynan polis Üzeyir ve Rüsen'in tipinde oldukları söylenmektedir. Olay sonrası kaymakam ve diğer resmi görevlilerin sessiz kalışı ve yerel gerici klanların kaymakamın "katliamın kaymakam ve polis tarafından düzenlenmediğini" açıklaması da iddiayı güçlendirmektedir.

MHP, Maraş katliamının bir numaralı sanığına araba hediye etti

Maraş katliamının bir numaralı sanıklarından Mehmet Leblebici'nin katliam-daki üstün "hizmetlerinden" dolayı MHP Genel Merkezince 06 plakalı FIAT marka bir oto hediye edilmiştir. Ayrıca Leblebici'nin MHP'deki rütbesi yüzbaşılığa çıkarılmıştır.

Dört - beş yıl önce yok-sul bir ailenin çocuğu olan Leblebici şimdi servetini bir hayli artırmıştır. Mehmet Leblebici Maraş Ticaret Lisesi Müdür yardımcısıdır.

Afşin Lisesi'nde polis ve sivil faşistler devrimci öğrencilere birlikte saldırdı

Afşin Lisesinde 10 Temmuz günü bütünleme sınavlarına giden öğrencilere polis ve faşistler birlikte saldırdı. Saldırı sırasında beş devrimci öğrenci yaralandı.

Öğrencilerin bildirildiğine göre beden eğitimi öğretmen Mehmet Bayram, devrimci öğrencilerin hepsini kasten sınıfta bırakmıştı. Bütünleme sınavına gelen devrimci öğrencilere okulun bahçesinde toplanan 200 civarında sivil faşist saldırmış, saldırının başını, beden eğitimi öğretmeni, Müdür Mustafa Demir, Öğretmen Harun Şahin, İhsan Kökler çekmişlerdir. Faşistlerin devrimci öğrencilere saldırısına Komiser İlhan ve yardımcısı Sedat adlı polisler de katılmış, beş devrimci öğrenci çeşitli yerlerinden yaralanmıştır. Olaydan hemen sonra öğrenciler sınavların faşistler tarafından engellendiğini, sınav gününün değiştirilmesini isteyen bir dilekçe ile kaymakama başvurmuş, ancak kaymakam bu konuda sessiz kalmıştır.

TIKP Maraş'ta ihbarlarına devam ediyor

TIKP'nin ihbarından sonra Maraş Sümerbank fabrikasında çalışan bir devrimci mühendisin evi arandı.

Fabrikada bu olay duyulduktan sonra işçiler zaten sayıları birkaç tane olan TIKP'lilere neden ihbarlık yaptıklarını sorunca, "Bunlar devletimizi yıkacak, dev-

lete,orduya karşılar, biz onun için ihbar ettik" demişlerdir.

Diğer yandan şimdiye kadar onlarca devrimciyi ihbar edip gözaltına alan TIKP'li Aziz Temizsoy son olarak 10 Temmuz günü Fanfas Köyü muhtarını sıkıyönetime ihbar etmiştir. Muhtar sıkıyönetimce gözaltına alınmıştır. Muhtarın yakınına Maraş Sıkıyönetim Komutanı Tayyar Argun'a neden gözaltına alındığını sormaları üzerine komutan "Aziz Temizsoy bizim en iyi adamımızdır. Şimdiye kadar her ihbarı doğru çıktı. Onun için gözaltına aldık" demiştir.

Aziz Temizsoy'un bütün Maraş halkınca ihbarcı olarak tanınması üzerine Aydınlık gazetesi onun MHP'li olduğunu yazmak zorunda kalmıştır. Ama tüm Maraş'lıların bildiği gibi ihbarcı Aziz Temizsoy TIKP'lidir, ve polise, sıkıyönetimle iç içe çalıştığı gibi MHP'li-lerle de iç içedir. Aziz Temizsoy'u yönlendirenin Maraş Merkez Karakolunda görevli olan MİT Osman adıyla tanınan polis olduğu yine Maraş halkınca bilinmektedir.

Ankara'da faşistler 6 çocuklu bir kadını öldürdü

İncesu'da MHP'li faşistlerin Cebeci Karakolu'nun des teğinde Hemşin Kahvesini basıp önlere geleni dövmeye başlamaları ve toplanan semt halkına ateş açmaları üzerine çıkan çatışmada faşistler, devrimci 6 çocuk sahibi ve hamile Saniye Ana'yı öldürdü. Saniye Ananın ölümü semt halkının geniş tepkisini topladı. Cenaze töreni sonrasında İncesu'da yasadışı bir gösterinin yapıldığı bildirildi.

Killiste faşistler bir devrimciyi katletti

14 Temmuz'da Killis'te MHP'li faşistler onlarca kişinin gözleri önünde, ilçede devrimci olarak tanınan Mehmet Aslan'ı katletti. Olaydan sonra katiller ellerini kollarını sallayarak uzaklaştılar. Polis, katillerden hiçbirini tutuklamadı. Olayın ardından MHP ilçe yöneticilerinden birinin yaralanması bahane eden polis bir yurtsever devrimci genci gözaltına aldı. Gözaltına alınan gencin delisiz olarak tutuklandığı öğrenildi.

Akçakoca'da faşist saldırılar yoğunlaştı

Akçakoca devrimcilerin bildirildiğine göre ilçeye son bir ay içinde dışardan 30-40 kadar sivil faşist getirildi. Dışardan gelen ve ÜYD' binasında barındırılan faşistler polisin ve özellikle de faşist polis Muammer'in yardımıyla provokasyon hazırlıklarına girişmişlerdir.

Önce Demokrat gazetesini okuduğu için bir Akçakoca'ya saldıran ve elindeki gazeteyi yılan faşistler, dışardan getirdikleri faşistlerle birlikte devrimci demokratlara saldırmaya başlamışlardır.

24-25 Temmuz günleri saldırılar doruk noktasına ulaştı. Polisin karakola çağırıldığı bir devrimci karakolun önünde toplanan bir

grup faşistin taşı sopalı saldırısına uğradı. Olay sırasında faşistler, devrimci bir genci dövmelerken polis karakola girip kapısını da kilitledi.

Saldırgan faşistlere bir şey yapmayan, onlara yardım eden polis, olaydan sonra faşistlerce saldırıya uğrayan devrimciyi ve ona yardım eden arkadaşını gözaltına aldı ve işkence yaptı.

Ağın Elsanatları Eğitim Merkezi'nde öğrenciler ücretsiz işçi olarak çalıştırılıyor

Elazığ - Ağın Elsanatları Merkezinde bulunan 45 kurs öğrencisinin ücretsiz işçi olarak çalıştırıldığı öğrenilmiştir. Yirmi beşin Akçadağ köylerinden toplandığı ve kurs sonunda halı öğretmeni olarak çalıştırılacakları vaat edilen öğrenciler, okulda kaldıkları süre boyunca yoğun sömürü ve baskıya maruz kaldıkları gibi kurs sonunda aldıkları diplomaların hiçbir geçerliliği olmadığını öğrenmeleri üzerine, öğrencilerden bazıları diplomalarını almayıp okulda bırakmışlardır.

Okula başladıklarında öğrenci velilerine senet imzalatılmış, senette okuldan kendiliğinden ayrılan olursa karşılığında 20 bin lira alınacağı belirtilmiştir. İki öğrencinin okuldaki baskılar yüzünden tatilden sonra okula dönmemesi üzerine okul 20 bin liranın ödenmesi için mahkemeye başvurmuş, öğrencilerden biri maddi sıkıntılar içinde olduğu için okula geri dönmek ve emeğini bedavaya vermek zorunda kalmıştır.

Sabah sekizden akşam altıya kadar halı dokutturan öğrenciler ayrıca gece yediden dokuza kadar da çalıştırılmaktadırlar. Yapılan hahalar Sümerbank'a verildiği ve satış gelirlerinin % 30'unun idare tarafından okula yardım adı altında alındığı öğrenilmiştir. Buna karşılık öğrencilere kayıt yapılarak, bütün ihtiyaçlarının okul tarafından karşılanacağı söylenmesine rağmen, öğrenciler okul tarafından çıkarılan yemekleri yiyememekte dışardan beslenmek zorunda kalmaktadırlar. Öğrenciler kendilerine ne yiyecek diye bayat konserve, kurtlu zeytin verildiğini söylemektedirler. Kızı okulda okuyan bir baba, "Ben kendi kızıma Almanya'dan her türlü ihtiyaçlarını gönderdiğim halde ona bir şey göstermemişler, gönderdiğim eşyaların yanı sıra 45 bin lira para gönderdim, okul parasız yatılı kurs ol-

duğu halde" diyor.

Kurs öğrencileri muhasebeci Mehmet Dell'in müdür yetkisini kullanarak öğrenciler üzerinde zorbalık yaptığını bildirmişlerdir. Bir kurs öğrencisi "Bizlerin İl Müdürlüğüne baskılardan dolayı şikayet etmemiz sonucu, üzerimizdeki baskılar daha da yoğunlaştı. Birer ücretsiz işçi olarak çalıştırıldık. Köle muamelesi ile halı dokuduk. Bir bardağın kırılması bile suçtu", "Allemizden gelen mektuplarımız bile okunuyor, sözümüne biz okulun sırrını dışarı veriyormuşuz" demektedir.

Öte yandan kursu bitiren öğrenciler iş için İl Müdürlüğüne başvurdıklarında müdür kendilerine bir iki yıl beklemelemleri, belki o zaman kendilerine iş verileceğini söylemiştir.

Ankara Onkoloji Hastanesi'nde Sağlık emekçileri 3 saat iş bıraktı

Ankara Onkoloji Hastanesi Başhekim Dr. Haluk Nurbaki ve İsmail İlhan'ın hastane içinde devrimci demokrat ve yurtseverlere yönelik saldırılarının artması üzerine sağlık emekçileri iş bıraktı. Hastane emekçilerinin bildirdiğine göre İsmail İlhan hiçbir iş yapmayarak sürekli olarak devrimcilerin peşinde dolaşmaktadır. Devrimcilerin gazete okumalarını engellemekte, ha'a /till saldırılarda bulunmaktadırlar. Son olarak devrimci bir emekçinin bir faşistle münakaşası bahane edilerek devrimci sağlık emekçisinin tayini çıkarılmıştır.

Tüm sağlık emekçileri, hastanedeki baskılara ve sürgüne karşı çıkarak aralarında seçtikleri temsilcileri başhekimle görüşmeye göndermişlerdir. Faşist başhekimin önce "ben sizinle görüşmüyorum, nerede görüşmüş bir başhekimle bu şekilde görüşmek" demesine ve gelenleri kovalamasına karşın, sağlık emekçilerinin direnmesi karşısında temsilcilerle konuşmayı kabul etmiştir. Temsilcilerin hastanedeki her saldırının kendisinin başı altından çıktığını söylemelerinden sonra hastanede saat 11'den 14'e kadar hiç kimse iş yapmamış, baskı ve sürgünleri kınamıştır.

Tüm sağlık Onkoloji emekçileri yayınladıkları bir yazıda, -hastanede bundan sonra gelişen her saldırıya kararlılıkla karşı çıkılacağını bildiriyorlar.

Resimde Ağın Halıcılık Kursu öğrencileri görülmektedir.

Diyalog ve birlik

Diyalog uzun bir süreden beri günlük gazete sütunlarında belki de en çok kullanılan sözcüklerden biri.

Tarafsız görünümü günlük yayın organlarının bir bölümü, aylardan beri AP ve CHP liderlerine diyalog çağrısı yapıp durmaktadır. Bu konuda en ilimlileri, iki liderin birçok temel sorunda diyalog içinde bulunmalarını isterken, bir kısmı da AP ve CHP'nin ortak hükümet kurmasını istemektedir. Onlar iki parti arasında gerçekleşecek diyalogun veya iki partinin ortak hükümet kurmasının, her derde deva olacağını, "anarşi, terör, pahalılık" vb. gibi sorunların bu yolla "çözülebileceğini" anlatıp durmaktadırlar. Kendisine demokrat ünvanını veren bir kısım köşe yazarları ve yayın organları ise, AP ve CHP arasında kurulacak birliğin, MHP'nin tecrit edilmesine hizmet edeceği için, diyalog ve birlik çağrısına doğrudan katılmaktadırlar. Bilinen bazı yayın organlarının ve kuruluşların politikası ise zaten bu temel üzerinde şekillenmektedir.

Dahası, geçmişte ordu komutanları partilerin bir araya gelmesi, sorunların bu yolla çözülmesi için "muhtıra"lar vermişler, "uyarı"larda bulunmuşlardır. Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının çeşitli sözcükleri ve bazı örgütleri bu politikayı çeşitli vesilelerle açıktan dile getirmişlerdir. Aslında günlük yayın organları da diyalog ve birlik sözcüklerine bu gelişmelerden sonra daha çok sarılır, bunu her derdin çaresi olarak göstermeye başlar hale gelmişlerdir.

CHP ve Ecevit aslında bu politikanın yedi - sekiz aydır açıkça şampiyonluğunu yapmaktadır. CHP içindeki hizipler arasında bu konuda öзде bir ayrılık da söz konusu değildir. İse önce diyalog sözcüğünün "telaffuzu" ile başlayan CHP'nin reformist yöneticileri, giderek "birlik" isteklerini dile getirmeye başlamışlardır. Belli bir dönemden beri de Ecevit, CHP-AP hükümetinde, bir "Onarım Hükümeti"nde ısrar etmektedir. CHP, merkezi görevinin başına bugün için bunu koymuştur.

Bu birlik çağrıları neye hizmet etmektedir, diyalogun amacı nedir? Birtakım yaygın organlarının, köşe yazarlarının iddia ettiği gibi, AP ile CHP arasında, iki "lider" arasında diyalog ve birçok temel konuda işbirliği gerçekleşirse gerçekten Türkiye'nin sorunları "çözülecek", "anarşi sona erecek" ve "hayat pahalılığı duracak" mıdır? Emekçi halkın taleplerinin gerçekleşmesi doğrultusunda adımlar mı atılacaktır?

Aslında bu soruların cevabı bellidir. Ama Çağla-yangıl-Demirel ile Ecevit arasında köşkte yapılan son toplantı bu soruların cevabını daha açık bir biçimde ortaya koymuştur. Demirel ve Ecevit, altıncı sayfamızda içeriklerini açıkladığımız 5 yasa tasarısı üzerinde "görüş birliği"ne varmışlar, diyalogun çeşitli alanlarda sürdürülmesi kararını almışlardır. Demirel, Ecevit'i Olağanüstü Hal ve DGM yasa tasarılarının çıkarılması için işbirliğine çağır-mıştır.

Yani AP ile CHP arasındaki işbirliği mevcut durumun, fiili durumun hukukileştirilmesine, halk üzerindeki ekonomik ve siyasi baskıların artırılmasına hizmet etmektedir. Egemen sınıflar, üstyapıda karşı-devrimin, gericiğin güçlerini birleştirmeyi, siyasal çatışmaları sona erdirmeyi, bu yolla halka yönelik baskı tedbirlerini rahatlıkla uygulamayı ve bunu hukukileştirmeyi amaçlamaktadır. CHP reformistleri de bu uygulamaların belirleyici güçleri arasında daha büyük oranda yer almayı istemektedir, faşizmi güçlendirmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

İşte diyalogun ve birlik çağrılarının gerçek hedefi budur. AP ile CHP arasında çeşitli alanlarda kurulması istenen birlik, halka, milyonlara karşı bir birlik-tir.

Evet bugün birliğe, güç ve eylem birliğine ihtiyaç vardır. Bu halkın, devrimci güçlerin birliği olmalıdır. Faşizme karşı devrimci bir birlik olmalıdır. Ve hayatın her alanında belirlenmiş ülkeler temelinde, bütün ülke çapında kalıcı olarak kurulmalıdır. Faşizmin saldırılarını ancak böyle durdurabiliriz. gerici birlikleri böyle parçalayabiliriz. Geleceğin aydınlık Türkiye'sinin kurulması yönünde ancak bu yünden adımlar atabiliriz.

23 Temmuz'da Ankara İncirli'de Çorum ve Fatsa halkına yönelik saldırıları ve İncirli'de artan polis-jandarma baskısını protesto etmek için yasadığı bir miting yapıldı. "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet" sloganının atıldığı gösteride kısa bir konuşma yapılarak yürüyüşe geçildi. Polisin gösteri alanına yaklaşılmadığı bildirildi.

MHP'li Uşak Banaz'da bir öğretmeni ağır yaraladılar

MHP'li faşistler 23 Temmuz günü Uşak'ın Banaz ilçesinde evinin önünde pus kurdular. Bir devrimci öğretmeni ağır yaraladılar. Uşak Devlet Hastanesine kaldırılan öğretmenin sağlık durumu ciddiyetini koruyor.

Banazlı devrimciler olayı duyduktan sonra toplanarak bir gösteri yapmışlar ve faşistlerin karargahı olarak kullanılan bir evin camlarını kırarak evi tahrip etmişlerdir.

Polisin faşist saldırılarına yakalamadığı buna karşılık bazı yurtsever devrimcileri gözaltına aldıkları öğrenilmiştir.

Trabzon'da faşistler bir emekçiyi oruç tutmadığı için öldürdü

Son aylarda yoğunluk kazanan faşist saldırılara Trabzon'da bir yenisi eklenmiş, Trabzon Yükseköğrenim Derneği'ne ve emekçi halkın oturduğu Sümer Kiraathanesine yapılan bombalı saldırı sonucu üçü ağır olmak üzere 11 kişi yaralanmıştır. Kitle katliamını planlayan faşistler bundan sonra Bahçecik'te oturan 52 yaşında işsiz 6 çocuk babası Harun Aydın'ı katletmişlerdir. Harun Aydın oruç tutmadığı gerekçesiyle faşistlerce öldürülmüştür.

Trabzon'da son bir yıl içerisinde faşist saldırılar peş peşe gelmiş, bu saldırılar sırasında onlarca kişi katledilmiştir. Devrimci-demokrat dernekler basılmış, kahveler taranmıştır. Fenerbahçe Spor Klübü silahla taranmış bir yurtsever öldürülmüş, Saray pasajında bir kitabevi basılmış, sahibi Mustafa Demirel öldürülmüş. CHP Gençlik Kolları Lokali taranmış bir öğretmen yaralanmış, Tabakhane'deki Örnek Otelinde kalan bir yurtsever genç otele yapılan baskın sonucunda hayatını kaybetmiştir. Faşistlerin saldırıları bunlarla da son bulmamış, işçi Kadir Pirasoğlu katledilmiş, Aline evlerine yapılan saldırı sonucu Sanat Lisesi öğretmenlerinden ikisi öldürülmüş, biri de yaralanmıştır. Ardından avu-

arkasından şoförlere gelip polis tarafından "arabanıza lastik takdirdik, bunların masrafını siz vereceksiniz" denildiği bildirildi. Para vermeyi reddeden şoförler asılsız suçlamalarla karakola götürülüp dövülmüştür. Mamaklı şoförler haraç yiyen polisleri kimseye şikayet edemediklerini, şikayete gittikleri karakolda dayak yediklerini bildirmişlerdir.

Ankara Tepebaşı'nda asteğmen saat sekizden sonra sokağa çıkma yasağı koydu

Ankara Bademlidere Tepebaşı'nda Asteğmen İsmail Turan saat sekizden sonra sokağa çıkma yasağı koydu.

Bazı kişilerin semtteki bir ev duvarına "İsmail Turan'dan hesap soracağız" yazısını yazması üzerine mahalle halkını toplayan asteğmen "saat sekizden sonra sokakta dolaşan çocuk bile olursa vururum" demiştir. Bunun üzerine mahalle halkı ve yurtsever devrimci gençlerden oluşan 350 kişi sokağa dökülerek saat 8'de ve daha sonraki saatlerde yürümüşlerdir. Asteğmenin halka yaklaşmadığı bildirilmiştir. Ertesi gün de aynı saatlerde halk sokağa dökülürken, duvara slogan yazan ortayolcu akının sıkıyönetime başvurarak mahalleye "iyi bir teğmen" istediği öğrenilmiştir.

Ankara Zafertepe'de faşist propaganda sökmedi

Ankara Zafertepe Mahallesi'nde MHP'li faşistler dağıttıkları bildiride gece sahura kalkanların evlerinin devrimciler tarafından kurşunlanacağını yazmışlardır.

Bu arada bombalı saldırılara hız veren faşistler son olarak devrimci bir kadının evini bombalamış, bazı evler kurşunlanmıştır. Ancak faşist saldırı ve propagandanın sökmediği, faşistlerin bir gösteri girişimlerinin ardından semt devrimci gençliğinin bir eylem koyduğu ve "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet" sloganının atıldığı öğrenilmiştir.

Olaydan sonra polisin mahalleye bastığı ve semt halkından bazılarını gözaltına aldığı gözlenmiş, polisten cesaret alan faşistler yenden saldırıya geçmiştir.

Öğretmen kıyımları sürüyor

Geçtiğimiz haftalar içinde Aydın Millî Eğitim Müdürlüğüne, Nazilli Atatürk

Ortaokulu Öğretmeni Cengiz Birim, 1 Mayıs gösterine katıldığı ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 6, 7, 8. maddelerine aykırı hareket ettiği öne sürülerek görevden uzaklaştırılması istemiyle valiliğe başvurulmuştur.

Öte yandan ayrıca 9 öğretmenin 1 Mayıs gösterilerine katıldığı tahmin edilerek haklarında soruşturma açıldığı ve açığa alındıkları bildirilmiştir.

Bu arada Manisa Valisi, Manisa Millî Eğitim Müdürü Ahmet Kuş'un önerisi ile 4 bine yakın öğretmenin kadro, kademe vb. özlük haklarını onaylamayarak öğretmenleri açığa terk etmiştir. Yine Manisa'da 24 Aralık eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle yüzlerce öğretmenin açığa alınma halinin devam ettiği öğrenilmiştir.

Muğla'da Haziran ayı içerisinde 24 Aralık eylemlerine katıldığı gerekçesiyle 75 öğretmen hakkında soruşturma açıldığı, 30'u aşkın öğretmenin açığa alındığı bildiriliyor.

İzmir Karşıyaka Havva Özışbakan Lisesi öğretmenleri 14 Temmuzda toplanan öğretmenler kurulunda 26 öğretmenin gerekçesiz olarak silinmesini ülke genelinde ise öğretmen kıyımlarını ve öğretmenlere yönelik her tür saldırıyı kınayan karar oy çokluğu ile almışlardır.

Sürülen 26 öğretmen daha önceleri 24 Aralık eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle haklarında soruşturma açılan, öğrenim yılı boyunca okul öğrencileri ile sürekli dayanışma içerisinde bulunan ve "28 Mart günü yayınlanan olay sonucunda açığa alınan 4 öğretmenin göreve iadesi için mücadele eden öğretmenlerden bir kişisidir. Adı geçen okulun öğretmen ve öğrencilerinin devrimci potansiyeli ve mücadelesi ile, İzmir Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından dağıtılmak için hedeflenen bir okul olduğu bildirilmiştir. Bu nedenle okulda yeni kıyımlar beklenmektedir.

Ankara'da devrimci gençler voleybol turnuvası düzenlediler

Ankara Emek'te yurtsever devrimci gençler, Yeni Bahçeli Gençlik Klübü'yle birlikte bir voleybol turnuvası düzenlemişlerdir.

İsteyen herkesin takım halinde katılabileceğinin açıklandığı turnuvaya 7 takım katılmıştır.

Emek Mahallesi gençliği ve halkı tarafından ilgiyle karşılanan turnuvada açılış günü bir devrimcinin yaptığı konuşmada bugünkü hakim sınıfların spor anlayışı eleştirilmiş, kitle sporunun ne olduğu anlatılmıştır. Turnuvanın son günü final maçından sonra kazanan takıma kupası verilmiş, katılan diğer takımlara yurtsever devrimci gençlik tarafından kitap hediye edilmiştir.

Turnuvanın devam ettiği günlerde Çorum ve Fatsa olayları üzerinde konuşmalar yapıldığı, işkencelerin ve işkencelerin teşhir edildiği bildirilmiştir.

Turnuvanın semt gençliği ile devrimci gençliğin dayanışmasına hizmet ettiği gözlenmiştir.

Yurtsever devrimci gençlerin düzenlediği Ankara-Emek voleybol turnuvası

FAŞİST KATİLLER TEKER TEKER SERBEST BIRAKILIYOR

İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoglu adlı faşist katiller Ankara Mamak Askeri Cezaevinden 27 Temmuz günü kaçırıldılar. Binlerce devrimci ve emekçinin kanına girmiş MHP adli cinayeti çetesinin bu iki elemanı, Ankara'nın Balgat semtinde anti-faşistlerin oturduğu bir kahveyi otomatik silahlarla taramış 5 emekçiyi katletmiş, 12 kişiyi de yaralamıştı. 29. Tümen'in içinde bulunan, her tarafı kordonda altında olan Mamak Askeri Cezaevinden MHP ve Kontrgerillanın vereceği yeni talimatları hayata geçirmek, operasyonlarda görev almak üzere kaçırıldılar. Bir başka ifadeyle serbest bırakıldılar.

İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoglu'nun kaçırılmasının hemen arkasından Siyas Cezaevinden yine iki faşist katil, Yusuf Işık ve Fatih Hüseyin İpek kaçırıldılar.

DemokratGazetesimuhabiri Recai Ünal faşistler tarafından katledildi

Devrimci-demokrat basına yönelik saldırılar devam ederken, basın emekçilerine yönelik saldırılar da yoğunluk kazandı.

Demokrat gazetesi muhabiri Recai Ünal 22 Temmuz gecesi evine giderken Fatih'te kaçırılmış, saat 23

LANETLİYORUZ

Demokrat gazetesi muhabiri Recai Ünal'ın faşist katiller tarafından kaçırılıp işkenceyle katledilmesini lanetliyoruz. Faşist saldırılar gerçeklerin halka ulaşmasını engelleyemeyecek, yurtsever, devrimci basını susturamayacaktır.

Demokrat çalışanlarının arzusunu paylaşıyor, demokrat güçlerinin mutlak zaferi kazanacaklarına olan güvenimizi bir kez daha belirtiriz.

ÖZGÜRLÜK
ÇALIŞANLARI

olarak birkaç er gözaltına alınmakta, kaçırılan faşist katilleri arama bahanesiyle emekçi semtlerinde baskı ve terör yoğunlaştırılmaktadır.

İsa Armağan, Mustafa Pehlivanoglu, Yusuf Işık ve Fatih Hüseyin İpek, kaçırılarak serbest bırakılan faşistlerden yalnızca bir kaçıdır. Daha önce de gözaltına alınıp, işledikleri cinayetleri mahkeme heyetlerinin yüzüne karşı haykırarak ve yaptıklarının "soylu bir kışrağın şahısları" olduğunu belirten tutuklanmamaları için tutunacak hiçbir şey kalmadığından tutuklanan faşistler birer, üçer kaçırıldılar. Abdi İpekçi'nin katili Mehmet Ali Ağca'nın 25 Kasım 1979 günü İstanbul-Kartal Maltepe Askeri Cezaevinden kaçırılması olayı, "yetkili ve etkili çevrelerin bu konudaki usulünü göstermişti. Maraş katliamının elebaşlarından ve onlarca Maraşlı emekçinin kanlı katillerinden Yunus İlhan ve Rıdvan Çalı-şar'ın 20 Ocak 1980 günü kaçırılması bu usulüğü iyice pekiştirdi. Ardından 3 devrimciyi katletmekten Bursa Cezaevinde tutuklu bulunan Mehmet Ali Özdemir adlı faşist, 19 Şubat günü kaçırıldı. 23 Mart 1980 günü İstanbul Paşa-

kapısı Cezaevinden Salim Sevinç, Celal Albay ve Sedat Hacıoğlu adlı faşistler kaçırıldılar. 28 Şubat günü ise Müslim Bakan, Sümer Bayer, Duran Korkmaz Edirne Cezaevinden elini kolunu sallayarak kaçtılar. Mustafa Gürler ve yanındaki 10 faşist de 26 Mart 1980 günü Adana ve Osmaniye Cezaevlerinden kaçırıldılar. 28 Mart günü ise, Ercüment Demir adlı faşist katil, İzmit Cezaevinden kaçırıldı. Tamer Saatçioğlu'nu öldüren Nuh Semiz adlı faşist de 20 Nisan 1980 günü İzmit Cezaevini "terk" etti. MHP'li faşist elebaşların "5 bin elemanımızla huzuru sağlıyoruz" dedikleri Yozgat'a kaçırılmak üzere yollanan ve birçok devrimciyi katletmiş bulunan Alparslan Alparslan adlı MHP'li faşist ise Yozgat Cezaevinden elini kolunu sallayarak çıktı.

Göründüğü gibi faşist cinayet çetesi mensupları birer birer serbest bırakılıyor, M. Ali Ağcalar, Alparslan Alparslanlar, Aydın Telli, Yunus İlhanlar, yeni Maraş katliamları düzenlemek, emekçi ve devrimcileri katletmek, Mustafa Gülcüğü'ne deyimle "devlete yardım etmek" için kaçırılmaktadır. Onlar şimdi yeni saldırılarını ve yeni katliamların planlarını elebaşlarıyla birlikte yapmaktadırlar. Onlar şimdi devrimci ve emekçilere kurulumuş pusularda namulularını temizlemektedirler. Çorum'da katliam, Fatsa'da "operasyon"lara katılmak üzere yola çıkmışlardır.

Faşist katil çetelerinden tutuklanmış bulunanların sırayla kaçırılması, devrimcilere ve emekçilere yönelik saldırılarla birlikte yürümeğe devam ediyor. Zaten bunu her gün başbakanın ağzından da dinlemekteyiz. Faşizme ve sömürüye karşı çıkan faşist saldırganlığı direnen, cinayet mangalarına teslimiyete hayır diyen devrimciler ve sıradan emekçiler zindanlara doldurulurken işkencelere çekilirken, binlerce emekçi ve devrimcinin katili, ETKO, TİT, TUSKO, TYK, ŞİT gibi cinayet örgütlerinin merkezleri MHP'nin "ülküci" faşistleri birer birer kaçırılmakta, serbest bırakılmaktadır. Ve bütün bunlar mevcut mekanizmanın egemenlerin çıkarlarına işleminin gereği olarak yapılmaktadır.

ANARŞİ AFYONU

HALİL EIRAT

Ortalığı toz - dumak kaplamış bulunuyor. Çok sesli bir koro her gün anarşi ve terör üzerine aynı nakaratı kulakları sağır edici bir tonda tekrarlıyor. Siyasiler her gece televizyon ekranına arz-ı endam ediyor bir dizi tekerlemeyi birbiri peşi sıra diyor. "Devletin katillerin hakkında geleceği"nden, "dökülen kanın yerde kalmayacağı"ndan söz ediliyor. Bölücülük, yıkıcılık, anarşi ve terör üzerine edebiyat her gece gün biraz daha zenginleşiyor. Radyo ve TV'de açık oturumlar düzenleniyor, gazeteler birbiri ardına terör üzerine yazı dizileri yayınlıyor, anarşi raporları düzenliyor, televizyonda siyasilerin söylediklerini kaçıranlar için bu sözler bir kez de gazetelerin baş köşelerine konuyor.

Sonra gazetelerin köşe yazarları aynı sözleri bir tersinden bir de yüzünden yazıp yorum diye halka sunuyor. "Anarşi 10 can daha aldı", "terör kılıcını demokrasiye yöneltti", "özgürlükçü parlamenter rejim büyük tehdit altında" gibi laf salataları belki yüz bininci kez gazete sütunlarında yer alıyor. Ardından müthiş (!) açıklamalar geliyor. Bu açıklamalarda anarşi ve terörün kaynağı berrak bir biçimde ortaya seriliyor. "Türkiye'yi bölmek isteyen iç ve dış güçler", "vatan hainleri", "parlamentar rejimi yıkmak isteyenler", "Ermeniler", "hayır siyonistler" ve hatta Rumlar" gibi sözler hiçbir iç mantığı olmadan birbiri arkasından yumurtlanıyor. Bütün bu sözleri söyleyenler arkasından birbirlerini anarşinin kaynağını bulamamakla suçluyor. Ve aynı türden sözler bir kez daha tekrarlanıyor.

Faşistler Çorum'da herkesin gözü önünde 50 emekçinin canını alıyor, ardından gazetelere sekiz sütun üzerine "Çorum'da anarşi" manşeti atılıyor. Mamak cezaevinden beş emekçinin katili, iki faşist ellerini kollarını sallayarak çıkıyor ve her biri kendi yanında bir toplumsal bilim uzmanı olan gazetecilerimiz, parti kodamanlarımız derin üzüntülerini belirterek "anarşinin devletin içine kadar sızdığını" söylüyor. İzmir İnciraltı yurtlarında altı lise öğrencisi "güvenlik güçlerinin" silahlarından çıkan kurşunlarla öldürülüyor, ve hemen "terörün yine altı can daha aldığı" haberi gazetelerin kuytu bir köşesine konuyor.

Kısacası "anarşi ve terör" sözcükleri doğuştan bir anlam kazanıyor, her taşın altından çıkabilecek hayali bir kavram oluveriyor. Laf kalabalığına, çok söz söylerken gerçekte hiçbir şey söylemeye dayanan bu propaganda çoğu kez açık anti-komünist karşı-propagandanın önüne bile geçiyor. Siyasilerin demecileri, radyo ve televizyon haberleri, gazetelerdeki yazı dizileri, köşe yazarlarının yorumları sanki sözleşmişcesine kim, niçin, neden sorunlarını hasıraltı etmeye çalışıyor. Çorum'da kim ve neden 50 kişiyi öldürdü sorusuna cevap yerine bol bol Alevi-Sün-

ni çatışması üzerine tekerlemeler, anarşi ve terör edebiyatı ortalığı kaplayıveriyor. İki azılı faşistin Mamak Cezaevinden çıkıp gittiği gün Babiali'nin büyüklerinden bir gazetenin imzasıyla yayınladığı bir yorumda "terörü durdurmak için çalışıyoruz. Oysa ki terör anarşiden anarşi de terörden kaynaklanır hale geldi" gibi ipe sapa gelmez şeyler söylüyor.

Terör ve anarşi konusunda bu derece cahilce sözler boşuna edilmiyor, hayali güçler, içi boşaltılmış kavramlar boşuna yaratılmıyor. Yaşadığımız ortamda halkı ayfonlamanın, baskı ve zulmün nereden kaynaklandığını gizlemenin en uygun yöntemi olduğu için seçiliyor. Böylece sokak ortasında sorgusuz sualsiz kurşunlananlar da anarşi oluveriyor. MHP'nin Çorum'da Maraş'ta, Yozgat'ta işlediği cinayetlerin üzerine şal örtülebiliyor, işkencece katledilen nice insanın ölümüne "akıllica" bir gerekçe bulunuyor. Ve böylece sömürü çarkları dönsün diye öldürülen binlerce işçimizin, gençimizin, aydınımızın neden ve kimler tarafından öldürüldüğünün üzerine büyük bir perde asılmış oluyor.

Basında, radyoda, televizyonda, türeyen yüzlerce Göbbels, Hitlervari propagandanın kırk yıllık ustaları gibi yazıyor, çiziyor, konuşuyor ama gerçekte hiçbir şey söylemiyor. Koskocaman laf salatalarının içinde incir çekirdeğini bile dolduracak bir düşünce kıvrımı bir tahlil ve gerçek bulunmuyor. Ve gerici böylece bir taşla birkaç kuş birden vurmaya çalışıyor. Birincisi, bu demagogik kampanya ile bugünkü baskı ve zulüm meşrulaştırılıyor; işçilerin, emekçilerin ve devrimci güçlerin ezilmesi için kamuoyu oluşturuluyor. İkincisi yeni zulüm ve baskı tedbirleri için zemin hazırlanıyor. Üçüncüsü, düzenin çözemediği ve çözemeyeceği tüm sorunları halkın dikkatlerinden uzaklaştırıyor. Burjuvazinin pilinin bittigini gösteren tüm ekonomik, sosyal ve siyasal sorunların üzerine böylece örtülüyor. MHP gibi burjuvazinin eli kanlı sivil örgütü aklanıyor. Fatsa efsaneleri yaratılabiliyor vb. vb.

Ve çark işliyor: Terör tımanıyor, böylece gelsin daha sıkı baskı yasalari... Anarşi azıtıyor, böylece daha sıkı bir yönetim gerekli... Terör durmuyor, özgürlüklerin kırmızıları da yok edilmeli... Ve her şey sırasıyla yerine getirilmeli. İşçi hakları kısıtlanmalı, örgütlenme özgürlüğü, basın özgürlüğü ayaklar altına alınmalı, açlığa terk edilen, tüm ekonomik hakları ellerinden alınan kitlelerin sesleri de kesilmeli!

Gericiliğin bu demagogik saldırısını can-ü gönülden destekleyen ve aynı yöntemi uygulayan çeşitli renkten revizyonistlerin kervanına ne yazık ki birçok aydın, liberal diye bilinen yazar da katılıyor. İki odaklı terör açıklamaları, hayali düşmanlar, içi boşaltılmış kavramlar bunlar tarafından da benimseniyor. Ve tekkeci sermayenin senaryosunu yazdığı oyuna birkaç figüran daha katılıyor.

Eski bir MHP'li işledikleri cinayetleri itiraf etti

İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoglu adlı MHP'li faşistlerin kaçırılması olayı MHP ve Kontrgerillanın koordineli çalışmasının yeni bir kanıtını oluştururken, eski bir MHP militanı, bütün emirleri Türkiye'den aldıklarını ve Türkiye'nin başkanlığında UGD'li katillerin katliam planlarını hazırladıklarını itiraf eden UGD Hukuk Masası Başkanı Ali Yurtaslan adlı faşist, bu kurumların iç içe çalışmaları hakkında yeni bazı açıklamalarda bulundu ve günlük gazetelerde bu "davadan dönme" faşistin itirafını yayınladı.

Ali Yurtaslan adlı faşist eskisi, itiraflarında ETKO'nun MHP tarafından idare

edildiğini, MHP'nin Bulgaristan'dan silah kaçakçılığı yaptığını, bütün cinayetleri MHP'nin ve UGD'nin emirleri üzerine işlediklerini, işçi, emekçi ve devrimcilerin katledilmesinde kullanılan silahları orduya ait silah depolarında bulunan silahlarla değiştirdiklerini belirtmektedir. UGD Hukuk Masası Başkanı'nın itirafı arasında cezaevinden kaçırılan faşistlerin UGD Genel Merkezine götürüldükleri de yer almaktadır. Ali Yurtaslan'ın yaptığı açıklamalara göre İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoglu adlı faşist katillerin gideceği yerler arasında "en sağlam" MHP Genel Merkezidir. Çünkü Başbuğ

orada "gadre uğramış" bu "dava arkadaşlarını" beklemektedir. Ali Yurtaslan, faşist cinayet çetelerinin elinde halka ölüm kusan silahların saklanması için en emin yerin MHP Genel Merkezi olduğunu da söylemektedir. Yine Ankara Bahçelievler'de öldürülen 7 TIP taraftarının Türkiye'nin emri üzerine "bölgeyi emniyetli hale getirmek" amacıyla öldürüldüğünü de sözlerine eklemektedir.

Ali Yurtaslan'ın itirafları MHP'nin bilinen devlet kurumları ile nasıl iç içe çalıştığı MHP'li faşist katillerin sırtlarını kimle dayayarak cinayet işledikleri hakkında da bir fikir vermektedir.

BÜTÜN KİTLE ÖRGÜTLERİ DAHA ÖNCE DEN KAPATILMIŞTI

Disk kapatılamaz

● Hesaplar tutmayacaktır. Elbette işçiler DISK'e sahip çıkacaktır. 300 bin işçinin örgütlü olduğu DISK ortadan kaldırılamaz.

● Burjuvazi geçmişte de DISK'i kapatmayı amaçlamıştı. Ama DISK'e ve Türk-İş'e üye işçiler 15-16 Haziran direnişi ile burjuvazinin bu oyununu bozdu

İstanbul Bakırköy Cumhuriyet Savcılığı geçtiğimiz hafta içinde Bakırköy İş Mahkemesine dava açarak Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun (DISK) kapatılmasını istemiştir.

Savcı dava dilekçesinde DISK'in "ihlalki sendikacılık metodlarını benimsediğini, bunun için kapatılması gerektiğini" iddia etmiştir.

Şimdi işçi haklarını ve işçi örgütlerini savunuyor gözüken birtakım çevreler bu olaydan sadece Bakırköy cumhuriyet savcısını sorumlu tutacaklar, kapatma isteğini bir savcının "marifetliliğine" bağlayacaklardır. Hatta savının iktidara yaranmak için böyle bir girişimde bulunduğundan bahsetmeye başlayacaklardır. Ama bu girişim, Bakırköy savcısının değil, egemen sınıfların bir girişimidir. Savcı ise bunun başlangıcını yapmıştır.

Bilindiği gibi egemen sınıflar

öteden beri işçi ve emekçilerin bugüne kadar kazandığı birtakım hakları bütünüyle yok etmek, ülkeyi dikensiz bir gül bahçesi haline getirmek için yoğun bir çaba göstermektedirler. 1978'in sonundan başlayarak bugüne kadar birçok kitle örgütü kapatılmış, öğrenci, gençlik örgütlerinin, memur ve öğretmen örgütlerinin kapısına kilit asmışlar, kitle örgütleri yöneticileri hakkında soruşturmalar açmışlardır. En büyük öğretmen örgütü TÖB-DEĞER'i de bu yıl başında kapatmışlardır.

Egemen sınıflar ve onların çeşitli baskı unsurları gençlik ve memurlardan sonra işçi haklarına el uzatmayı hedefliyorlardı. Bunun için daha işin başında sendika ağlarının da yardımı ile işçi sınıfının kazanılmış haklarına el atmaya başladılar. İşçilerin toplandığı merkezler olan sendikaları bütünüyle

ortadan kaldırmak, onları fiiliyatta işlevsiz bırakmak için yoğun bir çabanın içine girdiler. Önce Toplumsal Anlaşma tezgahlandı. Arkasından Eşel-Mobil Sistemi, Sendikalar Yasasının değiştirilmesi geldi. Toplusözleşmeler Koordinasyon Kurulu ile toplusözleşme hakkını fiilen ortadan kaldırma planlandı. Her işkolunda tek sendika projesinin propagandası yapılmaya, bazı yerlerde bu proje fiilen hayata geçirilmeye başlandı. Bütün bunlar olurken burjuvazi basın yayın organları DISK'in kapatılması gerektiği yönünde yoğun ve sinsi bir propaganda sürdürdüler. İşçi eylemlerinin yükseldiği her dönemde, gerici basın DISK'i hedef olarak gösterdi. Son zamanlarda yüksek tirajlı bir İstanbul gazetesi "anarşinin işçi grevlerini unutturduğundan", yakınlarda "asıl işçi grevlerinin ekonomiyi çökerttiğini" yazdı ve dik-

İşçi sınıfı DISK'e sahip çıkacaktır.

katlerin işçilerin örgütlendiği merkezlerle yönelmesi gerektiğinden söz etti.

Bütün bu gelişmeleri DISK'in kapatılması için Bakırköy İş Mahkemesine açılan dava izledi. Dava dilekçesini de Bakırköy Cumhuriyet Savcısı verdi.

Aslında DISK'i kapatma veya fiilen ortadan kaldırma girişimi yeni değildir. Geçmişte de egemen sınıflar 274-275 sayılı Sendikalar ve Grevler Yasasını değiştirerek DISK'i fiilen ortadan kaldırmak istemişlerdi. Ama DISK'e ve Türk-İş'e bağlı işçiler şanlı 15-16 Haziran direnişi ile burjuvaziye

ve Demirel iktidarına geri adım attırarak, kazanılmış haklarını korumuşlardır.

Egemen sınıfların şimdi de ilk etapta DISK'i hedef seçmeleri, bu konfederasyonda örgütlenmiş işçilerin daha bilinçli ve daha büyük bir devrimci potansiyel taşıyor olmalarından dolayıdır. Komrad burjuvazi bu yolla, işçileri sendikal örgütten yoksun bırakmak, işçiler ve emekçiler üzerindeki sömürü ve baskıyı daha da artırmak istemektedirler. Bu yolla işçileri daha kolay ezmek, grevleri ve her türden mücadeleyi durdurmak istemektedirler.

Bunlar burjuvazinin, emperyalistlerin, onların siyasal iktidarlarının hesaplarıdır. Ama hesaplar tutmayacaktır. İşçiler örgütlenmeye sahip çıkacaklardır. Devrimci-ler, demokratlar ve bütün emekçiler DISK içinde örgütlenmiş işçileri yalnız bırakmayacaklardır. Türk-İş içinde örgütlenmiş sınıf kardeşlerine destek olacaklardır. 300 bin işçinin örgütlendiği DISK kapatılamayacaktır.

Çünkü reformist ve revizyonist sendika ağlarının varlığına karşın, DISK her şeyden ve hepsinden önce işçi sınıfının sendikal bir örgütüdür.

Nazlı Ilıcak'ın özlemleri

Tercüman yazarı Nazlı Ilıcak'ın geçmişte duyduğu özlemler sınır tanımıyor. Nazlı Ilıcak, geçenlerde yazdığı bir yazıda Demirel hükümetine, Fatih Sultan Mehmet'i örnek olarak sunuyor ve onun yaptığı gibi (demokrasi sınırları içinde kalarak (!)) hareket ederek "ülkede sükuneti sağlamalarını" istiyordu. Nazlı Ilıcak'ın önerisi, saltanatı için kardeşlerini de katleden Fatih'in ünlü "Kanunnamesi"nin hükümetçe örnek alınmasıydı. O, hükümetten ve egemen sınıflardan, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin "hakkından gelmek" için "Fatih Kanunnamesini" yürürlüğe koymasını istiyordu.

Bayan Ilıcak, aradan kısa bir süre geçtikten sonra bu kez de 12 Mart'ın ünlü paşalarına ve onların yaptıklarına duyduğu özlemi dile getirmiş. Şöyle diyor: "Türkiye Cumhuriyeti korumaya ve kollanmaya bugün her zamankinden fazla muhtaçtır. Yetkililer vazifelerini hakkıyla yerine getiriyorlar mı? Faşist karalamaları, işkence iddiaları, güvenlik kuvvetleri aleyhine oluşturulan kampanya gayeye ulaşmış, önemli mevkiilerdeki bazı şahısları ürkek ve çekingen bir tutuma sürüklemiştir. Nerede o 1971'lerin Falk Türin Paşası, Ali Elverdi Paşası, Nerede o Yarbay Cihangir Erdeniz, Albay Naci Gür, Binbaşı Yaşar Değerli?"

Nazlı Ilıcak'ın "nerede" diye aradığı "Paşalar" ne yapmıştı? Ilıcak'ın hayran kaldığı "meziyetleri" nelerdi? Bunları bilmeyen kimse yoktur sanırız. Ilıcak'ın Türin paşası, 12 Mart'ın karanlık günlerinde zindanlara doldurulan devrimcilerle, işçi ve emekçilere işkence yaptığını övüne övüne Hurriyet gazetesi muhabirine anlatmıştı. Ali Elverdi ipe çekilen gençlik insanlarının sehpada sallanışını ağzında sigara, ayaklarını üst üste atarak seyretmişti. İdam için kalem kırmıştı. Yaşar Değerli, Naci Gür gibi-leri anti-faşist yurtsever devrimcilerin işkenceye çekilmesinde, öldürülmesinde, onlarca yıllık ceza-ya çarptırılmasında rol oynamışlardı. Cihangir Erdeniz, Hüseyin Cevahir'i öldürecek kadar "keskin nişancı" olarak övünürdü.

İşte Nazlı Ilıcak'ın özlemini çektiği Paşalar bunlardır. Ilıcak, "şimdi yenilerini arıyorum" demektedir. Ve "nerede" diye çığlık atmaktadır.

Nazlı Ilıcak bu özlemlerine yakında yenisini ekler ve köşesinde Yavuz Sultan Selim'in Osmanlı İmparatorluğunu güçlü kılmak için "cesur bir biçimde" 40 bin Şii'yi kılıçtan geçirdiğini, bugün de benzer şeylerin yapılması gerektiğini önerir-se şaşmamak gerekir. Biz kendi payımıza bayan Ilıcak'ın özlemlerine şaşmıyoruz. Öyle ya kimileri Hitler'i, Mussolini'yi özler, onların yöntemlerine övgü düzer, kimileri de eşit ve özgür yaşamaya

TUTUKLU AİLELERİ DAVUTPAŞA CEZAEVİ ÖNÜNDE TRAFİĞİ KESEREK PROTESTO YÜRÜYÜŞÜ YAPTI

Davutpaşa Askeri Cezaevinde bulunan tutukluların annelerinden oluşan bir grup, 29 Temmuzda cezaevine yakınlarını ziyaret için gidenlerin cezaevi önünde gelişen olaylar üzerine gözaltına alınan tutuklu yakınlarının serbest bırakılmasını istedikler.

Tutuklu annelerinin anlatıklarına göre cezaevi önünde olaylar şöyle gelişti: Davutpaşa Cezaevinde bulunan devrimci tutuklular 29 Temmuz tarihinde dışarıdan gelen yiyeceklerin içeri alınmaması, suların akıtılmaması, havalandırılmaya çıkarılmayışlarını, cezaevinde doktorun olmayışını ve bazı diğer taleplerinin yerine getirilmeyişini protes-

to etmek amacıyla görüşe çıkmadılar. Direnişe İGD'li-ler dışında cezaevindeki bütün devrimci tutuklular katıldı.

Sık sık slogan atan mahkumların "Faşizme Ölüm Halka Hurriyet", "Kahrolsun Faşist Diktatörlük" dedikleri dışarıda bulunan yakınlarına duyuldu. Bunun üzerine tutuklu aileleri de cezaevi önünde aynı sloganları haykırdılar. Cezaevi binbaşısının "İçerideki tutukluların ne yapmak istedikleriyle" ilgili açıklamaları sürerken bir tutuklunun ana-sına küfür etmesi üzerine görüşçüler binbaşısı yuhladılar. Görüşçülerin aralarında bir temsilci seçilerek tutuklularla görüştürülmesi isteği

binbaşı tarafından kabul edilmedi. İçeriye birkaç ihtiyar görüşçü alındı, ancak onlar da tutuklularla görüş-türülmedi.

Bu arada İGD'li-ler görüş-lerine devam ediyordu. Binbaşı İGD'li-lerin ailelerinin dışında herkesin gitmesini, dağılmalarını halinde ateş açacağını söylemesine üzerine tutuklu ailelerinin aç da gör tepkisiyle karşılaştı, ve ailelerin hiçbir dağıl-madı. Bu arada İGD'li-leri ziyarete gelen Savaş Yolu dergisinin muhabiri tutuklu ailelerince kovalandı.

Bu gelişmeler üzerine tutuklu aileleri yolu trafiğe kapayarak Topkapı istikame-tinde yürüyüşe geçtiler. Polis kitileyi dağıtma ve bir

devrimciyi gözaltına alma girişimi direnerek geri püskürtüldü. Tutuklu ailelerinin tekrar yürüyüşe geçmeleri ile polis takviye olarak yürüyüşe engel olmaya çalıştı, fakat kitle bir kilometre süren protesto yürüyüşüne devam etti.

Dört ekip arabaya ile gelen polis, jandarmayla birlikte halka saldırdı, dipçikledi ve yerlerde sürükledi. Tutuklu ailelerinden yedisi kadm olmak üzere 15 kişi gözaltına alındı.

Bilindiği gibi 24 Haziran günü de aynı taleplerle direnişe geçen devrimci tutukluların aileleri görüş-günü direnişe geçmişler, cezaevi önündeki yolu trafiğe kapayarak "Kahrolsun Faşizm" diyerek haykırmışlardı. Olay yerine gelen polis, çok sayıda kişiyi tartaklamış bazı ana - babaları gözaltına almıştı.

Yazışları Müdürümüz hâlâ tutuklu

27 Haziran tarihinde tutuklanan Rıza Yüçetürk bir ay aşkın süredir askeri cezaevinde bulunuyor.

27 Haziran 1980 günü İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından tutuklanan yazışları müdürümüz Rıza Yüçetürk hâlâ tutuklu bulunmaktadır. Askeri Cezaevinde kalmakta olan Rıza Yüçetürk'ün avukatlarının çeşitli tarihlerde tutuklama kararına yaptıkları itiraz askeri mahkeme tarafından cevaplandırılmamıştır.

TCK'nın 155, 159, 311 ve 312. maddelerini ihlal ettiği gerekçesiyle tutuklanan yazışları müdürümüz hakkında karar veren askeri mahkeme dışında bugüne kadar başka bir mahkemeye de çıkarılmamıştır. Yazışları müdürümüzün bir ayı geçkin süredir tutuklu bulunmasının hiçbir yasal dayanağı bulunmamaktadır. Bilindiği gibi basın kanununda geçen yıl yapılan bazı değişikliklerle yazışları müdürleri için hapis cezası uygulaması kaldırılmıştır. Yayın organlarında çıkan yazılarda suç unsuru bulunsu bile yasa, yazışları müdürlerine ancak para cezası verilebileceğini açık bir biçimde belirtmektedir.

Üstelik yazışları müdürümüz Rıza Yüçetürk'ün Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından tutuklan-

ması da yasal bir uygulama değildir. Basın davalarına askeri mahkemelerin bakamayacağı onlarca kez karara bağlanmıştır. Bundan önce ortaya çıkan çeşitli uygulamalarda konu Yargıtay ve Uyuşmazlık Mahkemeleri tarafından birçok kez ele alınmış ve askeri mahkemelerin basın davalarına bakamayacağı ve hatta sivil kişileri yargılayamayacağı şeklinde kararlar alınmışlardır.

Üstelik basın davalarının sıkıyönetimin ilan gerekçesiyle de bir ilgisiz bulunmamaktadır. Hele sözkonusu davanın ve davayla ilgili askeri savcının iddiaları tümüyle sıkıyönetimin kapsamı dışında kalmaktadır. Ayrıca yazışları müdürümüzün soruşturma ve yargılama safhasında tutuklanması da Türkiye'deki yargı geleneklerine aykırıdır. Tutuklama ancak delillerin yok edilebileceği hallerde uygulanan bir önlemdir. Oysa delil diye ortaya konan ÖZGÜRLÜK gazetesi-nin binlerce nüshası ortadadır.

Kısacası yazışları müdürümüzün tutuklu bulunması hangi yönden bakılırsa bakılsın yasal bir uygulama değildir.

Model tartışmaları ya da kırk katır mı, kırk satır mı?

Egemen sınıfların çözüm-süzgü arttıkça ve halkın düzene karşı tepkisi yükseldikçe, düzenin her türden sözcükleri ve beklentileri siyasal rejim için "model" tartışmalarına hız veriyor. Yeni siyasal "model"ler ortalığı kaplar. Bu bütün bir Cumhuriyet tarihi boyunca böyle olmuştur, bugün de böyle olmaktadır. Üstelik bugün kapitalizmin krizi ve egemen sınıfların çözümsüzlüğü daha derin olduğu için, mevcut siyasal rejimi güçlendirmek için ortaya atılan modeller daha da çeşitlenmiştir ve tartışmalar -ve bununla birlikte hazırlıklar- daha da yoğunlaşmıştır.

Dün Kore modeli, Brezilya modeli, Bolivya modeli, bir bütün olarak Latin Amerika modeli tartışılıyor. İran Şahının ülkesini nasıl kalkındırdığı anlatılıp duruluyordu. Günlük gazetelerin köşe yazarlarından bir kısım siyasal parti sözcülerine kadar bütün gerici, Türkiye'nin ancak Brezilya'nın yolunu izleyerek ekonomik kalkınmasını gerçekleştirebileceğini ve siyasal istikrarı sağlayabileceğini söylüyorlardı. Bugün de bu tartışmalar sona ermiş değildir. Tersine bir kısım yayın organları ve Anayasa değişikliği savunucuları Latin Ame-

"Latin Amerika modeli"ne sözde karşı çıkan CHP ve Ecevit, "Latin Amerika modeli"nin Kolombiya tipini savunma konumunda yer almaktadır.

rika modelinin savunuculuğunu daha hararetle olarak sürdürmektedirler. Özellikle Tercüman gazetesinin, bu sütunlarda zaman zaman ismi geçen yazarları "devlet mi, demokrasi mi?" sorusu ile ve ağıttan dile getirdikleri görüşleri ile geriye kalmış ve bir anlamda işlemez hale getirilmiş mevcut hakların da bütünüyle ortadan kaldırılmasını savunmakta, sütunlarında sürekli olarak bu teraneyi işlemektedirler. Hatta onların bir kısmı niyetlerini bazen o kadar açık-tan dile getirmektedirler ki, Fatih Kanunnamesinin "demokratikleştirilerek" uygulanmasını istemektedirler. Ashında bunlar sadece Tercüman yazarlarının ve diğer bir kısım gericinin görüşü değildir elbette. Onlar emperyalistlerin, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının niyetlerinin ve siyasal tercinanlığını yapmak tadırlar.

Bugün Türkiye'deki siyasal rejimin bariyeri ayrı-hıklar taşısa bile Latin Amerika ülkelerinden, Bolivya'dan, Kore'den ne gibi bir

farkı olduğu tartışmasını bir yana bırakıyoruz. Yalnız şu kadarını söylemeliyiz ki, bugün Türkiye'de örneğin Bolivya modeli, örneğin Güney Kore modeli uygulanması hükümetteki bir biçim farkından ve parlamentonun işlevini şu veya bu biçimde yerine getirip getirmemesi açısından ne değiştirecektir? Ülkede yeni bir durum mu ortaya çıkacaktır, insanlar kurşuna dizilecek, katliamlar mı düzenlenecektir? Bir "küçük partinin eli kanlı çeteleri ile devlet güçleri" ortaklaşa mı çalışacaktır, işçi sendikalarını bu güçler birlikte mi basacaktır? Toplu operasyonlar mı düzenlenecektir? Bu soruların cevabını almak için Türkiye'nin "manzarı" umumi-yesel"ne şöyle bir bakmak yeter de artar bile.

Ama onlar, bütün bunlarla Türkiye halkına gözdağı vermek, aydınları sindirmek, baskı ve terörü daha da yoğunlaştırmak için zemin hazırlamak istemek-te ve "gerektiğinde" sık sık bahsettikleri modelleri de uygulamayı amaçlamak-

tadırlar.

Bu tartışmalar ve yürütülen uygulamalar karşısında reformist CHP'nin ve Ecevit'in tavrı ve yeri nedir? Geçmişte bazı tartışmalar-bakarsak, Ecevit'in Demirel hükümetinin aldığı ekonomik tedbirleri "Latin Amerika modeli" olarak nitelendirdiğini ve Demirel'in "Türkiye'ye faşizm getirme gayreti" içinde bulunduğunu" söylediğini hatırlarız. Ecevit ve CHP sözcükleri bu yöndeki nitelendirmelerini bugün de sürdürmektedirler. Peki bunun karşısında CHP ne önermekte, hangi politikayı savunmaktadır? Buraya bir nokta koyalım ve yabancı bir gazetenin Türkiye ile ilgili bir yayınından söz edelim.

Fransa'da İngilizce olarak yayımlanan International Herald Tribune gazetesinde geçtiğimiz hafta içinde Türkiye ile ilgili olarak çıkan bir yorum yazısında "Türkiye'deki muhtemel bir ordu müdahalesinin geri tepeceği" üzerinde durulduktan sonra

ülkemiz için "Kolombiya modeli" önerilmektedir.

Bilindiği gibi Kolombiya bir Latin Amerika ülkesidir ve ABD emperyalizminin hegemonyası altındadır. Beylik deyimiyle Kolombiya'da da, Ecevit'in çok sık sözünü ettiği "Latin Amerika modeli" uygulanmaktadır. Ama kastedilenden daha değişik bir biçimde... Kolombiya'da Muhafazakârlar ve Liberaler olarak bilinen iki büyük parti "Ulusal Cephe" oluşturmuşlardır. Bunlar devlet başkanlığını ve yönetimi nöbetleşe üstlenmekte ve her alanda işbirliği yapmaktadır. Bu temel üzerinde bu iki büyük parti, ABD emperyalistlerinin de katılımı ile resmen bir anlaşma imzalamışlardır.

"Modelik" açısından Kolombiya'nın diğer Latin Amerika ülkelerinden bir farkı yoktur. Kolombiya'da da baskı, vahşet, sömür, soygun, mevcut hakların bütünüyle ortadan kaldırılma ve kitlelerin devrim istekleri, mücadele atışı gitmektedir.

Yukarıda yeni "model" tartışmaları içinde CHP'nin ve Ecevit'in yerinin ne olduğunu sormuştuk. İşte sorunun cevabı buradadır. CHP mevcut düzeni ve siyasal rejimi bütünüyle -bazı

küçük restorasyonlarla- savunmaktadır. Son 22 aylık iktidarı bunu pratik olarak da göstermiştir. CHP, dün bugün Demirel iktidarının uyguladığı ekonomik politikayı uygulamış, aynı tipte siyasal hazırlıklar içine girmiştir. Hatta muhalefette iken bile faşizmi güçlendiren tutumunu sürdürmüştür ve halen de sürdürmektedir. Bunun en son örneği Ecevit'in gerçekleştirmesi için uğruna çaba harcadığı "geniş tabanlı onarım hükümeti" projesidir. AP-CHP hükümetidir. Bu da başka bir anlamda Kolombiya modeline tekabül etmektedir. Yani CHP ve Ecevit, "model" tartışmaları içinde, "Latin Amerika modeli"nin Kolombiya tipini savunma konumunda yer almaktadır.

Tam da kırk satır mı, kırk katır mı hikayesi. CHP ve Ecevit, satıra karşı katırı savunmaktadır. Ama satırın da katırın da hedefi Türkiye halkıdır. Türkiye halkının bağımsızlık ve demokrasi özlendirir.

Evdeki hesap çarşıya uymaz mıdır? Bunu hep beraber göreceğiz. Bugün çarşı düne göre daha örgütlü hale gelmekte ve daha da hareketlenmektedir. Erde yapılan hesapların çarşıda sökmeyeceği ortaya çıkmaktadır.

Evde model tartışmaları yapanlar, İran halkının elinden kurtulup "Azralin" e linde ölen Şah için trajik ölüm tefrikaları yazanlar, faşizmin, siyasal modellerin arkasından yok oluş hikayeleri yazmaya fırsat bulabilecekler midir acaba?

ECEVİT'İN DEMECİ VE 5 YASA TASARISININ 'DEMOKRATİKLİĞİ'

"Birinci kategoride demokrasi ile bağdaşabilen yasa tasarıları yer almaktadır." (...) Demokrasi ile bağdaşabilir nitelikte tasarılar CHP hiçbir zaman güçlü çıkarmamıştır. Örneğin bu yıl başında mecliste görüşülen yasalar CHP tarafından hazırlanmış ve CHP'nin muhalefetteki desteği ile çıkarılmıştır. Şimdi çıkarılmak istenen yasalar arasında da demokrasiyi zedelemeyecek nitelikte olanlar vardır. Bunlar da CHP hükümetince hazırlanmıştır, ya da CHP'nin desteği ile komünistler tarafından meclis gündemine girmiştir. (...) Ben şu aşamada, o yasaların meclislerden bir an önce çıkmasında bir sakınca görmüyorum."

CHP ve DGM'ler

Gazeteler, Çağlayangil-Demirel-Ecevit görüşmesinde, "iki liderin" Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve Olağanüstü Hal Yasa Tasarılarında görüş birliğine varamadıklarını yazdı.

Arkasından da Ecevit bir basın toplantısı düzenledi. Biz de bu basın toplantısı ile Ecevit'in neden Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve Olağanüstü Hal Yasa Tasarılarına karşı olduğunu öğrenmiş olduk. Bunu Ecevit'ten dinleyelim:

"DGM yasanın göre hükümetin hakim atamaları yapması gerekir. Hükümetin ne kadar partizanca atamalar yaptığı ortada. Bu yetkiyi böyle bir hükümetin eline vermemiz bizden beklenemez. Ancak bir gereksinime kesinlikle vardır. Bu konuda bir yasa tasarısı hazırladık. Bu yasanın siyasal eylem niteliğindeki suçlara bakacak mahkemeleri belirlemeyi ve bu mahkemelerin çok hızlı ve güvenli bir biçimde çalışmasını öngörüyordu. Yani DGM'lerden beklenen amacı tümü ile karşılayacak."

Olağanüstü Hal Yasa Tasarısı hakkında da hemen hemen aynı sözler, aynı tip itirazlar.

Şimdi Ecevit'in ve CHP'nin iki yasa tasarısına neden karşı çıktığı anlaşıldı mı? Demek ki mesele isim meselesi ve iktidarda hangi hükümetin olacağı. Veya AP iktidarının "partizanca atamalara" son vermesi ve bu konuda CHP'ye güvence vermesi.

Eğer DGM'lerin adı "İhtisas Mahkemeleri"ne dönüşse ve hükümet CHP'ye partizanca atamalar yapmayacağı konusunda güvence verse, CHP her iki tasarıya da "evet" diyecek.

Ayrıca CHP'nin parlamentoda bu iki yasa tasarısına yukarıdaki gerekçelerde bugün için "hayır" demesi bir şeyi de ifade etmiyor. Çünkü o bugünkü fiili durumu bütünüyle onaylıyor.

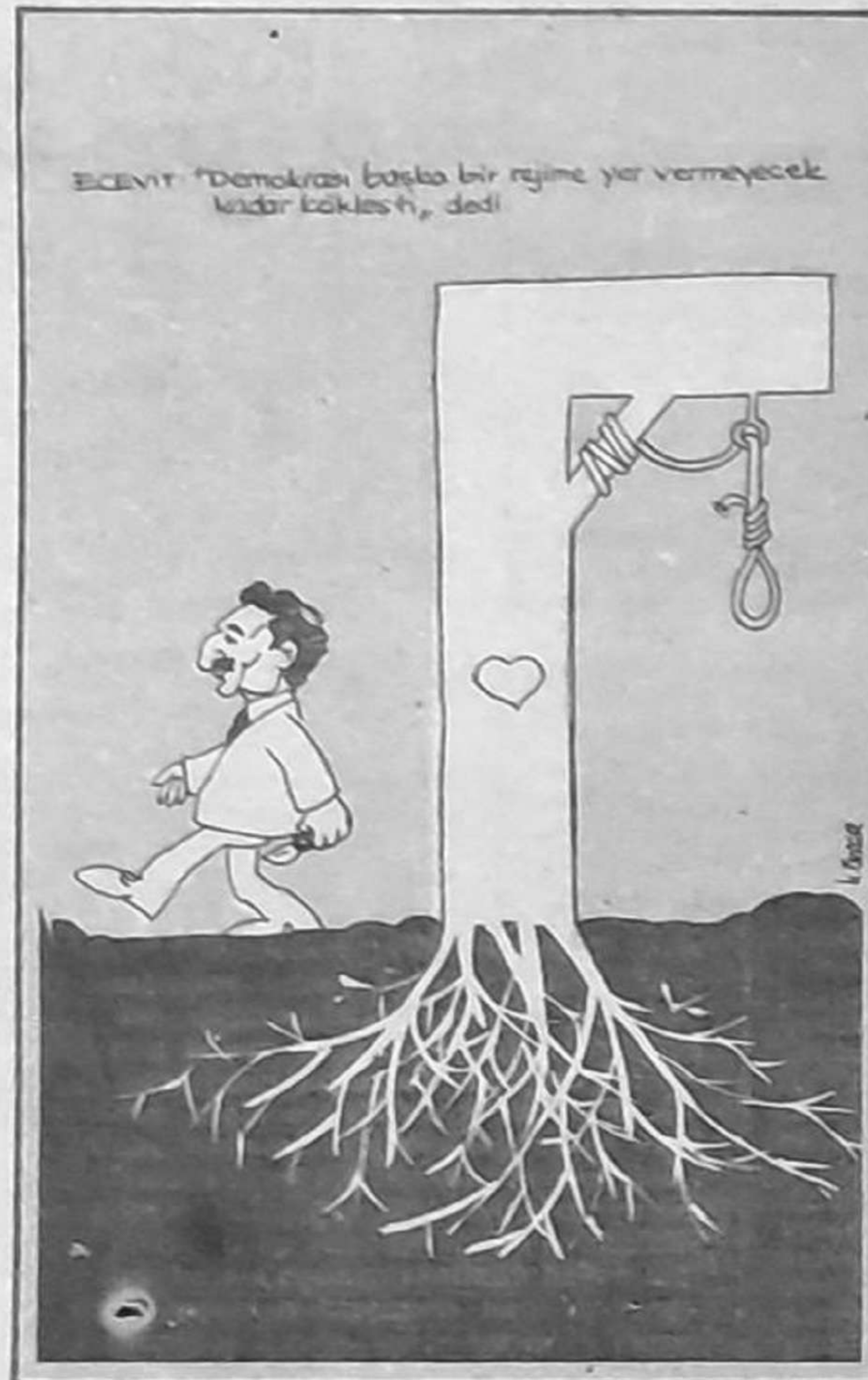
Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve Olağanüstü Hal Yasa Tasarıları yasallaşsa halk açısından ne gibi bir farklılık olacaktır? Bugün mevcut fiili durumu hukukileştirmekten başka ne gibi bir işlevi olacaktır?

Yandaki satırlar Çağlayangil-Demirel-Ecevit görüşmesinden sonra, B. Ecevit'in yaptığı basın toplantısındaki konuşmasından alınmıştır.

Ecevit'in "meclislerden bir an önce çıkmasında sakınca görmediği" yasalar, Çağlayangil'in yemeğinde Demirel ile Ecevit'in üzerinde "mutabakat" sağladıkları beş yasa tasarısıdır. Ecevit'in "yıl başında meclislerde görüşüldü" dediği yasa tasarıları da emekçi halkın kazanılmış bütün haklarını fillen yok eden ve bugün Cumhuriyet Senatosu gündeminde bulunan Yeni Baskı Tedbirleri Yasa Tasarısıdır.

Gerçekten de Ecevit'in sözünü ettiği Yeni Baskı Tedbirleri Yasa Tasarısı ne kadar demokratikse, yakında parlamentoda ivedilikle görüşülecek olan yasa tasarısı da o kadar demokratiktir. Bu yasa tasarısının içeriğine yakından bakıldığında bu durum daha açık bir biçimde görülür.

AP ve MHP gibi faşist partiler bu yasa tasarılarının ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri, Olağanüstü Hal Yasa Tasarılarının bir an önce çıkarılması için yoğun bir gayret gösteriyor. CHP ve Ecevit ise, bunları "demokratik olanlar" ve "demokratik olmayanlar" olarak ikiye ayırarak "demokratik olanların" kısa bir zaman içinde çıkarılmasını istiyor ve bunun için AP ile işbirliği yapacağını resmen açıklıyor. Bunun için Cumhurbaşkanı başkanlığı köşkünde (bir habere göre silahların gölgesinde) AP ile "mutabakat belgesi" imzalyor. Ecevit'in "demokratik olmayan" yasa tasarıları karşısındaki tutumunun nedenini ve tavrı-

nın anlamını ayrıca ele almahyız.

Geniş işçi ve emekçi kitleleri şunu artık iyice kavramıştır: Ecevit'in "demokratik" olarak nitelendirdiği her olgu anti-demokratiktir. Tıpkı bakanların "zam yok" demelerinin "yakında zam yapacağız" anlamına geldiğinin bilinmesi gibi... Ecevit, 1978 Aralık ayında "kryönetim ilan ederken, bunu "faşizme karşı" olarak "demokratik" olarak göstermiş, Yeni Baskı Tedbir-

leri Yasa Tasarısını meclislere sevk ederken, onları "demokratik" olarak nitelendirmişti. Beş yeni yasa tasarısı için de aynı durum geçerlidir. Reformistler bir yasa tasarısı, bir uygulama için "demokratik" sıfatını kullanıyorlarsa bilinmelidir ki, orada faşizmin güçlendirilmesi için yeni bir hazırlık ve buna reformizmin katılımı, koltuk değnekliliği rolü vardır. Hayat bunu bugüne kadar defalarca doğrulamıştır, bugün de doğrulamaya devam etmektedir.

Beş yasa tasarısı ne getiriyor?

Meşhur suçların Muhakeme Usulü Kanununda Değişiklik Öngören Tasarı : Bu tasarıyla yasallaşmış durumda davalarla yazı yazanlar, asıl asanlar suçüstü hükümlerine göre yargılanacaklardır. Bunlara karşı "güvenlik kuvvetleri" silah kullanabileceklerdir. Yani bugünkü uygulama hukukileştirecektir.

1402 Sayılı Sıkıyönetim Yasasında Değişiklik Öngören Tasarı : Bu tasarı ile sıkıyönetim komutanlarının yetkileri artırılmakta, sıkıyönetim mahkemelerinin kapsamına giren suçlar genişletilmektedir.

Türk Ceza Kanununda Değişiklik Öngören Tasarı : Bu tasarı ile TCK'nın 236. maddesinde yapılan bir değişiklikle kamu görevlilerinin direniş geçmesi halinde cezaları artırılmakta, 512 maddesindeki kanunun cümle saydığı fiilleri övenlerin ve 311. maddesindeki suç işlenmesini tabrik etme (esas olarak iltici, devrimci basına yönelik) cezaları artırılmaktadır.

Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Öngören Tasarı : Bu tasarı ile yargılamalar hızlandırılmakta, yargılama süresi kısaltılmaktadır.

Nakli Tazminat Tasarısı : Görevi başında ölen kamu görevlilerinin ailelerine aylık bağlanmasını öngörmektedir.

KARAMÜRSEL MENSUCAT İŞÇİLERİ

“BİZİM BAYRAMIMIZ 1 MAYIS'TIR. 24 TEMMUZ İŞVERENLERİN LOKAVT HAKKINI KAZANDIKLARI GÜNDÜR”

Muhabirlerimiz grevdeki Karamürsel Mensucat Fabrikası işçileriyle konuştular. 108 işçi çalıştığı, 86 işçinin grevde olduğu DISK'e bağlı Tekstil-İş Sendikasının yetkili bulunduğu işyerindeki grevi sürdüren işçilerden Selahattin Arica sorularımıza şöyle yanıtladı:

Özgürlük : Ne zamandan beri grevdesiniz?

S. A. — 103 gündür grevdeyiz, 25 Mart'ta greve çıktık.

Özgürlük : Grev oylaması yapıldı mı?

S. A. — Hayır yapılmadı, sendika kararıyla greve gittik.

Özgürlük : Ne kadar ücret alıyorsunuz?

S. A. — Ortalama 3200 lira alıyoruz.

Özgürlük : Daha fazla ücret alan yok mu?

S. A. — Az sayıda işçinin eline 3500 lira geçiyor. Başka bir işçi alaylı alaylı "Burada kimsenin hakkı yemiyor, yeni grene de aynı, 25 yıl sonra emekliye ayrılsa da aynı ücret ödeniyor" diyor.

Özgürlük : Ne kadar ücret zamını istiyorsunuz?

S. A. — 300, 300, yani sonuç olarak 1. yılda elimizle topu topuna 6000 küsur lira geçecek.

Özgürlük : Başka hangi talepleriniz oldu?

S. A. — Bazı haksızlıklar oluyor. Bir işçiye birden fazla iş veriliyor. İşveren ya da usta tarafından işi bırakılıp, başka işlere veriliyor. İstiyoruz ki, işçilere itiraz hakkı tanınsın.

Özgürlük : Fabrikada çalışan kadın işçi var mı?

S. A. — 6 kadın işçi var.

Özgürlük : Onlar ne kadar ücret alıyor?

S. A. — Onlar da aynı ücreti alıyor.

Özgürlük : Ne zamandan beri Tekstil'de örgütlüyorsunuz?

S. A. — 1964 yılından beri.

Özgürlük : İlk kez mi greve gidiyorsunuz?

S. A. — Evet ilk kez. Bu fabrika 1956 yılında kuruldu ve ilk kez greve gidiyoruz.

Özgürlük : Ne tür baskılarla karşılaşıyorsunuz?

S. A. — Grev yerinde 4 kişiden başka kimse bulunmayacak dediler. Ama biz onların sözlerine kulak asmıyoruz. Nöbetleşe her gün en azından 8 kişi burada bulunuyor. Ziyaretçilerimiz de geliyor. Polis zaman zaman arama yapıyor. Özellikle 1 Mayıs öncesinde aramaları yoğunlaştırdılar. Afişleri kalırdılar. Pankart asamazsınız dediler.

Özgürlük : Grup sözleşmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?

S. A. — İşyeri düzeyinde toplu sözleşme yapılmadığı için, bize kimse bir şey soruyor. Her şey işverenle sendika arasında hallediliyor. 200 diyorlarsa 200, 300 diyorlarsa 300 oluyor.

Ramiz Top adındaki bir işçi söz ediyor:

"İşveren sendikası bize geçenlerde bir bildiri gönderdi" diyor. Grevde geçen süreleri alt farkları bize ödemeyeceğini yazıyor.

Grevi bırakmamızı öneriyor. İşveren diyor ki, biz size fazla ücret ödersek Taksittekiler de daha fazla isteyecek. Onlarla 200, 200 üzerinden anlaşıldı. Bu haksızlık olur."

Konuşmamız sürerken sendikaya telefondan bir haber geliyor: "Tekstil işçilerinde, Kemal Türkler'in öldürülmesini protesto etmek amacıyla işçiler direnişe geçti."

Özgürlük : Yarın 24 Temmuz. Bazıları bugünü "işçi

bayramı" olarak adlandırmıyorlar, siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

R. T. — Biz 24 Temmuz'u tanımıyoruz. Bizim bayramımız 1 Mayıs'tır. 24 Temmuz işçi sınıfının uluslararası mücadele günü olan 1 Mayıs'ın anlamını unutturmak için işverenler tarafından bilinçli olarak öne çıkarılmaktadır.

Sendika grevlinizi somut olarak nasıl destekliyor sorumuzu Ramiz Top şöyle yanıtlıyor: "Sendikamız bize yeterince sahip çıkmıyor. Başkan bir kez grev yerine geldi. 4 ayda 1500 lira aldık. Hiçbir şeye yetmiyor."

Özgürlük : Nasıl geçiniyorsunuz?

R. T. — İş bulamıyor iş buluyor. Bazen inşaatla gidiyoruz. Çekirdek satıyoruz. Sağdan buluyoruz, soldan buluyoruz. Sürünüyoruz... 1500 lira sigara paramıza yetmiyor.

Ramiz Top: "Bir milletvekili ayda 60 bin lira alıyor. Bizim de hiç olmazsa 30 bin lira almamız lazım. Ben de bütün gün çalışıyorum."

İşyerinden ayrılacağımız sırada Erboy'dan işçiler geldi grev yerine, DISK'e bağlı tüm sendikalarda direnişe geçildiğini haber verdiler.

Bilecikli Köylüler Bilser İşçileri ile omuz omuza

Bilecikli küçük esnafın ortak sermayesi ile kurulan ama yönetimi Türkiye'nin en büyük komprador sermayedarlarından biri olan Halit Narin'in eline geçen Bilser'de çalışan işçiler Keramik-İş Sendikasında örgütlenmişlerdi. Halit Narin, bunu istemediğinden işçilerin karşısına MİSK'e bağlı ÇİMSER-İŞ çıkarılmış, birçok işçi bu faşist sendikaya üye olmaya zorlanmıştı. Baskıya dayanamayanlar işten ayrılmış, bazıları ise MİSK'e geçmek zorunda kalmıştı.

Patronlar, faşistlere 7-8 bin lira aylık ücret öderken, Bilecik'ten ve Bilecik'e bağlı Pelitözü ve Güllü köylerinden işçilere düşük ücret ödemişler, bir çoğunu da işten atmışlardı.

İşçilerin, faşist baskılar karşısında birleşerek Keramik-İş'e üye olmaları üzerine, patronlar ile faşist sendika yöneticileri sahte üyelik fişlerini düzenlemişlerse de bu olay anlaşılıp dava konusu olmuştur. Bu arada noter önünde işçilere MHP Bilecik İl Başkanı Galip Cesur ile UYD Başkanı Hayati Çetin silah çekerek tehdit etmişler, işçi-

lerin kararlı karşı koyuşu sonucu korkup emniyete kaçmışlardır.

Fabrikadaki 162 işçiden 86'sının Keramik-İş'e kayıtlı olduğunu gören işveren ve faşistler bu kez devrimci bir işçiye saldırarak ağır yaralamışlardır.

Önce 7 işçi fabrikadan gerekçesiz olarak atılmış, bunun üzerine can güvenlikleri olmadığı için fabrika önünde toplanan diğer işçilere bu kez de jandarma saldırılmıştır. Daha sonra da hepsi savcılığa getirilmiş ve savcı işçilere "neden bu komünist sendikaya üye oluyorsunuz" diye baskı yapmıştır.

Bu olaylar karşısında Çorum ve İstanbul MHP milletvekilleri şehirde valili, emniyet müdürü ve jandarma komutanı ile görüşmüşlerdir. Bu arada sakin bir kent olan Bilecik'te faşist saldırılar boy gösterisinde bulunmuşlardır.

Pelitözü köylüleri, yapılan anlaşmaya uymadıkları gerekçesiyle fabrikaya verilen suyu kesmişler, suyun başında bulunan köylülere gece ateş edilmiş, gözdağı verilerek istenmiştir. Köylüler halen suyun başında geceleri nöbet tutmaktadırlar.

Patronlar su kendilerine gerekli olduğu için, köylülere sadece köyden olan işçileri alacağını söylemişler, fakat bunun üzerine tüm köylüler, işten gerekçesiz olarak çıkarılan tüm işçiler işe alındığı takdirde suyu vereceklerini bildirmişlerdir.

Yorum

İşçiler birleşmek ve mücadele etmek istiyor!

Faşist terör alabildiğine artar, işçileri, gençleri, aydınları tüm emekçileri hedef alırken, dahası kitle katliamlarına girişirken, başta DISK ve TÜRK-İŞ'in sendika ağaları olmak üzere her soydan sendika ağası, işçileri anti-faşist mücadelenin dışında tutmak için büyük çaba harcıyorlar. DISK ağaları bunu faşizme karşı mücadele ediyor görünerek (demeciler ve bildirilerle faşist cinayetleri kinayarak) yapar-ke, TÜRK-İŞ ağaları, faşist terörü hiç görmezden gelerek yaptılar.

K. Türkler'in öldürülmesi karşısında DISK, "işçileri serbest bırakmış" bunun üzerine DISK ve TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalara ve bağımsız sendikalara üye 1 milyonu aşkın işçi eyleme geçmiş, iş bırakma, iş yavaşlatma, gösteri vb. eylemlerle işçiler faşizme karşı nefretlerini dile getirerek büyük güçlerini ortaya koymuşlardır. Nitekim Türkler için yapılan cenaze törenine büyük çoğunluğu işçi, 100 bin civarında emekçi katılarak faşizme karşı nefretlerini göstermişlerdir.

İşçilerin böylesine büyük boyutlarda faşizmi, faşist terörü protesto eylemlerine katılması, DISK ve TÜRK-İŞ'in yöneticilerini de tavır almaya zorlamış, DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk: "Faşizme karşı olmak koşuluyla herkesle eylem birliği" yapacaklarını açıklamıştır. K. Türkler'in cenazesine katılan TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim Denizci de Baştürk'e: "Faşizme karşı DISK'e eylem birliği yapabileceklerini" söylemiştir. Eğer bu söylenenler, DISK ve TÜRK-İŞ yöneticilerinin bandan önce çeşitli konularda yaptıkları gibi laf olsun diye söylenmemişse önemli bir gelişmedir ve işçi sınıfının ileri atılımını kolaylaştıracaktır.

Gerek TÜRK-İŞ gerekse DISK'in sendika ağaları bugüne kadar defalarca mücadeleye, direniş istinine kararlar almışlardır. DISK'in ocak sonunda aldığı genel grev kararı tozlu raflardadır. TÜRK-İŞ'in hükümetin toplu sözleşmeler ve işçi hakları konusundaki tavır karşısında Mayıs sonunda "genel direniş" kararı unutulmuştur. Öyle ki başbakanla yapılan toplantılar, haftada bir hükümetle yapılan konuşmalarda TÜRK-İŞ ağalarını hükümet ciddiye almaz olmuştur. Biz sendika ağalarının bütün bu niteliklerini bilerek şunu söylüyoruz: Alabildiğine artan faşist terör ve işçi haklarını hepten ortadan kaldırmaya yönelik saldırılar lafla geçiştirilemez. Mücadele, mücadele içinde takınılacak tavır işçi sınıfının gerçek dostlarını ve sahte dostlarını ayırtıracak bir mihenk taşı olacaktır. Ve bu nedenle TÜRK-İŞ ve DISK yöneticilerinin "faşizme karşı mücadelede birlik" çağrılarını olumlu buluyoruz.

Öte yandan işçi sınıfımız reformcular ve revizyonistlerin iddiasının tersine, faşist terör karşısında yılmı ve pasifize olmuş değildir. Tersine, sendika ağalarının revizyonistlerin ve reformcuların engellerinin kalktığı her yerde mücadeleye atılmıştır. Son faşist cinayetleri protesto eylemine Türkiye tarihinde şimdiye kadar hiç olmadığı ölçülerde, bir milyonu aşkın işçinin katılmış olması bunun en açık kanıtıdır. Eyleme katılan işçilerin çok büyük bölümünün TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların üyesi olduğu göz önüne alınırsa, (TÜRK-İŞ işçilerin eyleme katılması için üstü kapalı da olsa bir çağrı yapmamıştır) işçi sınıfının mücadeleye atılmakta istekliliği daha açık bir biçimde ortaya çıkar.

Bugün artık açıkça görülmektedir ki, egemen sınıflar başta işçi sınıfı olmak üzere halk hareketini ezmek için ellerindeki her olanağı kullanmaktan çekinmemektedir. Devletin güvenlik kuvvetleri sivil faşist çetelerle açık işbirliğinde halka saldırılmaktadır. Dahası, işçilerin en temel hakları çiğnenmekte, zaten sınırlı olan sendika, toplu sözleşme hakkı hepten ortadan kaldırılmak için çalışılmakta, hükümet bu konuda son hazırlıkları yapmaktadır. İşçiler bütün bu saldırıları ancak birleşerek, işçi sınıfının birliğini gerçekleştirerek aşabileceklerini görmektedirler. Ve bugün gerek TÜRK-İŞ, gerekse DISK'in tabanında güçlü bir birlik ve faşizme karşı birlikte mücadele isteği vardır. İşçiler bu isteği çok çeşitli biçimlerde ifade etmektedirler.

İşçi sınıfı birleşmek ve mücadele etmek istemektedir. Bu isteğe karşı duranlar sözde mücadeleciler revizyonistleri, reformcuları, bütün işi mücadeleyi saptırmak olan sendika ağalarını saflarının dışına atacaktır. Ve en geniş işçi yığınları dostlarını ve düşmanlarını kimlerle yürüyüp, kimleri saflarının dışına atacağını bizzat kendi öz deneyiyle bu mücadele içinde görecektir. Bugün işçi sınıfının bütün bu gerçekleri kavraması için koşullar dükkünden daha elverişlidir. Çünkü faşist terör dükkünden daha amansız, sınıfa ve emekçi sınıflara yönelik saldırılar dükkünden daha dolaysız, işçilerin birleşme ve mücadeleye ihtiyacı bugün dükkünden daha fazladır.

Adana Marsa'da faşistler ve sosyal-faşistler işbirliği yaptılar

Adana'da kurulu Marsa Yağ Fabrikasında yetkili sendika durumunda bulunan DISK Gıda-İş Sendikasının şube kongresi delege seçimlerinde TİP ve Emegün Birliği sosyal-faşistleri MHP'li faşistlerle işbirliği yaptılar.

430 işçinin çalıştığı işyerinde delege seçimleri 16 Temmuz günü yapıldı. 43 delegenin seçileceği seçimlere iki liste katıldı. Birinci liste devrimcilerin ve demokratların oluşturduğu listeydi. İkinci listede ise bütün gericiiler birleştiler. TİP ve Emegün Birliği'nden sosyal-faşistler niteliklerine uygun olarak MHP'li faşistlerle anlaşıldılar. TİP'ten 3, Emegün Birliği'nden 1 ve MHP'den 2 kişinin yer aldığı bir liste yapıldı.

Sosyal-faşistler, MHP'li faşistlerle oluşturdukları birliğin etrafında ne kadar gerici varsa birleştirmeye çalıştılar. Kürt — Türk ayrımcılığını körükleyerek güçlenme yöntemini denediler. Ancak işçiler, kendilerine karşı oluşturulmuş bulunan bu karşı-devrimci birliği kavradılar ve onları yalnız bıraktılar.

TİP'ten İbrahim Günsüz, Mehmet Sukatan, Murat Cömertler, Emegün Birliği'nden İbrahim Karahan ve MHP'den Hayrullah Tutuk ile Mahmut Aydın'ın içinde bulunduğu liste 153 oy aldı. Devrimcilerin demokratlarla birlikte oluşturdukları liste ise 204 oy alarak seçimleri kazandı.

İŞÇİ SINIFI EN YOĞUN GREV GÜNLERİNİ YAŞIYOR: 58 BİN İŞÇİ GREVDE!

Grev yasasının işçi sınıfının mücadelesi sonucu yasallaştığı 1963 yılından bu yana en yoğun grev günleri yaşanıyor. Bugün yaklaşık 400 işyerinde 58.000 işçi grevde bulunuyor. Geçtiğimiz yıllarda işçi sınıfının grevlere en yoğun olarak katıldığı dönemlere baktığımızda Aralık 1976'da 19.235, Temmuz 1977'de 29.165, Ocak 1978'de 21.070 işçinin greve katılmasına karşın bugün 58.000 grevci işçi şimdiye dek görülen en yüksek sayıyı oluşturuyor.

Diğerlerinin yanı sıra, Tekstil işkolunda 50 işyerinde uygulanan greve 12.852 işçi, Cam işkolunda 11 işyerinde uygulanan greve 7.115 işçi, metal işkolunda 74 işyerinde uygulanan greve 21.854 işçi katıldı.

Grev hakkının yasallaşmasından sonra her yıl greve katılan işçi sayısında bir artış gözlemlendi. 12 Mart döneminde grev hakkının kullanılmasının engellenmesi nedeniyle grev ve grevci işçi sayısı düşerken; 12 Mart sonrası tekrarlanan oranlarda grevler gerçekleşti.

Ertelenen grevler ve toplu sözleşme görüşmelerinin sürdüğü işkollarında durum gözönüne alındığında greve katılımın daha da artması bekleniyor. Bugün ulaşılan rakam işçi sınıfının her geçen gün biraz daha mücadele alanlarına atıldığı ve bütün saldırılara karşı talepleri uğruna mücadeleden geri adım atma durumunda olmadığı birer göstergesidir. 58.000 işçi çocuğuyla, ailesiyle canında ve kanında yaşıyor; mücadelede kararlılıkla ilerliyor.

GREV YASASININ ÇIKTIĞI 1963-YILINDAN BERİ GREVLER VE GREVLERDEKİ İŞÇİ SAYISI

Yıllar	Grev Sayısı	Grevde Katılan İşçi sayısı
1963	8	1.514
1964	83	6.640
1965	46	6.593
1966	42	11.414
1967	100	9.463
1968	54	5.179
1969	86	20.162
1970	72	21.156
1971	78	10.916
1972	46	12.348
1973	55	12.286
1974	110	29.940
1975	116	13.878
1976	95	20.620
1977	132	48.082
1978	184	27.208
1979	269	41.187
1980	400	58.000

(Temmuz)

Kartaltepe Mensucat İşçileri:

"Mücadelemiz emekçi halkımızın kurtuluşu mücadelesinin bir parçasıdır"

DISK'e bağlı Tekstil-İş Sendikası'nın üyesi 1500 işçi 25 Haziran'dan bu yana Kartaltepe Mensucat'ta grevdeler. Kartaltepe Mensucat'ın grevci işçilerini grev yerlerinde ziyaret ederek birtakım sorular yönelttik. Grevci işçiler sorularımızı şöyle cevaplandırdılar:

Özgürlük: Grevde gidişiniz nasıl oldu, anlatır mısınız?

— Geçen yılın Ekim ayında işveren ile sürdürülen toplu sözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandı. Üstlere kalsaydı (sendika yöneticileri kastediliyor—Öz.) anlaşacaklardı; ama biz karşı çıktık. İşçi komiteleri kuruldu ve nitelikli 2. ayın 21'inde 33 bin işçi adına grev kararı alındı. Grev kademesi olarak uygulanmaya başlandı. Arkadaşlarımız var, 24 yıldır bu işkolunda çalışıyorlar; ayda 3-4 bin lira para alıyorlar, 5 bin lira alanlar da var, ama onlar fazla mesai yapıp haftada 70 saat çalışıyorlar.

Özgürlük: Bel para ile...?

— Ne geçinmesi, sürünüyoruz. 1500 lira geçekodu kıramıyoruz. Grev kararı alındığında eklemek 5 lira.

şekerin kilosu da 8 lira idi. İleri sürdüğümüz talepler azdı. Halit Narin işçilere ayda 28 bin lira veriyoruz diyor, yalan söylüyor. Biz de bu durumda elimizdeki silaha; greve sanlıyoruz. Yasalar bize sözde bu hakkı tanıyor. Ama ne anlama geliyor yasal grevler? Sıkıyönetim emirlerine göre, grev çadırlarında 2 kişiden fazla işçi kalmayacak, işyerinde toplantı düzenlenmeyecek, pankart asılmayacak ve grev yerine misafir kabul edilmeyecek.

Özgürlük: Peki, işverenin iş mahkemesine başvurması konusunda ne diyorsunuz?

— "Grev çıktığımızda mallar ilaçlanıyordu. Grev kararı alınmaz biz de şalterleri indirdik. Mallar ilaçta kaldı. İşveren "milli servet" in yok edildiği gerekçesiyle iş mahkemesine başvurdu. Mahkeme işveren lehine karar verdi. Mahkeme gelsin de burada karar versin. Gelsin buraya, kendi gözüyle görsün, öyle karar versin. "Hukuk, hukuk" diye diye bize yıllardır yutturdular. Hukukun kimin için çalıştığını kimin yanında yer aldığını şimdi daha iyi anlamış bulunuyoruz."

Özgürlük: Ya polis ve jandarma...?

— Polis ve jandarma fiilen saldırıyor. Özellikle kadın işçilere saldırıyor. Ağza alınamayacak küfürler söylüyor. Vatan, millet, Sakarya adı altında, yıllardır bize "can güvenliğimizi nasıl korudukları" anlatıldı. Ama kimin can güvenliğini koruduklarını biz kendi gözlerimizle gördük. Karakollarda neler olduğunu biliyoruz.

Konuşmamız sürerken sendika başkan yardımcısı yanıma geliyor. Bir işçi laf atıyor sendika başkan yardımcısına: "Sen de işçiyken zayıftıktan öliyordun, sendikaya gittin göbek bağladın" diyor. Gazeteler üzerine konuşuyoruz. Konuşmanın bir yerinde işçiler şöyle diyor: "Bazı gazeteleri buraya sokmuyoruz örneğin Tercüman'ı ve Aydınlık'ı. Onlar işçi düşmanlarıdır. Onların yeri çöp kutusudur. Konuşmamızı sürdürüyoruz."

Özgürlük: Grevi sürdürme konusunda tutumunuz ne olacak?

— Burjuvazinin bir parçası olan Kartaltepe patronundan

Asılıyor bir işyerlerinde pankart Sanki çiçek tarlasında «BU İŞYERİNDE GREV

Yıllarca işçi sınıfımız, emekçi halkımızın canına ot tıkamak isteyenler, sürdürdüler mutad geleneklerini... Ekonomik ve siyasi krizden daha az etkilenerek çıkmak için kesmek gerekirdi faturasını emekçilere ve de işçi sınıfına. Emretti emperyalist burjuvazi ve kuruluşları, IMF, OECD. Tekrarladı kompador burjuvazi ve kuruluşları MESS, TİSK, TUSİAD... "Sürekli devalüasyon, pahalılık, işsizlik, açlık... saldırı, katliam, militarizm, zam ve zulüm... Siyasi özgürlükler yok edildi, işçi hakları gasbedilsin ve gedikler kapatılsın... Kârıma kâr, cennetimi dikensiz isterim..." Ve de "hay hay" dedi iti köpeği... Olur mu? Yükseldi bir ses "HAYIR". İşçi sınıfımızın yiğit sesi, gur sesi... "Hayır, yetti artık... açlık, zulüm, işsizlik, hep bana mı? Zincirlerimizden başka kaybedecek neyiz var? Takrir-i Sükunar, sürgün ve hapisler, grev ve toplu sözleşme hakkının gas-

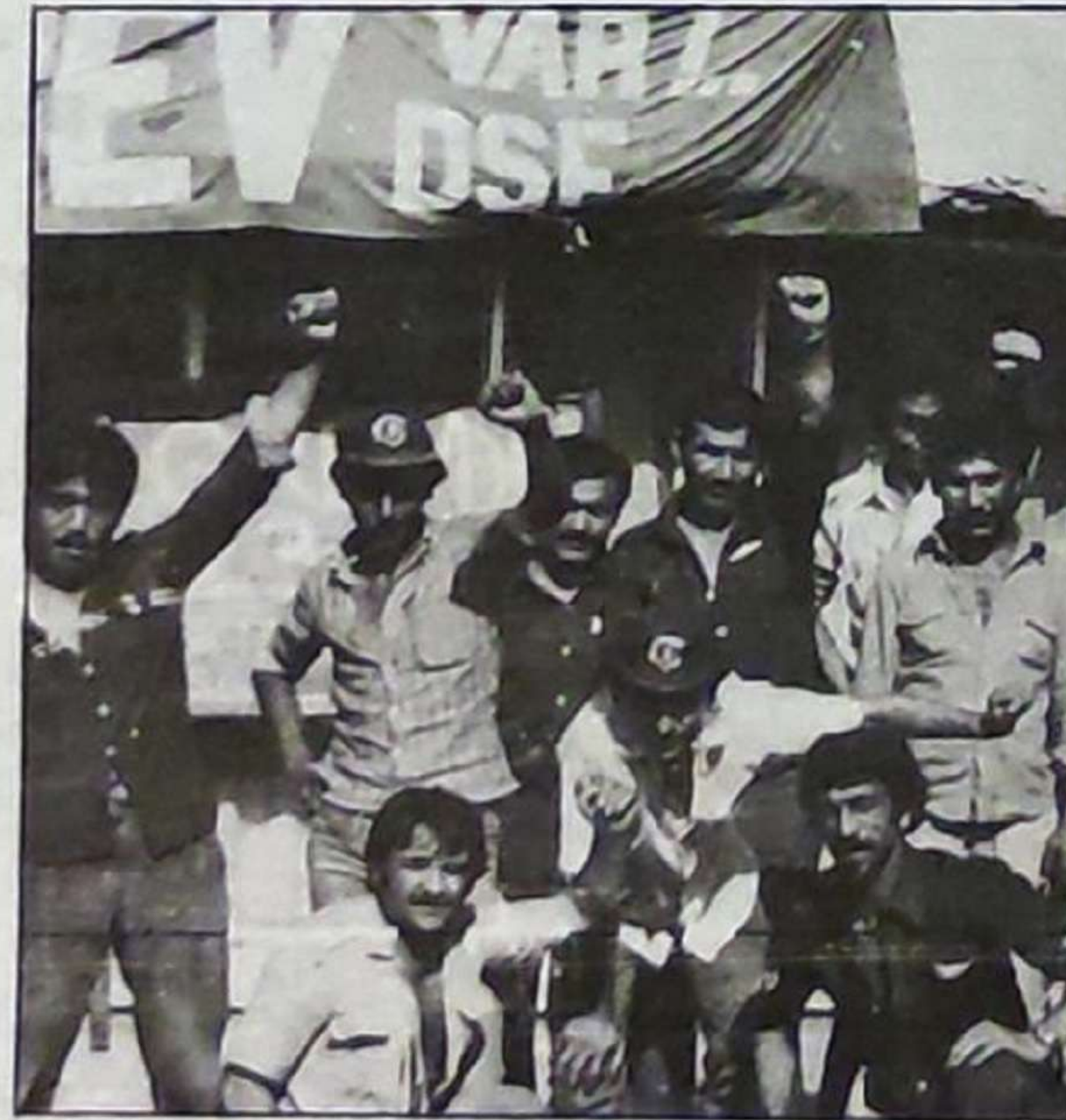
bı, dipçik ve süngü... hep bana mı?"

Geldik bu güne... 100 bin sınıf kardeşinin grevinin ertelediği günümüzde 58 bin işçi grevde; onbinler, yüzbinler direnişlerde, mücadele alanlarında... vuruyor davulun tokmağı... güm güm güm... bu işyerinde grev var. Haykırıyor binlerce bir ağızdan "Kahrolsun Faşizm!"

Grev çadırları kuruldu ardarda. Gözcüler giysilerini giydiler. Asıldı birer birer işyerine pankartlar, sanırsın çiçek tarlasında her biri birer gelincik. "BU İŞYERİNDE GREV VAR". Davullar vurdu... "güm güm de güm güm... Kol kola girelim. Güm güm de güm güm mücadelemizi sürdürürelim" Zurnalar çaldı. Omuzlarda kenetlendi eller halayda... Geleceğe inancın, aydınlık günlerin umuduyla inledi yerler... Kadını, erkeği, yaşlısı genciyle işçi sınıfı girdi kol kola...

Korktu egemen sınıflar ve militarist güçler işçi sınıfının

birliğinden, üretimden gelen gücünden. Bir yandan zam ve zulüm tedbirlerini artırırken, diğer yandan 100 bin işçinin grevini ertelerek grev alanlarında sınıf kardeşleriyle buluşmasını engellemeye çalıştı. Yasaklar çıkardı "grev yerinde gözcüden başkası bulunmayacak, toplantı yapılmayacak" vb. diye. İşçi sınıfı içindeki uşaklarını daha çok devreye sokmaya çalıştı. Sendika ağaları tekrarladılar efendilerinin emirlerini... Yasak sopalı salladılar, güçlerinin yettiği yerde sattılar işçi sınıfını... Ancak işçiler hiçbir hakkını elde ederken kimseden ih-san almamıştı, kendi gücüne, birliğine ve sınıf niteliğine dayanmıştı... Yine öyle yaptı egemen sınıflara, onların militarist güçlerine ve sendika ağalarına karşı... Yükseltti özellikle son bir yıldır yasa dışı direniş ve mücadelesini... Tarih, Tekel, Antbirlik, Mensucat Santral, Bossa, Ceytaş, Adana Çimento, İstanbul İETT ve diğer pek çok iş-

"Kartaltepe patronundan haklarımızı almaya kadar direneceğiz" diyor işçiler.

haklarımızı almaya kadar direneceğiz. Tek gücümüz örgütlü ve disiplinli olmaktır. Haklarımızı almak için çıktık bu yola. İnsanlar, insanca yaşamak istiyoruz. Kararlıyız. Haklarımızı almaya kadar mücadele edeceğiz. Bu aynı zamanda emekçi halkımızın kurtuluş mücadelesinin de bir parçasıdır. Yol bizim yolumuzdur. Kaybedecek hiçbir şeyimiz yoktur. Dün Çorum'da insanlar katledildi. Dün orada olanlar bizim için de geçerlidir. Yarı İstanbul'da başlar, semt semt büyür. Çorum ve Fatsa'da yapılanları ne unutacağız,

ne de unutturacağız.

Özgürlük: Peki, bu konuda DISK'in tavrını nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Evet, DISK suskun kalmakta ve "lütfe" demek vermektedir. DISK'i uyandırıyoruz, ona verilen isme layık olmaya çalışsın. Eğer devrimciyse, olaylara seyirci kalmaktan vazgeçip, bizzat eyleme geçsin. Kendisine saldırıyor ama DISK ona bile sahip çıkmıyor. DISK'in 300 bin üyesi var. DISK isteseydi Çorum olayları ile ilgili olarak genel direniş yapabilirdi, DISK'i göreve davet ediyoruz. Seyirci kalmasın."

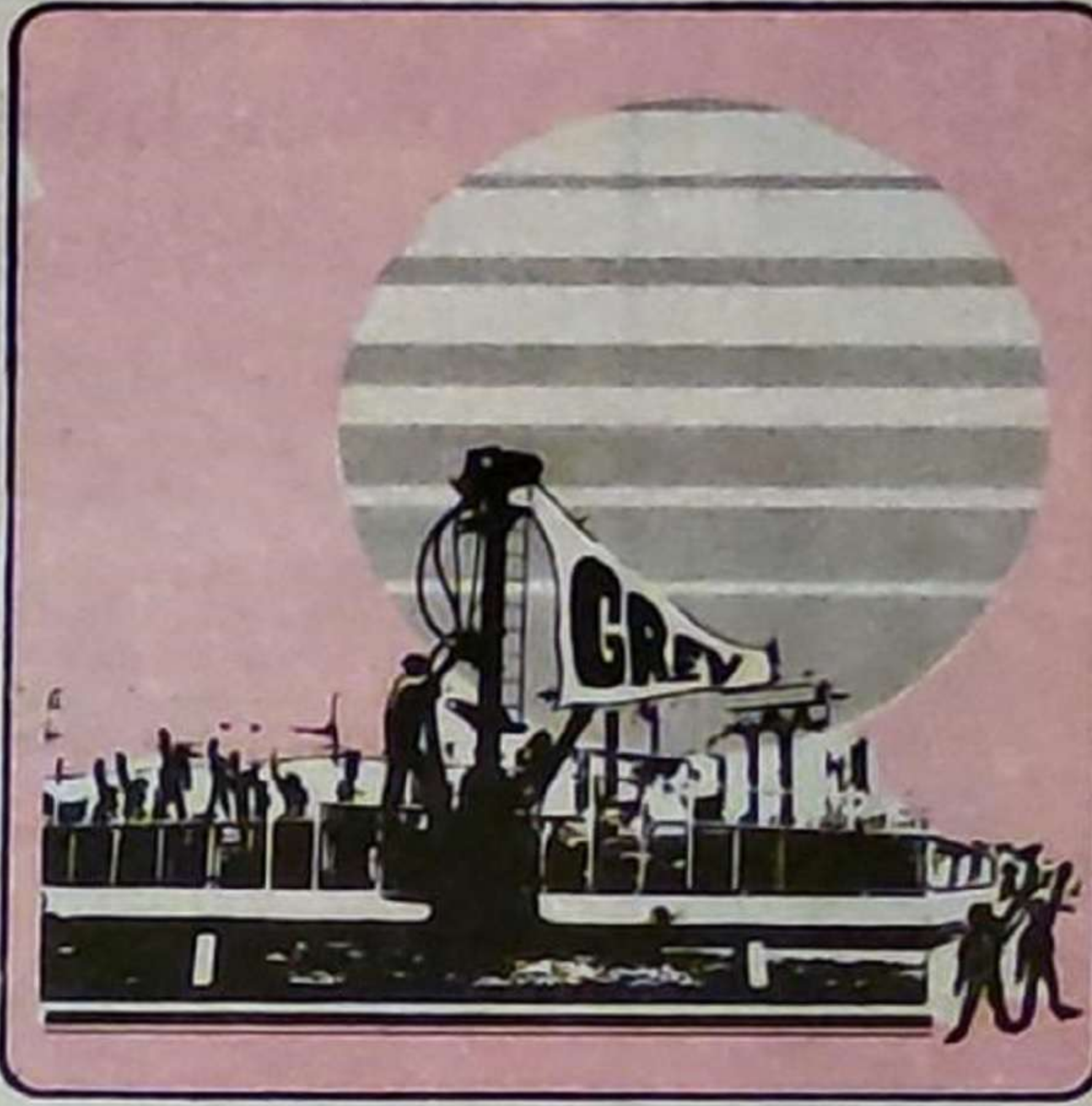
Daha fazla k fazla bask

Türkiye işçi sınıfı, tarihi dele içinde. Onbinler gr kaklarda zulmün ve sö Ama işçi sınıfımızın düş İşte yalnızca son altı a yönelik saldırılarının küç

- * Eşel mobil sistemi ile isteniyor; toplu sözleşme
- * Toplu sözleşme Koord sözleşme hakkı hükü ağaları eliyle ortadan k
- * 274 ve 275 Sayılı Yas nin lehine değiştirilme
- * Protokol veya ara söz
- * İşkolunda tek sendika si getirilerek faşist ser rilmek isteniyor. Tüm denetimine geçirilmek tadan kaldırarak uzla mutlaklaştırılmak
- * İşyerlerinde yetki bel durum tespiti uygulan lerin sendika seçme l kaldırılıyor.
- * Sendikaların faaliyetle ması, mali ve idari yö ması isteniyor.
- * Sendikaların sosyal ve mesi yasaklanıyor.

Her birer tılarımız gelincik REV VAR"

YÜZBİNLER DİRENİYOR

Son yıllarda artan zam ve zulme, faşist saldırı ve teröre, daha da yoğunlaştırılmak istenilen baskı ortamına, pahalılık ve işsizliğe karşı onbinlerce işçi ve emekçi protesto gösterilerinde bulundu, direnişe geçti. Durum hâlâ canlığını koruyor, katılım yükseliyor.

1979 yılı içerisinde 156 işyerinde direnişe geçildi. Bunlardan yalnızca 93 işyerinde uygulanan direnişlere 139.918 işçi katıldı. Direniş nedenleri arasında işten çıkarmalar, can güvenliği,

toplusözleşmelerin uygulanmaması, grev ertelemelerin ve faşist saldırıların protestosu ve diğer taleplerinin gerçekleştirilmesi isteği bulunuyordu. Ayrıca daha çok siyasi nedenli gösteri ve dayanışma eylemlerinin sayısının da arttığı gözlemlendi.

1979'un son günlerinde 24 Aralık'ta onbinlerce işçi ve emekçinin katıldığı eylem ise tamamen yasadışı ve siyasi bir içeriğe sahipti. İşçi sınıfının direniş ve protesto eylemleri 1980 yılında da kitlen bir şekilde

sürdü. Tarih, Tekel, Ant-birlik, Mensucat Santral, Boma, Cey-Taş, İstanbul İETT ve Kazlıçeşme işçilerinin direnişleri ve dayanışma eylemleri daha yılın ilk günlerinde yoğun olarak yaşanan eylemlerdi. 29 Nisan direnişlerine de onbinlerce işçi, emekçi, genç katıldı.

Son yılların direniş ve protesto eylemleri gerek devlet güçleri, gerekse sendika ağalarının engellenmek istenmesine de tamamen onlardan bağımsız olarak yasadışı olarak ortaya çıktıkları gözlemlendi. Direnişlerin bir diğer özelliği ise eylemlerin merkezinde işçi sınıfının bizzat kendisinin olması ve kendisini ekonomik taleplerle sınırlandırmayıp, siyasi eylemlere yönelmesiydi.

Son yılların direniş ve protesto eylemleri gerek devlet güçleri, gerekse sendika ağalarının engellenilmek istenmesine rağmen onlardan bağımsız olarak yasadışı olarak ortaya çıkmıştır.

yeri şanlı mücadelelere sahne oldu. 24 Aralık'ta, 29 Nisan'da genel direnişlere geçildi. Kazlıçeşme'nin 6 bin işçisi sınıf kardeşlerini desteklemek için direndi. Ve son günlerde dünya alem İstanbul'da yüzbin aşkın işçi ve emekçinin güçlü anti-faşist gösterisini gördü. Düşmana, tüm gericiliğe, sendika ağalarına ve sahte işçi dostlarına rağmen...

Durmuyor mücadele, durmayacak da. Grev hakkının yasallaşmasından bu yana en yüksek sayıya ulaşıldı. İşçi sınıfının, emekçilerin mücadelesini boğmak isteyenlerin ve mücadelenin gerilediği tespitini yapanların hevesleri bir kez daha kursaklarında kaldı.

Faşist saldırı ve katliamlara, militarizmin baskı ve terörüne; siyasal özgürlüklerin yok edilmesi çabalarına; zam ve zulüm tedbirlerine karşı mücadele yükseliyor. Grev çadırlarında, mücadele alanlarında her gün sayı biraz daha

artıyor. Mücadelenin merkezinde işçi sınıfı yerini alıyor. Onbinler, grev alanlarında, yüzbinler mücadele alanlarında

da militanca seslerini ve mücadeleye bayraklarını yükseltiyor: "Faşizme Ölüm... Genel Greve!"

Bir yanda komprador patronların azami kâr hırsı, diğer yanda halka karşı korkunç boyutlara varan baskı, zulüm, katliam...

Kâr için daha sıkı ve zulüm

ihinde az rastlanır bir mücadele grev çadırında, yüzbinler sömürünün üzerine yürüyor. Düşmanları da boş durmuyor. 1 ay içinde iktidarın işçilere küçük bir özeti:

ile işçi ücretleri dondurulmak işleme hakkı gasbediliyor.

ordinasyon Kurulu ile toplulukümet sözcüleri ve sendika kaldırılıyor.

asalar komprador burjuvazimek isteniyor.

sözleşme hakkı gasbediliyor.

ika tek konfederasyon ilkesendikacılık hakim hale getitüm sendikal organlar hükümet

ek, toplusözleşme gücünü orzlaştırma kurulları kararları isteniyor.

belirlemede referandum ve lamalarına son verilerek işçie hak ve özgürlüğü ortadan

lerinin daha da sınırlandırılıyönden denetim altına alın-

ve siyasal konularla ilgilen-

- * Yasadışı grev ve direnişlere karşı uygulanan cezaların artırılması ve daha sert tedbirler alınması talep ediliyor.
- * Grevlerin önlenmesi için grevdeki işçiye, çalışırken aldığı ücret kadar sendikaca ücret ödenmesi isteniyor.
- * Sendika üyelik aidatlarının işçi ücretlerinden işverence kesilerek sendikaya ödenmesinin kaldırılmasına çalışılıyor.
- * Grevde geçen süre için herhangi bir hak talep edilmemesi, işçilere herhangi bir ödeme yapılması isteniyor.
- * Grev oylamalarında işe yeni alınanların oy kullanmaları sağlanırken, işten çıkarılanların oylama dışı bırakılarak grev oylaması sonuçları etkilenmek isteniyor.
- * Komprador burjuvazinin örgütlü bulunmadığı işkollarında örgütlenmesi ve ayrıca devlet eliyle oluşturulması düşünülen kamu işverenleri sendikalarıyla birlikte işçilerin hak, talep ve mücadelesinin karşısına birlikte ve daha etkin çıkılması isteniyor.
- * Kıdem tazminatı vergilendirilmesi ve 30 gün olarak sınırlandırılarak toplusözleşme hakkı gasbedilmek isteniyor. Milyarları bulan kıdem tazminatları gecikmiş ve değer kaybetmiş olarak ödeniyor ve bundan böyle kıdem tazminatlarının yaşlılık, malullük ve emeklilik halinde ödenmesi isteniyor.
- * Yayınlanan genelgelerle ayrıca işçi sınıfının her türlü istemine karşı çıkılması, haklarının kullanımının engellenmesi, işçi ücretlerinin dondurulması, sosyal hakların genişletilmesine imkan tanınmaması ve yeni sosyal hak taleplerinin reddedilmesi isteniyor.

YILLARA GÖRE GREV ERTELEME VE UZATMA KARARLARI

Yıllar	Ertelene Kararları	Uzatma Kararları	TOPLAM
1964	5	1	6
1965	4	2	6
1966	7	2	9
1967	2	1	3
1968	—	—	—
1969	5	4	9
1970	6	1	7
1971	8	4	12
1972	2	1	3
1973	5	3	8
1974	2	2	4
1975	4	3	7
1976	12	5	17
1977	12	10	22
1978	9	7	16
1979	19	12	31
1980 (ilk 7 ay)	25	19	54
TOPLAM	132	77	214

VE SALDIRILAR SÜRÜYOR 7 AYDA ERTELENEN 54 GREV 100.000 İŞÇİYİ KAPSIYOR

Eğemen sınıflar işçi sınıfına saldırının bir parçası olarak "mülkiyet" ve "memleket" adıyla grevleri yasaklamak için AP hükümeti eliyle saldırıyorlar. Grev hakkının ertelenmesiyle en yoğun günde 1963 yılından bu yana; AP hükümetinin 7 aylık iktidarı döneminde 19'u ikinci kez olmak üzere 54 grev ertelenmesiyle yaşanıyor.

Grev hakkının yasaklaştığı 1963 yılından 1970 yılına kadar 35 grev ertelendi. 12 Mart döneminde bastırılan grev hakkının kullanılması, 1974 sonrasında grevlerin tekrar yükselmesiyle birlikte 1976-79 yıllarında toplam 26 grev ertelendi. Bu dönemde ortalama 11,5 yıl 21 ertelenmesiyle karşılaşıldı. İlk iki grev toplusözleşme hakkı "hissas etme" iddiasında bulunan Egevit'in 10 aylık iktidarı 17'u ikinci kez olmak üzere 27 grev ertelendi. AP hükümetinin 7 aylık döneminde ertelenen 54 grev gündeye dek gittikten sonra yaklaşık grev gasbi olarak tarih geçiriyor.

Istanbul Unkapanı Blokları'ndan glyim işçileri :

"8 SAATLİK İŞGÜNÜ HAKKIMIZI ANCAK ÖRGÜTLÜ BİR MÜCADELEYE ALABİLİRİZ"

Istanbul Unkapanı Blokları'nda 4 bine yakın glyim işçisi çalışıyor. Bunların % 90'ını genç işçiler oluşturmaktadır. İşçilerin hiçbir sosyal hakkı ve güvencesi yoktur. Sendikası, sigortası ve düşük ücretlerle sabahın akşamı dek çalışmaktadırlar. Çıraklar üzerinde uygulanan baskı daha fazladır. Patronlar onları döveler, her işe koşutur. Ayrıca kendi özel işlerini de yaptırır. Bu baskılara karşı işçilerin tek tek çıkışları olmuş, fakat örgütsüz ve bilinçsiz olduğundan hepsi yenilgiye uğramıştır. İşçiler bu baskılara karşı kin ve nefret ile doludurlar. En çok karşı çıktıkları şeylerden biri de 12 saatlik işgünüdür. Bu sorunları üzerine kendileriyle konuştuğumuz genç glyim işçileri şunları anlattılar:

"Biz işyerinde 11 saat çalışıyoruz. Bazı işyerleri 12-13 saat çalışmaktadırlar. Sabahın akşamı kadar nefes almadan çalışıyoruz" diye söze başlayan Cemal Kara konuşmasını şöyle sürdürdü:

"8 saatlik işgünü TC kanununda olduğu halde biz hâlâ 12 saat çalışıyoruz. Patronların elinden gelse bizi 24 saat çalıştıracaklar. Eskiden bloklarda cereyan 12'ye kadar kesiliyordu. Biz o zaman 12'de işbaşı yapıp gece geç saatlere kadar çalıştırılıyorduk. Cereyan kesintisinin yükünü de bize yığılmışlardı..."

"Bir ara patronlar aralarında anlaşarak tüm bloklar da sabah 8'de işbaşı, akşam 7.30'da paydos ve öğlen paydosunun da yarım saat olmasını kararlaştırdılar. Fakat birçok yerde işçiler bu uygulamaya karşı çıktı. Akşam 7'de paydos ederek 7.30'a kadar çalışmayı red-

dettiler. Birçok yerde patronlar geri adım attı."

8 saatlik işgünü hakkını elde etme konusunda ise şunları söyledi:

"Biz işçiler patronların baskılarına karşı ve 8 saatlik işgünü hakkımızı almak için hemen birleşmeliyiz. Nasıl patronlar kendi aralarında anlaşıp çalışma saatlerimizi uzatıyorlarsa, biz işçiler de kendi aramızda birleşmeliyiz. İşçilerin örgütlü dayanışmasını yaratsak 8 saatlik işgünü ve diğer haklarımızı alırız."

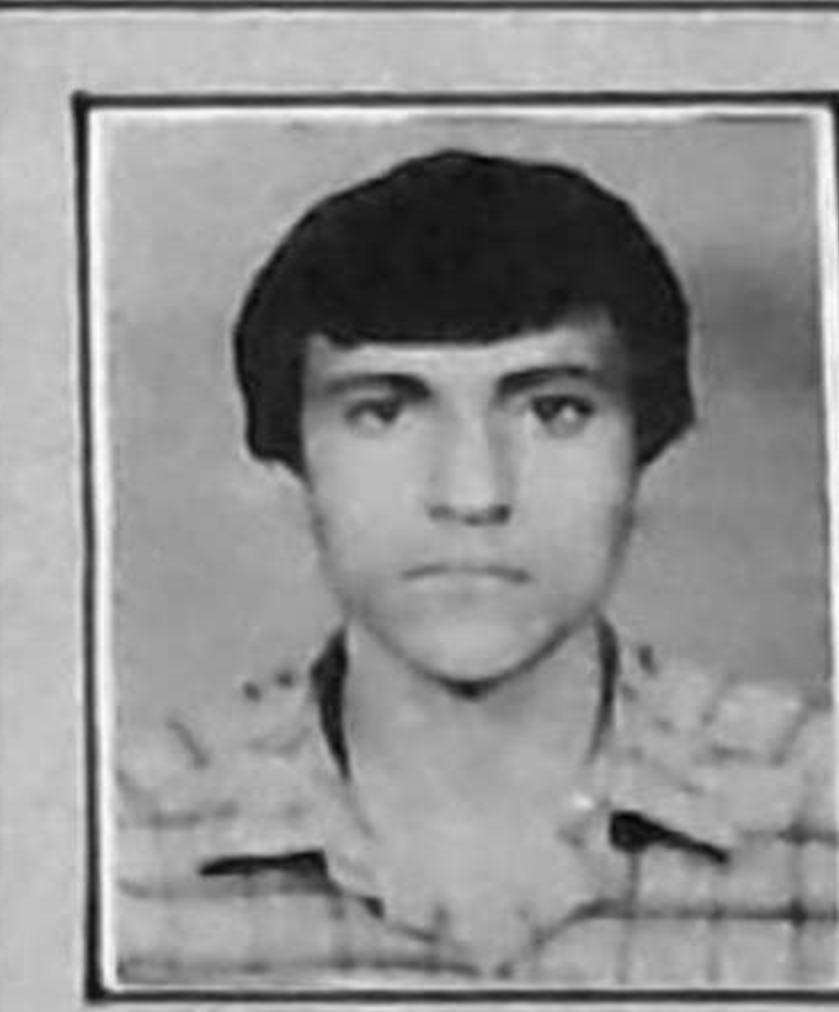
Daha önce bloklarda çalışan şimdi işten atılan Cafer Dilbaz da şunları anlattı: "Sabah 8'den akşam 7'ye kadar çalışıyoruz. Öğlen paydosu 45 dakika idi. Çok sıkı bir çalışma vardı. Tuvalette bile istediğimiz zaman gidemiyorduk, ancak öğlen paydoslarında gidebiliyorduk."

"8 saatlik işgünü hakkımızı almak için imza topladık. Daha sonra Çalışma Bakanlığına müracaat ettik. Patron polis çağırıp bizi karakola götürdü, sonra bıraktılar. Gelen müfettişler, patronla anlaştılar. Biz yine de direniş kararını aldık, fakat 5 kişi patronun para yediler, direnişi kırdılar. Patron da topluca bizi işten attı."

"8 saatlik işgünü hakkımızı almak için tüm işçilerin birliğini yaratmalıyız. Nasıl ABD işçileri 1889'da birleşip mücadele ederek 8 saatlik işgünü aldysa, biz de mücadele etmeliyiz."

Hacı Tatar bu konuda şunları anlattı:

"Sabah 8'den akşam 7.30'a kadar çalışıyoruz. Daha önce 7'ye kadar çalışıyorduk. Biz 7.30'a kadar çalışmayız dedik. İki gün işi bıraktık. Ustabaşı, makastar patron yanlısı olduğu için

Cemal Kara :
"8 saatlik işgünü TC kanununda olduğu halde biz hâlâ 12 saat çalışıyoruz. Fakat patronların elinden gelse bizi 24 saat çalıştıracaklar."

Cafer Dilbaz :
"Sabah 8'den akşam 7'ye kadar çalışıyoruz. Öğlen paydosu 45 dakika idi. Çok sıkı bir çalışma vardı. Tuvalette bile istediğimiz zaman gidemiyorduk, ancak öğlen paydosunda gidebiliyorduk."

birliğimizi böldüler. Şimdi 7.30'a kadar çalışıyoruz. Bir de her işi bize yaptırıyorlar. "8 saatlik işgünü hakkımızı almak için birlik olmamız lazım. Birlik olursak her hakkımızı alırız."

Aynı işyerinde çalışan M. Atilla Kalaycı, Faruk Güven, Mustafa Bülbül, Levent Çiçek, Turan Cebce şunları söylüyorlar:

"Sabah 8'den akşam 7'ye kadar çalışıyoruz. Eskiden cereyan kesildiği için 12'de işbaşı yapıp akşam 9'a kadar çalışıyorduk. Zam almak ve bu çalışma düzenini ortadan kaldırmak için direnişe geçme kararı aldık. Fakat birlik olmadığımız için başaramadık."

M. Atilla Kalaycı konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bizim hakkımızı almamız için birleşmemiz gerek. Ben eskiden İGS'de çalışıyordum. Ücretlerimize zam için birlik oluşturmak istedik. Bir kişi birliğimizi bozdu. O da sendikamızın adamıydı. Sendikamız Türk-İş'ti. Birlik kuramadığımız için işten atıldık."

Turan Cebce ise "8 saatlik işgünü hakkımızı almak ancak tüm blokların birliği sonunda olur" dedi.

Alaaddin Güngör kendi işyerindeki durumu ilgili şunları söyledi:

"Sabah 8'den akşam 7'ye kadar çalışıyoruz. Günde 4-5 sefer çay molası var. Çalışma koşullarımız diğer işyerlerine göre biraz iyi. Önceleri günde 2 sefer çay molası vardı. Gidip patronla konuştuk, 5'e çıkardık."

Mustafa Korucu şu sözlerle konuşmayı sürdürdü: "Biz 11 saat çalışıyorduk. Cumartesi de çalışma vardı. Yasalarda 8 saat olduğu halde biz 12 saat çalışıyoruz. Bir de işçiler üzerinde yoğun baskı var. Çırak, patron ve usta tarafından dövülüyor."

"Ben işyerindeki arkadaşlarla örgütlenmek istedim. İşyerinde 8 kişiydik. Bu konuda çırakla konuştuk. 8 saat çalışmamız gerektiğini, patronun baskılarına karşı mücadele etmek gerektiğini anlattım. Çırak

ikna ettim. Bir işçiyi daha ikna ettim, fakat 1 ay önce jandarma gözaltına aldı. İşten atıldım. Şimdi bloklarda iş arıyorum."

"8 saatlik çalışma hakkımızı almamız için işçilerin birleşmesi gerekir. Hiç kimse tek başına ya da küçük grupçuklar halinde 8 saatlik işgünü hakkını alamaz. İşyerindeki tüm işçilerin örgütlü bir birliği şarttır. Biz işçilerin kurtuluşu kendi mücadelemizle olacaktır. Bugünkü şartlarda ya susup boyun eğeceğiz, ya da mücadele edeceğiz. Ama biz mücadele etmeye kararlıyız."

Fariz Akyüz konuşmasını şu sözlerle noktaladı: "Çalışma koşullarımız diğer işyerlerinden farklı değil. Biz de 12 saat çalışıyoruz."

"Geçmişte 8 saatlik işgünü için propaganda yürüttük. Birleşmemiz gerektiğini anlattık. Tek tek çıkışların çözüm olmadığını söyledik. 8 kişiden beşimiz direnenek, birleşerek 8 saatlik işgünü hakkımızı aldık dedik. Fakat ustabaşı, makastar birliğimizi kurmaya girişti ve mücadelemizin önüne engel oldu. Biz 2 gün iş bıraktık, birliğimiz bozulduğu için başanlı olmadık. Bundan yararlanan patron, işçiler üzerinde baskıyı artırdı. Bizi hamal olarak kullanıyor, bütün yükleri bize taşıyor."

"8 saatlik işgünü, sendika, sigorta hakkımızı almamız için oradaki tüm işçilerin örgütlü olmaları şarttır. Sigorta müfettişlerinin bizi sattığı, baskıların daha da arttığı bu ortamda mücadele etmekten başka çare yoktur. İlk önce kendi işyerimizde mücadeleyi yükseltmek, bunu tüm bloklarla birleştirmek gerek."

"Fakat ekonomik haklar bizim kurtuluşumuz olmayacaktır. Bizim bu düzende 8 saatlik işgünü kazanmamız, sömürden kurtulmamız demek değildir. Bizim gerçek kurtuluşumuz üretimi kâra dayandırmayan, sömürün, baskı ve zulmün ortadan kalktığı SOSYALİZME olacaktır."

Genç işçiler ve 8 saatlik işgünü mücadelesi

Bu gün 8 saatlik işgünü talebi işçi gençliğin ve çırakların en önemli ve en acil taleplerinden birisi.

Gerçekte bu talep ülkemizin demokratik devrimini tamamlamamış komprador-feodal bir ülke olmasına bağlantılı olarak bir bütün olarak işçi sınıfı ve emekçi sınıfların temel taleplerinden birisidir. Burjuvazi azami kârı elde edebilmek için işçileri bir günde olabildiğince fazla çalıştırmaya, bunun karşılığında da ancak yaşamını sürdürerek kendine ücretli köleliğe devam edebilmesi için yeterli kadar bir ücret vermeye çalışır. Böylece maliyeti azaltmaya, işçi sınıfı üzerindeki sömürüyü elden geldiğince artırmaya ve kârlarına kâr katmaya çalışır. Bizim ülkemizde henüz demokratik devrimin tamamlanmamış olmasının bir sonucu olarak işçi sınıfı ve diğer emekçiler açısından durum daha da kötüdür. Emekçi kitlelerin mücadelesi sonucu sömür yasalarında 8 saatlik işgünü kabul edilmiştir. Ancak bu, genellikle uygulanmaz. Patronlar her türlü yola başvurarak işçileri daha uzun süre çalıştırır. Çalışma koşullarının çok daha kötü olduğu tarım kesiminde ise 8 saatlik işgünü yasal olarak bile kabul edilmemiştir. Henüz sınıf sendikacılığı hareketinin ülkemizde çok yeni ve zayıf olmasından ötürü küçük işyerlerindeki işçilerin ezici çoğunluğu sendikal örgütlenmeden dahi yoksundur. Öte yandan burjuva sendikalarının işlevi işçi sınıfının talepleri için mücadele değil, işçi sınıfını patronlara peşkeş çekmek, mücadelesini yatıştırmaktır. Bu yüzden işçi sınıfının büyük bir kısmı bu talep için mücadelede güçsüz bir konumdadır. Bunların bir sonucu olarak birçok işyerinde 8 saatlik işgünü uygulanmamaktadır ve bu talep bütünüyle işçi sınıfı ve emekçilerin acil ve temel taleplerinden birisidir.

Genç işçilerin durumu bu açıdan çok daha kötüdür. İşsizliğin kol gezdiği şu koşullarda patronlar kolaylıkla genç işçileri işten atabilmekte ve işten atmayı her zaman önemli bir tehdit aracı olarak kullanmaktadırlar. Genç işçiler genellikle küçük işyerlerinde çalışmaktadır ve bu yüzden büyük bir kesimi örgütsüz, sendikasyızdır. Bu durum onların mücadelesini zorlaştırırken patronların işini kolaylaştırmaktadır. Çırakların ise sendika hakları bile yoktur. Yarı-feodal bir kurum olan çıraklık ülkemizde çok yaygındır. Çıraklar, meslek öğretme adı altında en kötü çalışma koşullarında her türlü haktan yoksun olarak, çok düşük ücretlerle ve günde 12-16 saat en ağır işlerde çalıştırılmaktadır. Üstelik dayak, küfür, angarya çalışma hayatının ayrılmaz bir parçası durumundadır.

Öte yandan genç işçilerin bir de mesleki eğitim ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçları işveren tarafından ücretsiz olarak ve iş saatleri içerisinde gerçekleştirilmek zorundadır. Bu yüzden genç işçiler için 8 saatlik işgünü talebi, 6 saat iş, 2 saat mesleki eğitim şeklinde-

Bugün genç işçiler bütün talepleri için olduğu gibi, 8 saatlik işgünü talebi için de geçmiş dönemlere göre daha yaygın bir mücadele vermektedirler. Bu mücadele örgütlülüğün, birliğin daha güçlü bir biçimde gerçekleştirildiği yerlerde çeşitli başarılar da kazanılmaktadır. Ancak şurası açıktır ki, genç işçilerin ve çırakların örgütlenme düzeyi bugün çok geridir.

Bu mücadelede çok sık olarak şu hatalara düşülmektedir: Birincisi, işçileri ikna etme ve birliğini, örgütlülüğünü sağlama yolunda yeterli çalışma yapmadan eyleme kalkışmak. Bu durumda patron, tehdit, yalan, demagoji veya sahte vaatlerle işçilerin birliğini kolaylıkla bozmakta ve böylece direnişi kırmaktadır. Bunun sonucu da özellikle önde gelen işçilerin atılması ve işçiler üzerindeki baskıların daha da yoğunlaşması olmaktadır. Bir diğer hata, patronun demagoji ve taktiklerinden etkilenen işçilerin hemen patronun adamı olarak ilan edilmesi ve karşı cepheye alınmasıdır. Bu durum da işçilerin birliğini bozmak için bütün gücüyle uğraşan patronun işini alabildiğine kolaylaştırmaktadır. Mücadeleyi zayıflatan zaaflardan önemli biri de, örgütlenme düzeyinin de düşük olmasının bir sonucu olarak, tek tek işyerlerindeki mücadelelerin birleştirilememesi, ortak mücadeleler, ortak direnişler gerçekleştirilememesidir. Genç işçiler genellikle az sayıda işçinin çalıştığı küçük işletmelerde çalışmaktadır. Bu durum örgütlenmeyi zorlaştırdığı gibi, mücadelenin gücünü de düşürmektedir. Genç işçiler işyerleri ayrı ayrı da olsa ortak taleplere sahiptir. Bunun için ortak örgütlenme ve ortak talepler için ortak direnişlerin gerçekleştirilmesi genç işçilerin gücünü kat kat artıracak, patronların bölücü çabalarını etkisizleştirecek ve eylemlerin ardından patronların işçilere karşı saldırıya geçmesi olanağını büyük ölçüde ortadan kaldıracak, kazanımlar daha da kalıcı olacaktır. Zaten birçok talebin elde edilmesi de başka türlü mümkün değildir.

"BARSAK ENFEKSİYONU YALANI İLE KOLERA HASTALIĞI GİZLENEMEZ

Dr. OYA ŞAHİN

Yetersiz altyapı ve sağlık hizmetlerinin iflası aşırı sıcaklar ve bu yıl ülkenin birçok bölgesinde yaşanan sel felaketi ile birleşince bu yıl da bulaşıcı hastalıklar ülkeyi kasıp kavurmaya başladı. Yurdumuzun bazı bölgelerinde, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da her zaman varlığını sürdüren "barsak enfeksiyonu" son sıcaklar ve yoksullukla birlikte salgınlar şeklinde yayıldı ve bu yıl da yüzlerce emekçinin canını aldı. Salgının başlamasıyla birlikte devlet yetkilileri her zaman olduğu gibi bu kez de hastalığı gizlemeye çalıştılar.

Gaziantep'te koleradan kitle halinde ölüm olayları ortaya çıkmaya başlayınca açıklama yapma zahmetinde bulunan sağlık bakanlığı yetkilileri "barsak enfeksiyonundan 13 kişinin öldüğünü ve hastalığın kontrol altına alındığını" bildirdiler. Oysa susuzluk gibi Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun bu yıl her yılkinden çok daha ağır bir biçimde yaşadığı sorun, kirliliği su kullanımı, beslenme bozuklukları, belediye altyapı yetersizlikleri, kanalizasyonsuzluk ve çevre sağlığını ilgilendiren diğer sorunlar salgının başlamasıyla birlikte nasıl oldu da birkaç gün içinde düzellebildi? Sağlık bakanlığı yetkilileri bu ülkede sağlık hizmetlerinin her alanında gözükken bozuklukların birkaç sikişle demeye ortadan kaldırılabileceğini ya da bunların üstünün örtülebileceğini sanıyorlarsa yanılmaktadırlar.

"Barsak enfeksiyonu" sözcüğü bile bu boş çabanın bir ürünüdür. Barsak enfeksiyonu bir hastalık değil, tifo, dizanteri, kolera gibi bir dizi hastalığın genel adıdır. Bunların hepsi salgınlar yapabilen ve genellikle ağız yoluyla besinlerden alınan mikroplarla yayılan hastalıklardır. Tümünün tedavisi, uygun ilaçların zamanında alınması ve hastalığı yaratan ortamın yok edilmesiyle mümkündür. Bu hastalık grubu içerisinde salgın yapma özelliği açısından en önemlisi kolera'dır. Ve bugün yurdumuzda binlerce emekçinin yaşamını tehdit eden barsak enfeksiyonunun adı da kolera'dır.

Yetkililer hastalığın adını koymayarak insanlarımızın bu hastalığa karşı önlem almasını da önlemektedirler. Ülkeden ülkeye kolayca yayılabilen kolera, çiçek ve sarı humma gibi uluslararası bildirimi zorunlu bir hastalıktır. Barsak enfeksiyonu yalanı ile kolera'nın varlığını gizlemeye çalışan yetkililerin amacı, işte bu zorunlu bildirimden kaçınmak ve ticaret, turizm gibi burjuvazinin kâr kapısını sağlamlaştırmaktır. Ama öte yandan patronların kârları uğruna emekçiler yaşamalarını yitiriyorlar. Ancak tüm çabalar boşunadır. Yıllardır her yaz aynı hastalığın pençesinde can veren insanlarımız neyin kolera olup olup, neyin olmadığına farkında değildir.

Nüfusumuzun büyük çoğunluğu denetlenmeyen suların içmektedir. İnsan yaşamının ayrılmaz parçası olan suyun sağlık denetiminden geçmeden halkın kullanımına bırakılması, birçok bölgede merkezi su dağıtımının olmadığından kuyu sularının ve akarsuların içme suyu olarak kullanılması kolera gibi hastalıkların yaygınlaşmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Doğal mide engelini bu sular sayesinde kolaylıkla aşan kolera mikrobu salgıladığı toksinle şiddetli ve ani kusma ve pürüncü suyu niteliğinde şiddetli ishale seyreden hastalığı oluşturmaktadır. Hem kusma, hem de ishal aşırı su ve elektrolit kaybına neden olmakta buna bağlı olarak da el ve ayaklarda kasılmalar, buruşukluklar, bilinç bulanıklığı, az idrara çıkma, şok ve nihayet ölüm olmaktadır.

Özellikle kara sineklerin mikrobi kolaylıkla taşıyabilmesi, hasta insanların dışkıları yoluyla çevreye yayılan mikroplar hastalığı kısa bir sürede yaygınlaştırabilmekte ve salgınlar ortaya çıkmaktadır.

Son birkaç yıl içinde hızla artan hayat pahalılığı, emekçilerin sırtına yüklenen zamlar, buna bağlı olarak yetersiz beslenme ülkemizin insanların bu türden hastalıklara karşı direncini zaten büyük ölçüde azaltmıştır. Üstelik bahar sonunda ülkenin birçok bölgesinde ya-

şanan sel felaketleri kanalizasyonların içme sularına karışmasına neden olmuş, zaten çok kötü durumda olan çevre sağlığı koşullarını daha da kötüleştirmiştir.

Bugünkü iktidar, hac mevsimi nedeniyle haclıların hiçbir sağlık denetiminden geçmeden bizimki gibi bu tür hastalıklarla her zaman bağrında taşıyan ülkelere gitmelerine izin vermekle de bu salgını körüklemiştir.

Bir yanda bütün bu olumsuzluklar yaşanırken, öte yandan yetkililer hâlâ Gaziantep'te ortaya çıkan hastalığın durdurulması için tüm önlemlerin alındığından söz etmektedirler. Gaziantep'te bütün önlemlerin alındığını iddia eden yetkililere soruyoruz:

Bu şehirde birkaç gün içinde kanalizasyon teşkilatı mı kurdunuz? Yıllardır emekçilerin içtiği suları mı temizlediniz? Şehrin ortasından akan suyun çevreye yaydığı pisliği, beslediği kara sinekleri mi yok ettiniz? İçme suyunun kanalizasyonla karışmasını mı engellediniz? İnsanları hangi sağlık merkezlerinde nasıl bir denetimden geçiriyorsunuz? Bütün altyapı ve çevre sorunları ortada durur, büyük şehirlerin üniversite hastanelerinde bile yataklı enfeksiyon hastalıkları kliniği yokken ve en önemlisi bu konuda eğitilmiş yeterli personel yokken Gaziantep'te kolera hastalığını nasıl tedavi ettiniz?

Ülkeden ülkeye bile kolayca yayılabilen bu hastalık elbette yetkililerin iddialarının tersine Gaziantep'te de sınırlı kalmamıştır. Daha gımdiden birçok Doğu Anadolu ilinde aynı türden "barsak enfeksiyonu" hastalıklarının görüldüğü gazetelerde yer almaya başlamıştır. Sel felaketiyle birçok ilin içme sularının daha da kirlendiği, yerleşim bölgelerinin etrafında bataklıkların oluştuğu koşullarda kolera'nın tek bir ille sınırlı kalması mümkün müdür? Doğal olarak değildir. Hastalığın koşullarını hazırlayan bu düzen kolera'ya karşı mücadelenin önünde de engeldir.

Halka sağlık hizmeti yerine terör, baskı ve zulüm götürülmektedir. Emekçi halkın ölümü terk edilmesinin başlıca sorumlusu işte bu politika'dır ve onun uygulayıcılarıdır.

Örneğin, Adana, Tunceli, Amasya gibi bu bahar aylarında çok büyük sel felaketleri yaşanan ve kolera salgınına açık hale gelen illere faşist terörden başka ne verilmiştir?

Kolera gibi hastalıklar artık dünyanın birçok yerinde görülmemektedir. Ancak bizimki gibi sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde geri kalmış ülke hastalığı olarak yaşamaktadırlar. Ama her yıl binlerce insanın bulaşıcı hastalıklar nedeniyle öldüğü Türkiye'de devletin sağlık hizmetleri bulaşıcı hastalıkların tedavi edici ve önleyici tarzda değil, sözde akademik araştırma konusu haline getirilmiştir.

Kolera gibi bulaşıcı hastalıkların yok edilmesi koruyucu altyapı hizmetleri geliştirilmeden, çevre sağlığını bozan koşullar iyileştirilmeden sağlanamaz. Hemen her yaz yaşanan kolera olayı, devletin bu hastalığa karşı halkı korumadığını göstermiştir. Son salgın olayı üzerine Sağlık Bakanlığı, hastanelere gönderdiği resmi yazılarda kolera'ya karşı önlem alınmasını değil, hastalığın kamuoyundan gizlenmesini talep etmektedir. Bu tutum bile tek başına egemen sınıfların halkın sağlık sorunları karşısında nasıl davrandığını göstermeye yetmektedir: "Varsın yüzlerce kişi koleradan canından olsun, ama yeter ki patronların kârları azalmasın", "Varsın yüzbinlerce kişi kendi kendine bile olsa hastalığa karşı önlem almasın, ama yeter ki bu kokuşmuş düzenin prestiji sarsılmasın".

Yetkililerin, iktidarın bu tutumu karşısında halk mutlaka önlem alınmasını istemeli, ayrıca hastalıktan korunmak için duyarlı olmalıdır. Özellikle içme sularının temizliğine dikkat etmeli, çocukların içme suları mutlaka kaynatılmalı, bu suların içine limon suyu veya klor ilave edilmelidir. Kolera hastalığı için gerekli olan serumlar, antibiyotikler sağlık kurumlarından ücretsiz olarak istenmelidir. Halkın sağlığını korumak için de kendinden başka güvenecek dahi yoktur.

Sosyalist Arnavutluk'ta doktorlar köy, kasaba halmadı.

Sosyalist Arnavutluk'ta insan sağlığı

Geçmişte Avrupa'da sıtma, malaryadan, kolera'dan en çok zarar görmüş bir ülke olan Arnavutluk'ta bugün bu hastalıkların bir tekine bile rastlanmıyor artık. İnsanların çaresiz, doktorsuz, ilaçsız ölüme mahkum olduğu yıllar çok geride kaldı. Ortalama yaşam süresi devrimden önce yalnızca 38'ken, bugün 70'e yükseldi. Ve Sosyalist Arnavutluk'ta bir yanda çok lüks özel hastaneler öte yanda doktorsuz ilaçsız yoksullar yok; çünkü her şey gibi sağlık sistemi de halkın hizmetinde.

Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nde hastanede tedavi, doktor muayenesi, tahliller, ambulans servisi, doktorun hastayı evinde ziyareti, öteki sağlık hizmetleri karşılıksız olarak yapılır. Sosyalist devlet bu bakımın gerektirdiği tüm harcamaları üstlenir. Ülkede sağlık kurumları ağı en ilera köşelere kadar uzanmıştır. Modern hastaneler, sanatoryumlar, doğumevi-ri, bebeklerin bakımını üstlenen kuruluşlar, dispensarler, bilimsel çalışmalar için sağlık enstitüleri, her türden sağlık kuruluşu, diğ. hastalıkların tedavisi için üstlenen sağlık kuruluşları ve ilaç sanayi, bunların hepsi yalnızca insan sağlığını gözetenek çalışır, hiç biri kâr amacı gütmaz.

Devrimden önce 8627 kişiye bir doktor düşen Arnavutluk'ta 1978'de 780 kişiye bir doktor düşüyordu. Devrim öncesiyle karşılaştırıldığında hastanelerdeki yatak sayısı 21 kez artmıştır. Bu başarı tüm sağlık hizmetlerinin doğru olarak planlanmasına, sağlık hizmetleri için gerekli koşulların yaratılmasına ve halka bağışıklık hizmeti eden yüksek eğitim görmüş personelin varlığına dayanmaktadır. Elbette bunlar da

sağlık hizmetlerinin bir kâr kaynağı olarak ele alınmamasına, ülkenin sağlık hizmetlerini, insan tıccarlarının, tıccarlaşmış doktorların ve ilaç tükellerinin değil yalnızca insanların sağlıklarını düşünen sosyalist düzenin yönetmesine dayanmaktadır.

AMAC: Hastalanmadan önce korunmanın sağlanması

Sosyalist Arnavutluk'ta tedavi, hastalık ortaya çıktıktan sonra başlamaz. Sağlık emekçilerinin, doktorların görevi her yaştan insanları düzenli olarak muayene etmek ve her türlü hastalığa karşı koruma önlemlerini sağlamaktır. Doktorlarla hastalar arasında hiç bir parasal ilişkinin olmadığı sosyalist düzende doktorların halkın günlük yaşamına içine girmiş, onlarla kaynaşmıştır.

Ülkedeki sağlık yamalarına göre, her çalışma merkezi, emekçilerin işyeri ve ürettikleri maddelerle ilgili mesleki hastalıklarından korunması için önlemler almaya zorunludur. İşyeri, havalandırma için, üretim aşamaları boyunca zararlı gazların, dumanın, tozun emilmesi için, çevreye zararlı tüm çöp ve artıkların zamanında ortadan kaldırılması için önlem almak zorundadır. İşçiler düzenli olarak sağlık denetimlerinden geçirilir ve sağlık durumunu gösteren bir sağlık raporu almadan hiçbir yeni işçi işe başlamaz.

Sosyalist devlet halk sağlığının korunması için tüm yönleriyle ele alır. Devlet yeni projelerin hayata geçirilmesinden itibaren çevre kirliliğinin önlenmesi için gereken önlemleri alır. Yalnızca yatırım yapan kuruluşlar değil herkes çevre

sağlığının korunmasıyla yükümlüdür, aksini yapan yasaalari çözülmüş olur.

Sosyalist devlet geniş kitlelerin yasa tarafından güvence altına alınmış tatillerini en uygun bir biçimde geçirebilmeleri için dağlık bölgelerde, deniz kıyılarında tatil ve dinlenme evleri kurar. Kent ve kırsal emekçilerinin yaşlandıklarında, hastalandıklarında ya da çalışmaya yeteneklerini yitirdiklerinde yaşamaları için gerekli olanaklar güvence altına alınmıştır. İş kazası geçirilenler özel bakım altına alınır ve onların yeniden iyileşmeleri için bütün koşullar yaratılır. Ana ve çocuk sağlığı ise sosyalist devletin özel olarak uğraştığı bir alandır. Hem kentlerde hem de köylerde bütün anne adaylarını yerleştirmeye yetecek sayıda yataklı mevcuttur. Ebe'nin olmadığı bir tek köy bile yoktur. Kreşler, annelere doğum öncesi ve sonrası tıbbi bakımı, olanaklar ve izin, çocuklar için her türlü tıbbi bakımı, annelerin ve çocukların gelecek endişelerini yok etmiştir.

Sosyalist Arnavutluk halen tüm ilaç ihtiyacını tek başına üretmektedir. Bazı ilaçları ithal etmek zorunda kalmaktadır. Ama ithal edilen ilaçların yasadaki her yıl daha da azalmaktadır. Özellikle ithal edilen ilaçların fiyatı son derece yüksektir ama bu durum hastaları etkilemez, çünkü hastalar ilaç için çok sembolik bir ücret öder ve bu fiyatlar standarttır. İlaçlar için gereken harcamalar sosyalist devlet tarafından karşılanır. Hastaların ilaç için sembolik bir ödeme yapması dışında tüm sağlık hizmetleri paralıdır.

İşte böylesine bir sağlık sistemi emekçilerin yaşamını güvence altına almıştır.

Bütün bunlar nasıl sağlanmıştır? İnsanın gerçekten insan olarak değerlendirilmesi, insan sağlığının alınıp satılan bir şey olmaktan, bir meta olmaktan çıkarılması sayesinde...

ABD'de seçim güldürüsü

1980'in Güzünde Amerika'da seçimler yapılacaktır. Amerikan halkı yine, uçurulan balonlar, fil ve eşek maketleri (Cumhuriyetçi Parti ve Demokrat Partinin amblemleri), Amerikan bayrağından giysileri ve şapkalar giymiş kızların çığlıkları vb. arasında, bir karnaval curenası ortamında "seçmeye" uğralacak.

Aslında Amerikan halkının olup olacağı zaten iki tane "seçeneği" var: iskanbil papazı gibi birbirinin tersyüz edilmiş ikizi olan Cumhuriyetçi Parti ile Demokrat Parti. Bu ikizi yıllardır, neredeyse iki yüz yıldır, arasıyla muhalefet-iktidar rollerini oynayarak, burjuva propagandasının diline pelesenk ettiği "İleri Amerikan demokrasisi" güldürüsünü sürdürüp gidiyorlar.

"Demokrasinin doruğu" Amerika'da seçimler ve öncesinde sürdürülen kampanya, katılan partiler arasında bile bir siyasi mücadele ol-

maktan uzaktır. Seçimler gerçekte resmi seçim tarihinden çok önce yapılmaktadır: Amerikan tekelci burjuvazisi kendi temsilcilerini var olan iki bas-partisi içinden seçmekte, sonra da büyük reklam şirketlerine iş devretmektedir. Artık "başkan adayı" karısı ve kızıyla şöyle bir poz mu verse "sıradan Amerikalı"nın hoşuna gider böylesi mi? Konuşurken sert bir hava mu takınır yumuşak mı? Gibi-sinden sorunları milyonlarca dolar karşılığı büyük reklam şirketleri halletmektedir. Başkan adayları Amerikan halkına açıkça pazarlanmaktadır. Örneğin Reagan'ın seçim kampanyasını sürdüren reklam şirketleri geçenlerde üzerinde Carter'ın yaşlıktan buruşan yüzünü gösteren bir karikatürün yer aldığı ve altında "Reagan'ı seçin. Reagan buruşmaz" yazan bir afiş bastırıp dağıttı.

Amerikan tekelci bur-

Amerika'da "seçim karnavalı"

juvazisi, siyasal yaşamı son haddinde yozlaştıranın yanı sıra, oldukça karmaşık ve uzun bir seçim sistemi de oluşturarak halk kitlelerinin siyasal yaşama etkin katılmalarını engellemiş bulunuyor. Öyle ki bu sisteme göre Amerikan emekçilerinin kendi adaylarını çıkarmanın, onlar tarafından temsil edilmeleri adanmaklı olanaksız hale gelirken, büyük tekelci, milyarderler kendi temsilcilerini sürekli olarak iktidarda tutabiliyorlar. İki yüzyıldır oynanan bu baktıncı şarlatanlık Amerikan halkınca o denli kanıksanmış ki, milyonlarca Amerikan seçmen, zaten yıllardır kendiliğinden sandık başına gitmekten vazgeçmiş bulunuyor.

'DEMOKRATİK' ADAYLARIN BİRBİRLERİYLE KAPISMASI SEÇİM GÜLDÜRÜSÜNE ÇEŞNİ KATIYOR

Aynı partinin içinde yer alan Carter ve Kennedy, 80 seçimlerinde seçim arenalarında birbirleriyle atışıp yarışıyorlar. İkisi de "büyük dava adamları" pozlarında nutuklar atıp birbirlerini eleştiriyorlar. Koparılan şamatanın ardındaki gerçeğe, söyleyip durdukları çeye bakıldığında aralarında hiçbir fark olmadığını görmek zor değil.

Bizim ülkemizde de liberal kalemşörler tarafından yıllarca "İlerici" diye tanıtılmış olan Kennedy'lerin

bu en küçüklerinin aslında ne seçim kampanyası öncesinde, ne de şimdi, bütün dünyanın nefretini kazanan ve 1980'lerde ABD emperyalizminin çıkarlarını korumanın ifadesi olan "Carter Doktrini"ne bir itiraz yok. Kennedy, ne Carter'ın dış politikasına itiraz ediyor, ne SALT II sahtekarlığı arkasında ABD'nin dışına kadar silahlanmasına ve üçüncü bir emperyalist savaşa hazırlanmasına karşı, ne savaş körükleyici Çin-ABD ittifakına, ne de Sovyet yayılmacılığına karşı olmak yaftası altında, halkların devrim mücadelesinin boğdurulmasına... Kennedy'nin "Basra Körfezinde Amerikan çıkarları tehdit edilirse askeri de olmak üzere bütün tedbirlerin alınması" konusunda da Carter'le bir ayrışığı yok; ikisi de kelimeleri kelimelere aynı şeyleri seçim konuşmalarında geçiriyorlar. Birbirlerini suçlamalarının özü kimin daha keskin bir emperyalist olduğundan ibaret.

Ama, Demokratik Parti içinde sahte bir "sol muhalefet" yaratmak, Amerikan emekçilerinin bilincini çarptırmak, onlara hayali alternatifler göstermek için bir fırsat oluyor. Biraz da iki başlı seçim güldürüsünde bir değişiklik...

TEKELCI BURJUVAZİNİN AMERİKAN HALKINA VAAT ETTİĞİ TEK YOL: KAPİTALİST BUNALIMIN CEHENNEMİ

Amerika'da Cumhuriyetçi Partinin adayı da kazansa, Demokratik Partinin adayı da kazansa, sonuç Amerikan halkı için fark olmayacak. İktidar yine dev Amerikan tekelcilerinin elinde kalacak kapitalist bunalım derinleşecek, enflasyon dört nala koşuracak, işsizlik artacak ve Amerikan tekelci burjuvazisi, kadın-erkek demeden tüm Amerikan halkını emperyalist savaş arabasına ko-

şacak. Elbette işlerin bu arızın emperyalistin içinde tam da böyle gidip gitmeyeceğini tek başına ne Kennedy'ler, ne Carter'lar ne de Reagan gibi Hitler kopyaları belirleyecek.

Ama, bu baktıncı şarlatanlıktan gittikçe daha fazla usanan, emperyalist bunalımın yükünü gittikçe daha fazla sırtında hisseden, dağılık ve örgütsüz de olsa mücadelesinin yükseldiği açıkça gözlenebilen Amerikan işçilerinin ve emekçi insanların varlığı, gözü dönmüş tekelcilerin her istediklerini yapmalarının önünde en büyük engeldir.

1980 seçimleri: Amerikan faşizminin çanları

1980 seçimleri geleneksel seçim şarlatanlığı açısından önceki onlarca benzerinden hiç farklı olmamasına rağmen, gerek Amerikan halkı, gerekse burjuvazisi için değişmekte olan bir Amerika'da yapıyor.

Gittikçe derinleşen kapitalist bunalımın temellerini sarstığı ve savaşa hazırlığın apaçık sürdürüldüğü Amerikan toplumunda, Nazi Partisinin gelişmesi, Ku Klux Klan çetelerinin yaygınlaşması, "Yeni Sağ"ın güçlenmesi üzerine, yazmak, konuşmak artık son derece olağan şeyler arasında.

Tekelci burjuvazi, iki yüzüklüğü elden bırakmadan, faşist odakların gelişimini yasallaştırıyor ve hızlandırıyor.

Sivil çetelerin yam sıra, Amerika'da devletin açık ve kitlesel terörü oldukça yaygındır. Birçok büyük Amerikan kentinde polis ve sivil faşist çetelerin ulusal azınlıklara, özellikle zencilere, grevlere ortak saldırıları bizzat "Carter Doktrini" gereğince CIA, FBI örgütlerinin, yerel polis teşkilatlarının yetkililerinin geliştirilmesi vb. hep aynı bütünün, Amerika'da yükselen faşizm tehlikesinin belirtileridir.

SEÇİM KAMPANYASINDA FAŞİST REAGAN'IN "ŞANSI" NEDEN ARTIYOR?

İşte Hollywood'un anti-

Amerikan polisinin vahşeti ulusal azınlıklar, zenciler, grevçiler, ilerici - devrimci öğrenciler için yeni bir olay değil.

komünist filmlerinin ikinci sınıf aktörlüğüyle başlayan, Amerikan gericiğinin kanıksanmış temsilcisi McCarthy'nin eski dostu, Kaliforniya Valiliği sırasında (1966) gericiği ve baskıncılığıyla ün salan Reagan gibi bir Hitler özentisi bu seçimlerde Başkanlık koltuğuna oldukça yakın duruyor.

Bunu ülkeyi saran ekonomik ve siyasal bunalıma borcu olduğuna hiç kuşku yok. Reagan Amerikan tekelci burjuvazisinin bunalıma, daha doğrusu bunalımın acısını emekçi kitlelerden çıkarmak üzere bulduğu faşist "çözümün" temsilcisidir.

DEVLETİN FAŞİSTLEŞTİRİLMESİNİN YANI SIRA FAŞİST BİR KİTLE DESTEĞİ

Reagan'ın sahneye çıkması ve seçim kampanyasının seyri içinde "başarılar" elde etmeye başlaması kitlelerin içinde faşist eğilimlerin yaygınlaşmasından değildir. Tersine Amerikan emekçi kitleleri, daha önceki yıllardan oldukça farklı olarak düzene duydukları hoşnutsuzluğu dile getiriyorlar, kendiliğinden de olsa birçok mücadeleye atılıyorlar. Faşizm gittikçe daha fazla düzene karşı çıkan emekçilerin yükselen müca-

delesini bastırmak ve direnişle karşılaşmadan onları emperyalist savaşa sürbilmek isteyen tekelci burjuvazinin eğilimi. Reagan ise Amerikan burjuvazisinin gözünde gittikçe daha geçerli bir hale gelen bu eğilime bir kitle temeli yaratmak için ortaya sürülmüş bulunuyor.

İzlediği yol faşizmin klasik yolundan farklı değil: Hoşnutsuz kitlelerin en temel duygularının sömürsü.

Bugün Reagan, belli bir faşist partinin örgütleyicisi, ya da enikonu belirlenmiş bir faşist hareketin doğrudan doğruya temsilcisi değil, ancak Amerikan burjuvazisinin saldırgan çabalarının yoğunlaştığı, emperyalist heveslerinin dağıldığı bir dönemde kaçınılmaz olarak güçlenen faşizm alternatifinin habercisidir.

1980 seçimleri aslında Amerika'da faşistleşmenin hızının bir göstergesi oluyor. Reagan'ın, bu işin ehli anti-komünist seçilmesi, daha doğrusu tekelci tarafından başkanlık koltuğuna oturtulması, emperyalist ülkelerde bunalım ve savaş hazırlıklarını faşistleşmenin izlediği gerçeğinin yeni bir belirtisi olacaktır.

Fakat ister Reagan, ister Kennedy, Carter ya da başkası, yani tekelci burjuvazinin ister havuç siyasetçileri, ister sopa siyasetçileri başkanlık koltuğuna kurulsun, bütün planlarını içte emekçilerin daha yoğun sömürsü, dışta yeni paylaşım alanları için savaşa göre yapmakta olan Amerikan burjuvazisinin bütün temsilcileri kapitalist bunalımdan efendilerini selamete çıkarmaya çalışacaklardır.

Polonya'da

İşçi direnişleri sürüyor

Polonya işçi sınıfı, revizyonist yönetimin ekonomik baskısını geriletmek için, grev silahına yine sarıldı.

Varşova'da Ursus Ziraat Makinaları Fabrikasında, Tezew, Mielec ve Gdansk'da da birçok fabrikada işçiler, yönetimin ekonomik politikasını protesto ederek, ücretlerin arttırılmasını, fiyatların düşürülmesini istediler.

Sovyet sınırına 75 kilometre uzaklıktaki 300 bin nüfuslu Lublin kentinde ulaştırma işçileri 3 günlük greve gitti; otobüsler, trolleybüsler, trenler çalıştırılmadı. Lublin grevini makinistler başlatmış, daha sonra demiryolu işçileri de eyleme katılmışlardı. Halkın ihtiyaçlarını karşılamak için, fırınlar ve süt üreten kurumlar üretimi durdurana kadar askeri araçlar gıda pazarlarına erzak taşıdılar.

Lublin demiryolu işçileri yalnızca ücret artışı değil, aynı zamanda grev hakkının yasallaştırılmasını da istedikler. Varşova basını da bu haberi vermek zorunda kaldı.

Ayrıca Lublin'e 100 km uzaklıktaki Siedlce kenti demiryolu işçileri grevdeki arkadaşlarına destek olmak için Lublin'e giden trenleri hareket ettirmediler.

Revizyonist yöneticilerin tüm çabalarına karşın, işçi sınıfı Polonya'da grevlerle, direnişlerle revizyonist yönetimi geriletmiyor ve mücadelesini yükseltiyor.

Siyonistlerin yeni saldırısı: Kudüs İsrail'in başkenti ilan edildi

Geçtiğimiz hafta İsrail siyonistleri, parlamentoda onayladıkları bir kararla Kudüs'ü İsrail'in daimi başkenti ilan ettiler. Parlamentoda bir konuşma yapan Başbakan Menahem Begin, Kudüs'ün "ebediyen İsrail'in olacağı ve bölünmez bir kent olduğunu" söyledi. Siyonist devletin bu girişimi doğrudan doğruya Filistin halkının bu topraklar üzerindeki hakkının ayaklar altına alınması ve yok edilmesi yolundaki emperyalist siyasetinin yeni bir parçasıdır.

Bilindiği gibi Filistin toprakları bölgedeki stratejik önemi yüzünden birçok emperyalist devletin iştahını kabartmıştır. I. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında İngiltere'nin çabaları sonucunda bölgede bir Yahudi devletinin kurulması teşvik edilmiş, İngiltere'nin bu konudaki bir bildirisi, ABD ve diğer batılı emperyalist devletler tarafından tasvip ve kabul edilmiştir. Bir süre sonra da Filistin, İngiltere tarafından işgal edilip bir manda haline getirilmiştir. II. Emperyalist Savaşın sonra, ABD de bu bölgeye sızmaya başlamıştır. Sonuçta ABD, İngiltere ve diğer emperyalist devletler, Filistin halkına karşı azgın bir komplo uygulayarak bölgeye Yahudi göçlerini teşvik etmişler ve Arap halkını bu topraklardan kovarak bölgede bir İsrail devletinin kurulmasını (1948) sağlamışlardır. Bu tarihten sonra emperyalistler tarafından desteklenen siyonistler, Arap halkına karşı azgın bir terör uygulamışlar ve her fırsatta topraklarını genişletmek için saldırılarda bulunmuşlardır. Onlarca yıldan beri ana yurdunu savunmak için mücadeleye atılmış olan Filistin halkı, bütün bunlara rağmen boyun eğmemiş, bu mücadele içinde gerçek dostunu düşmanını tanıma fırsatını elde etmiştir. Siyonistler son olarak 1967 yılında iki süper devletin ve diğer emperyalistlerin desteğini alarak topraklarını daha da genişletmiş ve bu arada Kudüs'ün tamamını eline geçirmiştir. O günden bu yana Kudüs kenti Filistin siyonistlerinin elindedir. Siyonistler şimdi de bu eşkiya hıklarına bir meşruluk kazandırmak için Kudüs'ü başkent olarak ilan etme cürretini gösteriyorlar. İsrail siyonistlerinin, tüm eşkiyalarının yanı sıra şimdi de böyle bir tavır almalarının ar-

dında, genel olarak emperyalistlerin, özel olarak da iki süper devletin Ortadoğu'da yarattıkları karışıklık yatmaktadır.

GERİCİLERİN İSRAİL'E KARŞI TAVIRLARI

Bazı batılı emperyalistlerin ve bu arada ülkemizde de Demirel'in bu konuda almış oldukları tavır, sözde Filistin halkının yanında görünme çeklindedir. Üstelik Demirel, bu konuda daha da ileri giderek İsrail siyonistlerinin kararını ilk protesto etme şerefine erişti. Ancak onu bu davranışa iten neden, ülke içinde düşen prestijini kurtarma çabasıdır. Bir kez, genel olarak dünyada, özel olarak da ülkemizde İsrail'in saldırgan yüzü iyice açığa çıkmıştır ve halkların derin nefretini kazanmıştır. Bazı batılı emperyalistlerin ve bizde Demirel'in böyle bir tutum takınmalarının tek nedeni, kendi ülkelerindeki prestijlerini kurtarma çabalarından başka bir şey değildir. Onlar sözde Filistin halkından yana görünürken, diğer yandan da İsrail siyonistleriyle her türlü siyasi, ekonomik ve askeri ilişkilerini sürdürüyorlar. Bu konuda MIT in İsrail istihbarat örgütü MOSAD ile olan yakın ilişkileri kimsenin yadsıyamayacağı bir gerçektir. Batılı emperyalistlerin de İsrail ile olan silah ticaretleri Ortadoğu'da bir barışın gerçekleşmemesi için tek başına yeterli bir nedendir. Bu arada Çin emperyalistlerinin İsrail ile olan silah satışı anlaşmaları da Çin'in Filistin sorununa nasıl yaklaştığının açık bir göstergesidir. Enver Sedat'ın sözde karşı çıkışı ise, gene aynı kaygıdan, yani ülke içindeki prestijini kurtarma çabasından ileri gelmektedir. Bugün İsrail'den sonra ABD'nin Ortadoğu'daki güçlü bir kalesi haline dönmüş olan Mısır, ülke içindeki tepkileri daha bir süre için frenlemek için böyle bir tavır göstermek zorunda kalmıştır. Bu da onun emperyalist uşaklığı siyasetinden kopuk bir şey değildir.

"BARİŞÇİL ÇÖZÜM" ÇÖZÜM DEĞİLDİR

İsrail siyonistlerinin bu eşkiyalığı ABD'nin Ortadoğu'daki vurucu gücünü

Kudüs'ün siyonist eşkiyalarca başkent ilan edilmesi Filistin halkına yönelik yeni bir saldırıdır. Ama Filistin halkı bu saldırganlığın hesabını mutlaka soracaktır.

oluşturmalarından ileri gelmektedir. ABD, Ortadoğu petrolünü güvence altına almak için İsrail gibi bir siyonist devlete gerek duymaktadır. ABD bu açıdan İsrail'e her türlü ekonomik, askeri yardımı sağlamaktadır. Bu amaçla milyarlarca dolarlık ekonomik ve askeri yardım İsrail'e akmaktadır. ABD, bu siyasetinin yanı sıra Arap halklarını da birbirine düşürmek için Arap gericiilerinin üzerine oynuyor ve bölgedeki faaliyetlerini sürdürüyor. Bu konuda Sovyet emperyalistleri de aynı çizgiden hareket ederek Ortadoğu'daki savaş odağının sönmemesi için elinden gelen gayreti gösteriyor. Her yıl onbinlerce Yahudinin Filistin halkına karşı savaşmak üzere İsrail'e gitmesini sağlıyor. Ortadoğu'da böyle bir çaban başının bulunması her iki süper devletin de işine geliyor. Genel olarak emperyalistler, özel olarak da iki süper devlet, Arap halkına karşı bu düşmanca eylemlerini sürdürürken, diğer yandan da zevahiri kurtarmak için bölgedeki dostça ilişkilerin gerekli olduğu vazazını veriyor. Ortadoğu sorununun "barışçıl çözümü"

hakkında yaygara koparıp kamuoyunu aldatmaya çalışıyorlar. Sorunun barışçıl yollardan çözülemeyeceğini bilen Siyonistler ise, saldırılarına her gün bir yenisini ekliyorlar ve son olarak da Kudüs'ün kendilerinin daimi başkentleri olduğunu ilan edecek kadar pervasızlaşıyorlar. Ve gerici koro gene barışçıl çözüm yaygaralarına devam ediyor. Oysa Filistin halkının gasbedilmiş olan hakları ortada kaldığı sürece, Filistin halkı bu haklarına kavuşmadığı sürece, Ortadoğu sorununun çözümü olanaksızdır. Ortadoğu'da çıkarları bulunan iki süper devletin ve diğer emperyalistlerin böyle bir şeye yanaşmayacakları ve karşı çıkacakları aşikardır. Dolayısıyla Ortadoğu sorunu siyonizme karşı mücadeleye sınırlı bir sorun değildir yalnızca aynı zamanda iki süper devletin Ortadoğu siyasetini hedef alan bir mücadeleyi içinde barındırır. İki süper devletin Ortadoğu'daki siyasetine darbe vurmaya bir mücadele, Filistin halkının gerçek kurtuluşunu sağlayamaz. Sorunun çözümü Filistin halkının silahlarının namlularında yatmaktadır.

ŞAH ÖLDÜ

Milyonlarca İranlı emekçinin katli halkların gözünde çok önceden ölmüştü.

Bir diktatörün sonu

Emperyalizmin sadık uşağı faşist İran Şahı Kahlı-re'de öldü.

1941 yılında İngiliz emperyalistlerinin desteği ile babası Rıza Han'ın yerine yönetime getirilen Şah Rıza Pehlevi, bu tarihten itibaren Pehleviler feodal monarşisinin son temsilcisi oldu. İşbaşına gelmez başta petrol olmak üzere, ülkesinin tüm zenginliklerini emperyalistlere peşkeş çeken Rıza Pehlevi, İran halkının boynundaki sömürü, baskı, zulüm zincirlerini ağırlaştırmakla, iktidarı sürdürmek için uygulamaya koyduğu çağdaş işkencelerle tanındı.

Şah İran'da petrolün sağladığı gelir 30 milyar dolar aşmasına rağmen ekonomi, izlenen emperyalizme teslimiyet çizgisi sonunda tamamen çökmüş, köylülük iflas etmiş, millî sanayi güdük kalmış, konut, sağlık, eğitim gibi toplumsal ihtiyaçların hiçbirini giderilememiş, pahalılık, işsizlik, enflasyon had safhaya yükselmiş, ahlaki çöküntü artmış, fuhuş, kadın ve esrar ticareti bizzat Pehlevi hanedanının ticari kâr alanları haline gelmişti.

İçte azgın bir sömürü, acımasızca terör uygulayan Şah, bunun bir parçası olarak çeşitli milliyetlerden İran halkı üzerinde de azgın bir millî baskı, asimilasyoncu bir politika izliyordu. 1945'te II. Dünya Savaşı sonlarında, uluslararası koşullardan ve Stalin önderliğinde Kızıl ordunun başarılarından da yararlanarak kurulan Mehabat Kürt Cumhuriyeti ve Tebriz Azerbaycan Cumhuriyeti üzerine ordularını gönderiyor, köyleri yağma ve talan edilen binlerce köylüyü katlettiyordu.

İşbaşına geldikten, İran'dan kaçmak zorunda kalana dek, Şah damgasını taşıyan tek dönem 1951-1953 yılları arasında, "millileştirme" dönemi diye anılan üç yıldır. Ulusal burjuvazinin temsilcisi Musaddık, baş bakan olduktan kısa bir süre sonra, petrolü millileştirme tasarısını meclisten geçirdi. Fakat ardından, İran, kapitalist-emperyalist ülkelerin ekonomik ambargosu altına alındı. Bütün çabalara karşı yeterli petrol satışı yapamayan İran'da ekonomik bunalım derinleşti. 1953'te Musaddık, ABD'den borç para

istemek zorunda kaldıysa da para verilmedi. Bunu fırsat bilen Şah, Musaddık'ı başbakanlıktan azletti. Musaddık taraftarlarıyla, Şah kuvvetleri arasında çatışmalar şiddetlendi; üç gün süren çatışma sonunda 60 kişi öldü. Ve CIA'nın düzenlediği bir darbeyle Şah taraftarın General Zahedi başbakanlığını ilan etti. Bu tarihten itibaren Şah ordusu, siyasi polis SAVAK'ı tamamen denetimine aldı. Bundan böyle herhangi bir ayaklanma, direnme ihtimaline karşı Hitler faşizmi döneminde olduğu gibi "Eylem Komitesi", "Yeraltı İhtikam Tugayı", "Millî Direnme Gücü" gibi çok sayıda faşist yeraltı örgütü aracılığıyla tahtını ve saltanatını sürdürmeye çalıştı. Ve yine bu tarihten itibaren Amerika'nın zincirli köpeği haline gelen Şah, İran halkı üzerindeki zulmü, işkenceyi,

baskı ve sömürüyü katmerleştirdi. Akıl almaz işkenceler yaygınlaştı, kitleler topluca katledildi, onbinlerce, yüzbinlerce kişi zindanlarda çürümeye terk edildi, binlercesi öldürüldü. Diğer yandan yapılan askeri, siyasi anlaşmalarla İran tamamen ABD'nin hakimiyeti altına girdi. 60 bini aşkın ABD'li askeri ve mali uzmanın bulunduğu Şah yönetimindeki İran, Amerikan emperyalizminin askeri siyasi üssü haline geldi. Birkaç yıl içinde 50 milyarlık silah satın alarak onun jandarmahıymış üstlendi.

İŞÇİ SINIFI VE EMEKÇİ HALKIN GÜCÜ YENİLMEZDİR

Kapitalist-emperyalist sistemin krizinin derinleşmesiyle, emperyalizmin egemenliğindeki burjuva-feodal bir ülke olan İran'da bunalım derinleşti. Kitleler iyi-

ce yoksullaştı ve eskisi gibi yaşayamaz ve yönetilemez oldular. Kitle gösterileri, boykotlar, grevler, direnişler başladı ve yaygınlaştı. Yükselen devrimin ateşi ülkenin her yanını sardı. Kan emici faşist Şah, emperyalist efendilerinden aldığı silah gücü ve zorbalıkla tacını ve tahtını koruyabileceğini sandı. Kitlelerin üzerine ordusunu saldırtarak binlerce İranlı öldürdü. 1978'de kitlelerin silahlı mücadelesi şiddetlenmişti. 6 Mayıs'ta Tebriz ayaklanmasında ölü sayısı bin geçiyordu. Tunc kentinde ise ölü sayısı 4 bin aşarken, Meşhed'de günde yaklaşık yüz kişi hayatını kaybediyordu. Abadan'da ise 800 kişi Rex sinemasında canlı canlı yakılıyordu. Sadece 1-4 Aralık günlerinde de 3400 kişi öldürülmüştü. Her şeye rağmen içi sınıfı ve emekçi halkın mücadelesini ne Şah, ne de modern silahlar durdurabilirdi ve Şah Ocak 1979'da İran'dan kaçmak zorunda kaldı.

ÖLÜM ŞAH İÇİN EN KOLAY KURTULUŞ OLDU

İran'dan ayrıldıktan sonra her dönemde sadık kaldığı efendisi ABD'de bile kalamadı. Oradan Mısır'a, Mısır'dan Bahama Adalarına

oradan Meksika'ya gittiysen de bu ülke halkları bu insan kasabını protesto gösterileri ile karşılamış, faşist Şah dünyada kendine oturacak yer dahi bulamamıştır. Son olarak kına bir süre kaldığı ve yine halkın protesto gösterileri nedeniyle terk ettiği Panama'da kendini kabul eden Amerikan uşağı Sedat'ın yanına sığınmıştır.

557 gününü oradan oraya kaçarak geçiren, İran'da milyonlarca kişiyi açlığa, sefaletle mahkum eden onbinlerce insanı en hayasız işkencelerden geçiren, çağımızın en azgın, kan içici faşist diktatörlerinden olan Şah'ın ölümü onun için en ucuz kurtuluştu. Çünkü onu asıl ölüme mahkum eden İran halkıydı. Onu yaralayan, ezilen, sömürülen kitlelerdi. Fakat emperyalistlerin bu biçare maşası onlar önünde hesap veremeyen kurtulacak Kahlire'de öldü.

Faşist-feodal monarşisini devam ettirebilmek uğrunda ülkesini emperyalistlere teslim eden, İran halkını görülmekle açlık, sefalet, terör altında inleyen bu insan celadının ardından kimse gözyaşı dökemeyecektir. Onun ölümüne üzülenler ancak kendi sonlarını gören diktatörler olabilir. Ve faşist İran Şahı ancak bu akbaba-ların gözyaşlarına layıktır.

Başlık parasının olumlu yönleri varmış!

27 Temmuz Pazar günü Ankara Radyosu'nun gençlere yönelik "Gençlikle Gelen" programında başlık parasının olumlu yönlerinin olduğunu öğrendik. Sözümona gençlerin sorunlarının tartışıldığı programda birkaç haftadır başlık parası incelendi; gelen bazı mektuplar okundu, program yapımcısı özellikle Güney ve Güneydoğu gençlerine "seslendiklerini" iddia etti. Son olarak da Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim görevlilerinden Mahmut Tezcan konuya ilişkin "değerli" görüşlerini sundu. Öğretim görevlisine göre, başlık parasının gurbetçiliği teşvik etmesi ve başlık parası ödenen kadının bu parayı çıkartmak için kocası ve onun ailesi tarafından aşırı çabıştırılıp "yıpranması" gibi olumsuz yönlerinin yanı sıra başlık iki başlık altında toplanabilecek olumlu yönleri de varmış!

Birincisi, başlık parası kadına güven veriyormuş. İkincisiyse boşanmalar önleniyormuş. Erkek tarafından evlilik bozulmaya niyetlenirse, erkek daha önce ödediği başlık parasının yanmasını göze alamadığı gibi, ikinci bir evlilik için ödemesi gereken başlık parası onun için külfetli olduğundan evliliği bozmayıyormuş. Yok eğer kadın tarafından evlilik bozulacaksa bu kez de kadının babası başlık parasını geri vermediğinden kadının da evliliğini bozmayıyormuş. Ve bu sayılan nedenler evliliğin ayakta kalmasını sağladığından başlık parası ile kurulan evlilikler "olumlu"ymuş, vs. vs.

Bu "değerli" öğretim görevlisine ve ona yer ayıran TRT'ye göre evlilik, gönüllü beraberlik temeli üzerinde yükselen bir birliktelik değil

allelerin parasal gücüne göre kurulmuş olan ve kadının satın alındığı bir kurumdur. Tarihçe sınıfsal farkların ortaya çıkmasıyla birlikte kadın, erkeğin yanında ikinci cins sayılmıştır. Bu tarihten itibaren bir mübadele değeri kazanmış, alınıp satılmış, takas edilmiş, başkalarına devredilmiştir. Evlilik evlenecek kişiler tarafından kararlaştırılmayan, çoğunlukla allelerin kendi ekonomik güçlerini hesap ederek karar verdikleri bir kurum olarak devam edegelmiştir. Kız çocukları ileride işgücünden yararlanamayacağı için alleleri tarafından yük olarak sayılmış, "uygun bir kismet" çıktığında ise evlenecek kızın gönül rızasının olup olmadığını sormaya bile gerek görülmeden evlendirilmiştir. Burada "uygun kismet" doğal olarak kızın çok parayı verendir. Kadını belirli bir para vererek satın alan erkek ise artık kadını istediği gibi yönlendirir, istediği gibi çalıştırır. "Kadını eşekten daha çok çalıştırmak gerekir, çünkü eşek saman yer, kadını ekmek" atasözü bu düşüncenin ürünüdür.

Başlık parası verilerek sa-

tın alınan kadın, bir eşya gibi satılarak nasıl aşağılanıyorsa, onu parayla satın almak da o ölçüde aşağılıktır. Ancak bundan daha da aşağılık olan bunu savunmak, hatta satılmaları ve satmaları "olumlu" bulmaktır; gerici geleneklere sığınarak evliliklerin devamını istemektir. Varsın bu evlilik zora dayansın, varsın bu evlilik taraflar için azap verici olsun, ama yeter ki devam etsin. İsterse yalnızca parasal güce dayansın, bütün bir ömrü aynı çatı altında geçiren iki insan birbirlerine sevginin kıntısını duymasın, ama evlilik devam ediyor mu sen ona bak.

Öğretim görevlisinin düşünceleri böyle. Bu durumda, ta başında dünyaya evli olarak gelen beşik kertmeleri ile yapılan evliliklerin en "olumlu" olması gerekir. Öğretim görevlisine göre beşik kertmesinde, kadın daha çok güven duyacaktır. Çünkü kadın henüz kendisi bebekken yapılan evlilik sözleşmesine daha güvenle bakacak, sonra ödenen başlık paralarına bir de gelenekler eklenirse ailenin bozulması olanaksız olacaktır. Hayır, öğretim görevlisi hayır. Se-

nin bu söylediklerin ve kandan geçenler evlilik değil, zorla yaşatılmaya çalışan birlikteliktir. Kadının insan olduğunu reddetmek. Hiç mi duymadın tarlasını ipotekten kurtarmak için, ya da bir çift öküz satın alabilmek için kızını satan alleleri. Hiç mi duymadın sevdiğine verilmeyen "parayı veren düdüğü çalar" hesabı zorla evlendi-

riken genç kızların varlığını. Bunun neresinde "olumluluk" buluyorsun? Bilim adına kadınların satılmasını ve satın alınmasını nasıl haklı görebiliyorsun? Bunun bilime ne alakası var.

Özellikle son günlerdeki yayınları ile MHP liderleri ve benzerlerinin hakkı takdirlerini toplayan TRT'nin bu programı yayımlaması

şaşırtıcı değil. Ancak Mahmut Tezcan'ın bu düşünceleri üniversitede nasıl savunulduğunu bilemiyoruz. Ankara Üniversitesi öğretim görevlisi, kendi yakınlarının "olumlu" evlilik yapabilmeleri için başlık parası ödeyerek sattı ya da satın aldı mı onu da bilmiyor ve merak da etmiyoruz, ama Fakülte'de bilim adına böyle dersler veriyorsa pes...

Gazetemize gelen ve özellikle de kadın arkadaşların kaleme aldıkları mektuplarda, devrimciler arasında oluşturulan evliliklerin çeşitli sorunlarına değiniliyor, bunlara cevap verilmesi isteniyor. Örneğin Sivas'tan yazan devrimci bir kadın mektubunda şunları yazıyor: "Kocamla anlaşarak nişanlandım. Nişanliken zaman zaman tartıştık. Ben devrimci mücadele içerisinde çalışmak istiyordum derdim. Çalışabilirdim, istediğim zaman istediğim yerde mücadele vermeni ben de isterim derdim. Ama evlendiğimiz günden beri hiçbir istegim olmadı. Ben bilinçsizmişim, ben bir şey anlamıyordum. Öyleyse bana anlat, bilinçlendir. Eğer beni susturmakla devrim yapacaksan yanılıyorsun."

"Peki biz nişanlıken sen istediğin şekilde düşünür, çalışırsın diyordun. Hani sen devrimcilikten bahsediyordun. Böyle miydi senin devrimciliğin. Sen karını bile ikna edemedikten sonra başkasını hiç ikna edemezsin. Üzerimizde faşizmin baskısı az geliyormuş gibi bir de şu kocaların baskısını taşıyoruz."

"Devrimci bir alle nasıl olmalıdır?"

Elbette "devrimci bir alle" için reçeteler yazamayız; bu sorunu içinde bulundugumuz toplumdan koparak ele alamayız, ama devrimcilerin kuracakları evliliklerin temel ilkelerine bakabiliriz, bunlardan öğrenebiliriz.

Büyük bir devrimci olan Engels, devrimci bir evliliğin temel koşulunu çok yalın bir biçimde dile getirmişti: "Ancak sevgi temelinde kurulan ve bu temelde süren bir evlilik ahlakıdır". Lenin de "Derin bir aşk ve proletar bir bilinç" in, devrimci bir evliliğin vazgeçilmez koşulu olduğunu vurguluyordu.

Burjuva-feodal bir toplumun devrimcileri olan bizler için, başka birçok alanda olduğu gibi evlilikte de karmaşık sorunlar var. Eşler geldikleri sınıfların ve toplumun egemen kültürünün şu ya da bu etkilerini taşımaya devam edebilirler; çoğu kez de etkileri izlenebilir. Bu doğaldır, ama doğallığı giderilmesi gereken noktaya kadardır. Bu açıdan denilebilir ki devrimci bir evlilik, eşlerin (iki insan arasında kurulan bu ilişkide) daha fazla devrimleşmeleri için bir mücadele alanıdır.

Kapitalist bir toplumun bağrında kadını erkek arasında gerçek bir eşitliğin (toplumsal capta) sağlanamayacağı açıktır, fakat geleceğin toplumunun bütün doğru değerlerini, ahlakını şimdiden geliştirmek, yaşatmak durumunda olan devrimcilerin kuracakları ailelerde gerçek bir demokrasinin, eşler arasında gerçek bir eşitliğin yaratılması ancak eşlerin, tek tek, devrimci mücadeleye katılmaları ve onun içinde devrimleşmeleri temelinde gerçekleşebilir. Ancak kadın da erkek de devrimci mücadele içinde yer alıyorsa ve ikisini birleştiren şey, gerçek bir sevginin yanı sıra, halkın kurtuluşu uğrunda ortak bir davranış, ferahlığı, aralarında eşit ve devrimci bir ilişki kurulmasıdır. Devrimci mücadeleye katılmaları ve onun içinde devrimleşmeleri temelinde gerçekleşebilir. Ancak kadın da erkek de devrimci mücadele içinde yer alıyorsa ve ikisini birleştiren şey, gerçek bir sevginin yanı sıra, halkın kurtuluşu uğrunda ortak bir davranış, ferahlığı, aralarında eşit ve devrimci bir ilişki kurulmasıdır. Devrimci mücadeleye katılmaları ve onun içinde devrimleşmeleri temelinde gerçekleşebilir. Ancak kadın da erkek de devrimci mücadele içinde yer alıyorsa ve ikisini birleştiren şey, gerçek bir sevginin yanı sıra, halkın kurtuluşu uğrunda ortak bir davranış, ferahlığı, aralarında eşit ve devrimci bir ilişki kurulmasıdır.

İam ve kalıcılık kazanıyor. Toplumumuzun devrimcileri arasında sık rastlanan bir sorun da, devrime katılan kadınların çoğu zaman yine devrimci olan eşleri tarafından hoşnutsuzlukla karşılanması, çeşitli biçimlerde engellenmesidir. Bu davranışta kuşkusuz kadını ikinci sınıf gören, kadını aşağılayan egemen sınıflar ideolojisinin izleri vardır. Bu tartışılmayacak kadar açık bir olumsuzluktur. Ama devrime katılma arzusu ve birikimini taşıyan kadınların da her şeyi eşlerinden beklemeleri, mücadeleye katılmak için eşlerinin değişmesini beklemeleri gibi yine yaygın rastlanan tutum da aslında aynı feodal etkilermenin tersyüz edilmiş halidir. Kadın olsun erkek olsun, herkes kendi inançlarıyla devrime katılır. Kadınlar kendi gerçek kurtuluşları ve halklarının aydınlık geleceği için devrimci mücadeleye katılmak istiyorlar. Devrim mücadelesinde çelişen kadınlarla erkeklerle kuracakları sağlıklı ilişkiler, yüzyılların egemenliğinin bilinçlere kazdığı gerici önyargıları, bir daha dirlenmemesine tarihin çöplüğüne gömecektir.

Aile hangi temeller üzerinde yükselir?

Tarihî materyalizme göre, tarih için belirleyici olan maddi hayatın üretim tarzıdır. Belirli bir tarihsel dönemde ve belirli bir ülkedeki toplumsal kurumlar, "Bir yandan işin, öte yandan allenin içinde bulunduğu evrim aşaması tarafından belirlenmiştir." (Engels, Ailenin, Özel Mülkiyetin, Devletin Kökeni)

Toplumlar tarihine bakıldığında, sınıflı toplumların ilki olan köleci toplumun tarih sahnesine çıkışı, kadının da cins olarak ikinci plana atılmasıyla birlikte oldu. Bundan sonra sınıflı toplumların tarihi aynı zamanda, kadının ezilmişliğinin tarihi oldu. Tüm sınıflı toplumlarda egemen sınıfların baskısının yanı sıra devlet, koca, baba baskısı olmak üzere üçlü baskı kadın üzerinde birleşti.

Erkeğin kadın üzerindeki baskısı, sınıfların varlığından, egemen sınıfların emekçi sınıflar üzerindeki baskısından kaynaklanır. Feodal toplumda kocanın baskısı kaynağını, toprak ağasının köylülüğü üzerindeki baskısından alırken, kapitalist toplumda burjuvazinin proletaryaya baskısından alır. Bu nedenle, kadının üzerindeki baskıların son bulabilmesi için bu kaynağın kurutulması gerekir. Bir yandan egemen sınıfların baskısını diğer yandan ondan beslenen, devlet, koca, baba baskısının son bulabilmesi için sınıflı toplumların varlığına son vermek gerekir. Kadının kurtuluşu sınıfsız toplumda olacaktır.

Burjuvazi: kadın - erkek arasında eşitliği getirmiştir. Ama bu sadece biçimsel bir eşitliktir. Burjuvazi kadını gerçekten özgür kılmak için değil, onu erkekte daha fazla sömürmek için evinin dört duvarı arasında peçenin arkasından çıkarmış, toplumsal hayata çekmiştir. Burjuva toplumundaki eşitlik kadının köleliğinin, geriliğinin kurumsallaştırılmasından başka bir şey değildir. Sermaye tarafından sömürülen kadın, özgür emekçinin sefaletine tahammül eder ve üstelik geçmişin zincirlerini de taşır. Sömürünün en yoğun, en hayasızın yaşadığı kapitalizmde hangi sınıftan, hangi sınıfla, hangi ulusun hangi ulusu, hangi cinsin hangi cinsle eşitliği? "Kapitalizm, tamamen biçimsel bir eşitliği ekonomik ve dolayısıyla toplumsal bir eşitsizlikle birleştirir." (Lenin) Bütün "kurtarıcı" kanunlara rağmen

kadın yine ikinci cinstir, yine evin kölesidir. Ülkemizde feodal sömürü ve kapitalist sömürü iç içe olduğundan bu aile içinde de kendini gösterir. Bir yandan feodal despotizm vardır, bir yandan burjuva iki yüzlülüğü. Koca kadını evin kölesi kabul eder, onun toplumsal faaliyetlerinin çeşitli alanlarına katılmasını engeller.

Aile, içinde yer aldığı toplumun bir hücreleridir. Toplumun özelliklerini üzerinde taşır. Toplumumuz çeşitli sınıflardan oluşan bir toplum olduğundan, çeşitli sınıflara tekabül eden ailelerin farklı nitelikler taşıması bu açıdan normaldir. Bir burjuva evlilikte de, taraflar birbirlerini sevdiklerini, oluşturdukları evliliklerin sevgi temeli üzerinde yükseldiğini iddia edebilirler ve buna inanabilirler. Fakat iki burjuvanın birbirlerine duydukları sevgi nasıl bir sevgidir? Bu sahip olunan özel mülke karşı duyulan sevgidir ve evlilik de özel mülkün geliştirilmesi temelinde yükselmiştir. Burjuva: için para her kusura örter, sevgi de paraya göre değişir.

Özel mülk ile ilgisi bulunmayan tek sınıf proletaryadır. Bunun için proletar evliliklerde allenin temelin, mülkü genişletmek değil, tersine mülk duygusundan arınmış gerçek sevgi oluşturur. Ancak proletaryanın da sınıflı toplumda yaşadığını, kapitalizmin çok yönlü ideolojik, siyasi, kültürel baskısı altında olduğunu unutmamak gerekir. Burjuvazi ahlaki yozluğu körükler, sistematikleştir ve özellikle onun asalak hale gelmesiyle de bütün toplumsal yaşamı şu veya bu düzeyde çürütür, kokuşturur. Bundan toplumun diğer sınıfları gibi proletaryaya da nasibini alır.

Öte yandan burjuvazi proletaryayı ücret köleliğine mahkum ederken aynı zamanda proletaryayı manevi olarak da köleleştirir. Her türlü propaganda yollarını kullanarak proletaryaya ahlaksızlığını, yozluğunu aşılamaya çalışır. Devrimci proletaryaya, burjuvazinin bu çok yönlü saldırılarına karşı mücadele ediyor. Fakat burjuvazi de her gün çok yönlü propagandasına devam ediyor. Bunun için proletarlar arasındaki evlilik mülk duygusundan arınmış bir sevgi üzerinde kurulmuş olsa bile proletaryanın toplumdaki etkilendiği ölçüde bu etkilenme evliliklerine yansır.

Aydınlık'ın yalanları üzeri

Bizler Malatya Turan Emek-siz Lisesi'nde okuyan yurtsever devrimci öğrencileriz. Bu yazıyı sizlere karşı-devrimci bir akımın yalan ve sahtekarlığını açığa çıkarmak için yazıyoruz.

17 Temmuz 1980 tarihli Aydınlık gazetesinde "Malatya'da 20 sahte solcu zorba MHP'ye katıldı" başlıklı bir yazı ve bununla ilgili yorumlar yayımlandı. Bu yazılarda Aydınlık'ın amacının gericiilere yararmak, devrimcilerin okulda verdikleri haklı mücadeleyi engellemek ve pasifizmi yaymak olduğu açıktır. Yazıda Murat Akıncı adındaki kişinin daha önce devrimci bir gruba mensup olduğu "devrimcilere" saldırıldığı ve sonra da MHP'ye katılıp UYD ikinci başkanı olduğu iddia edilmektedir. Bu iddia, Aydınlık'ın adı ve sahtekarca bir yalandır. Adı geçen kişi ne siskonusu devrimci grubun taraftarı ne de faşisttir. Ancak yurtsever ve anti-faşisttir ve devrimci öğrencilerle arkadaşlık eder ve Aydınlık'ın karşı-devrimci yüzünü bilmektedir. Bu nedenle Aydınlık gazetesini karşı-devrimci yüzünü gizlemek için bu kişiye faşist demektedir. Östelik Aydınlık yaptığı yorumlarla okulda Aydınlık'ın var olduğu görünümü vermeye çalışıyor. Oysa okulda birkaç çapulcu dışında kimse-leri yoktur, bunlar da kendi kabuklarına çekilmiş durumdadır.

Başta söylediğimiz gibi Aydınlık'ın bütün bu yalan ve iftiraları Turan Emek-siz Lisesi'nde devrimci gençliğin verdiği mücadeleyi engelleyebilmek içindir. Ama ne faşistlerin saldırıları, ne de Aydınlık gibi maskeli karşı-devrimci akımların çabaları devrimci gençliğin mücadelesini engelleyemeyecektir.

Malatya Turan Emek-siz Lisesi Devrimci öğrencileri

Tariş Zeytinyağı İşçilerinin mücadelesi önünde DISK'li sendika ağaları engeldir

Geçtiğimiz günlerde Tariş Zeytinyağı Fabrikasında sendika ağaları işçilerle yaptığı bir toplantıda devrimcilerin bildirdiği durumlarına değinerek, "bundan sonra hiç kimse fabrikada bildi-

ri dağıtmayacak. Hele sendikayı eleştiren bildirilerin dağıtılmasına asla müsaade etmeyiz. Bunları dağıtmaya devrimci de olsa engel olacağız. Dağıtırmayacağız. Ayrıca bu kişiler sendikamızın tüzüğüne göre cezalandırılacaktır" şeklinde tehditler savundular. Aynı toplantıda söz alan bir devrimci işçi ise "hiçbir gücün devrimcilerin bildirdiği durumlarını engelleyemeyeceğini, bu faaliyetin önüne engel olarak çıkarılacak czaileceğini" söyleyince sendika ağaları, işçilerin söz hakkını gasbederek toplantının bittiğini söylediler. Bunun üzerine sendikacılar işçiler tarafından yuhalandı ve sendikacıların "sendikal demokrasiden", "tabanın söz ve karar sahibi olması" ilkesinden ne anladıklarını bir kez daha gördük.

Yine işçiler kendi aralarında Çorum olaylarını konuşup, bu katliamı protesto etmek için karar almaya çalışırken ve devrimcilerin önüne sürdüğü işi durdurma kararını alırken, sendika ağaları ve karşı-devrimciler işçilere gözdağı vermeye çalıştılar. "İş durdurursak, asker, polis gelir bizi karakola götürür, işveren bizleri işten atar" gibi propaganda yaptılar. Bu durumda da işçiler sendika ağalarının yüzünü bir kere daha gördük.

Tariş Zeytinyağı'ndan DSM'li işçiler

Hatay Valisi'nin faşistlere birlik çağırısı

Karaksu Köyü, Antakya'ya 5-6 kilometre mesafededir. Köyde Alevi ve Sünni mezhebinden emekçiler yaşar. Köy nüfusunun dörtte birini oluşturan Alevilerle Sünniler yıllardır kardeşçe bir arada yaşarlar. Faşistler Sünni kesimde 1971'den beri çalışma yapardı, ancak 1975 yıllarında köyümüze gelen bir yurtsever devrimci öğretmen ve devrimci köylü gençlerinin çalışmaları sonucu faşistlerin provokasyon amaçları suya düşürüldü. Bu Antakya'daki faşist şefleri ve Vali-

yi rahatsız etti. Bu yılın temmuz ayının ilk haftası vali köye gelecek cuma namazı kıldı. Köylüler hitaben yaptığı konuşmada "Bu köy milliyetçi bir köydür. Birlik olun. Komünistlerin başını devlet olarak zaten eziyoruz, ezeceğiz" dedi. Valinin bu kiş-kurtmacı konuşmasından sonra, bütün faşistler birleşerek devrimcilere saldırılar, Amaçları önce devrimcileri sindirmek, sonra Alevi emekçilere saldırıp işi mezhep kavgasıymış gibi göstermekti. Fakat sayılan 20'nin üzerindeki yurtsever devrimciler 200'e yakın faşist ve faşist ideolojiden etkilenen saldırganlara karşı direndi. Devrimcilerin hemen hepsi yaralandı. Faşistlerden de 20-30 kişi yaralanarak geri çekildi.

Faşistlerin bu saldırıları karşısında Hürbey Karakolunun yaptığı devrimcilere küfürden başka bir şey olmadı. Şimdi köyde CHP'iler, hatta sağdan etkilenenler bile, faşistlerin saldırılarına karşı çıkıyorlar.

F. Yalçın

Mahallemize polis ve MHP'li faşistler birlikte saldırıyor

Bizler Ankara Gaziosmanpaşa Kırkkonaklar Mahallesi halkıyız. Mahallemizde Muhtar Mehmet Karakuş ve yandaşları Yıldız Karakolundaki komiser ve polislerle işbirliği yaparak çeşitli bahanelerle bize saldır-maktadırlar. Çeşitli oyunlarla geceleri evlerimiz basılmakta, bazılarımız tutuklanmaktadır.

Örneğin, gece yoldan geçen mahalemizden iki devrimci genci çevirmişler ve üzerlerini aramışlar. Bir şey bulamayınca da silahla saldırmışlar, biri kendini kurtararak mahalleye haber verirken, diğerini feci bir şekilde dövmüşlerdir. Bizler haberi alınca olay yerine gittik muhtar ve yandaşları bize ateş açtılar. Fakat yine de yaralı genci kurtardık. Olaydan önce muhtar polise haber vermiş ve olayı halkın yarattığı izlenimi vermeye

çalışmıştır. Olaydan hemen sonra gelen polis, bunu gerekçe göstererek çocuk ve kadınlar dahil, bir kısmını karakola götürdü. Karakolda muhtar davacı olmuş polis ifadelerimizi almış, suçü üzerimize yıkmaya çalışmıştır.

Yaralı gençlerimizi Ankara Numune Hastanesine kaldırmıştır. Arkadaşlarımıza rapor almakta bile geçlik çektik.

Bu olaydan sonra ertesi gün durakta bekleyen iki arkadaşımızı muhtarın evini yaktığı gerekçesiyle karakola götürüp gözaltına almışlardır. Oysa muhtarın kanıt olarak kendi arabasından çektiği benzin dolu tenekeyi göstermişti.

Böylece polisin desteği, muhtarın yardımıyla MHP'li faşistler mahallemize yerleştiler. Ardından bu sivil faşistler onlardan destek görerek mahallemizdeki devrimcilerin yazılarını gündüz gözüyle silmiş ve kendi yazılarını yazmışlardır. Polis ve faşist muhtar Mehmet Karakuş mahallemizdeki gerici ve faşistlere yardımcı olmak amacıyla emekçi halka her şematta saldırmaktadırlar. Böylelikle faşist saldırılar yoğunlaşmış, evler kurşunlanmış, halkımız silahla tehdit edilmiş, devrimci bir esnafın camları kırılmış, bir fotoğrafçı mahalleden uzaklaştırılmıştır.

10 Temmuz günü faşistler silahlarla mahallemize saldırmışlardır. Fakat bizler taş ve sopalarla faşistleri püskürttük.

Biz Kırkkonaklar halkı semtte bulunan polisin kime hizmet ettiğini ve MHP'li faşistlerin ne tür insanlar olduğunu daha iyi anladık.

Kırkkonaklar Mahallesi emekçi halkı

Köyümüzde Çorum katliamını protesto eden gösteri düzenledik

Bizler Ceyhan Kızılder köylüleri olarak faşistlerin Çorum'daki katliamını protesto ettik. Köyümüzdeki devrimcilerin yurtseverlerin katıldığı gösteride 100'ü köylü kızlar olmak üzere toplam 250 kişi katıldı. Protesto eylemi yaklaşık kırk dakika sürdü. Konuşma yapan arkadaş, resmi ve sivil faşist güçlerin Türkiye çapında devrimci avına çıktığı, acımasızca kendilerini anladığı ve Çorum'da faşistlerce gerçekleştirilen katliamı protesto ettik. Gösteri-

de "Faşisme Ölim Halka Hürriyet" pankartı altında toplandık.

Eylemin canlı ve güçlü geçmesi köy emekçi halkının birliğini daha da pekiştirdi.

Ceyhan/Kızılder köyü devrimcileri

Vezirköprü'de terör

9 Temmuz 1980 günü Samsun'dan ilçemiz Vezirköprü'ye gönderilen toplum polistleri ilçemizde terör estiriyorlar.

Geldikleri tarihten beri toplum polistleri rastgele birçok yeri kurşunladılar, birçok ileri, yurtsever, devrimci, demokrat evlerini sabahın erken saatlerinde kapılarını kırarak aradılar. Aramalar esnasında ev sahiplerini tekme tokat dövdüler. Gene sabah işine giden kişileri kimlik kontrolü bahanesiyle sokak ortasında dövdüler. Bu arada biri emaf, biri devrimci bir genç olmak üzere iki kişiyi Samsun'a götürüp işkence ettiler.

Vezirköprü'den yurtsever devrimci gençler

"Patronlar İnsan hayatını hiçe sayıyorlar

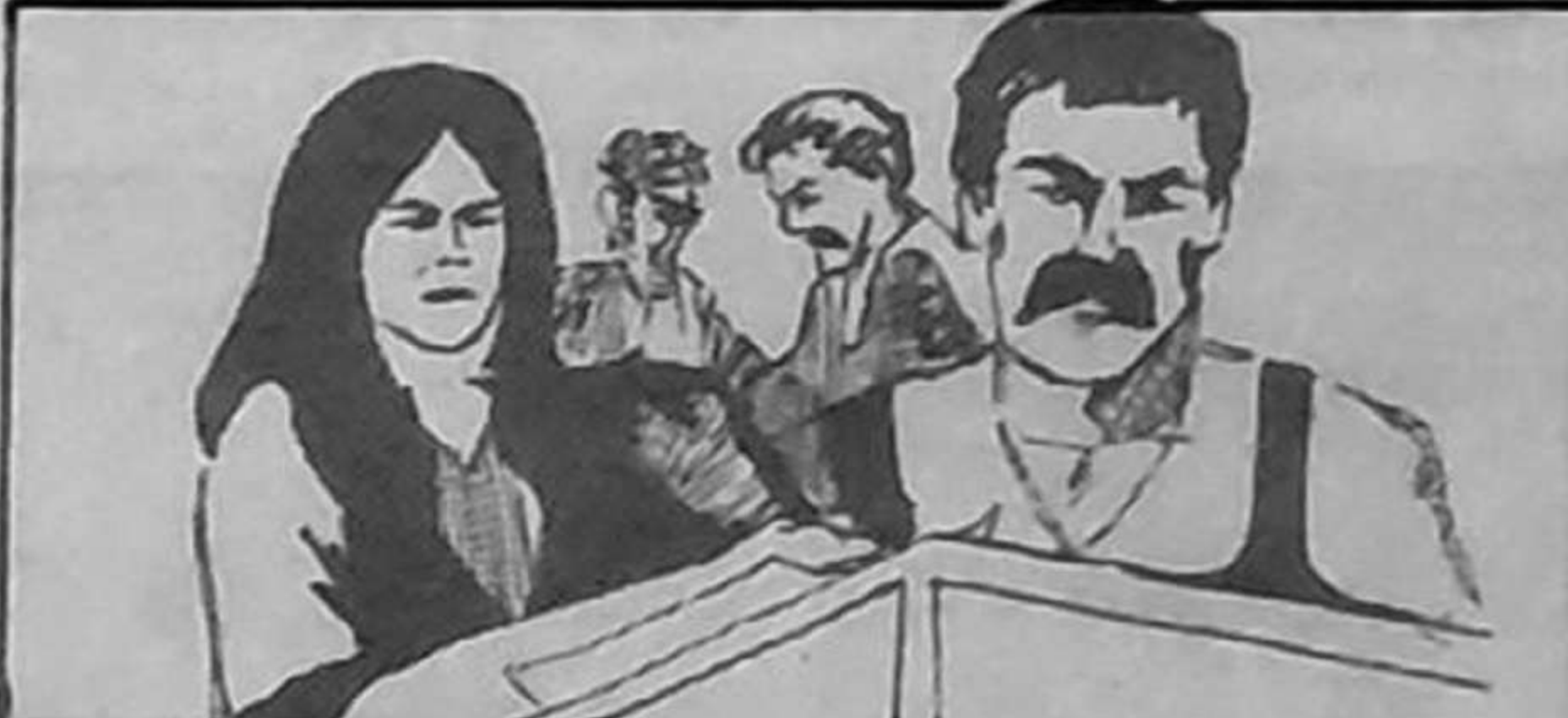
Faşist baskı, terör ve zulmün en yoğun olduğu dönemde devrimci bir sesin yükseliş yurdun dört bir yanında sesi duyurabilmesi yüreğimizi coş-

kayla dolduruyor.

5 Temmuz 1980 günü çalış-tığımız fabrikada yeni bir iş kazasına şahit olduk. Hamur besleme makinasında çalışan bir arkadaşımız elini bisküvi kalıbına kaptırarak, kolunu kaybetmiştir. Aynı makinede daha önce de çalışan başka bir arkadaşımız yine elini kalıba vermiş, kazadan elinin ezilmesiyle kurtulmuştur. İlk kazadan sonra makinede bazı önlemler alınmış olmaydı arkadaşımız kolunu kaybetmezdi. Patronlar üç beş kurşuluk masraf etmekten kaçınıyorlar, insan hayatını hiçe sayıyor, yeni yeni iş kazalarına, iş cinayetlerine göz yumuyorlar. Kazadan sonra iş patron ve onun uşakları üretime geçmek istemeyen işçileri tehdit ettiler. Hepimiz hakkımızda gerekli kanunî emremler yapıldığı tehditlerini savurdular. İşçiler ise tehditlere aldırmayarak içeriye girmediler. Bunun üzerine patron yanına kendisine ileri devrimci diyen sendikamız temsilcilerini çağırıldı. Önde değil, sende devrimci olan işyeri temsilcileri, işçiyi, işverene karşı kendilerini zor durumda kaldıklarını kendilerini sıkıştırdıklarını, üretime girmekten başka yapılacak bir şey olmadığını söyleyip işçileri üretime sokup mücadelesini engellediler.

Her zümrede, her cinayette kinimiz bir kat daha artıyor, davamıza daha örgütlü, daha bilinçli sarılmamız gerektiğini öğretiliyor, mücadelemizin devam edeceği ve mutlak kazanacağımız yolundaki düşüncelerimizi pekiştiriyor.

İzmir Aykent Bisküvi Fabrikasından bir grup devrimci işçi

Yıldız Yayınevi'nin çıkan bütün kitapları

1. Emekçilerin ve Devrimci Halkın...	70 TL
2. Devrimci Halkın...	40 TL
3. Devrimci Halkın...	40 TL
4. Devrimci Halkın...	40 TL
5. Devrimci Halkın...	40 TL
6. Devrimci Halkın...	40 TL
7. Devrimci Halkın...	40 TL
8. Devrimci Halkın...	40 TL
9. Devrimci Halkın...	40 TL
10. Devrimci Halkın...	40 TL
11. Devrimci Halkın...	40 TL
12. Devrimci Halkın...	40 TL

Yıldız Yayınevi
Genel Dağıtım : YURT-DA

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ

Yıldız yayınevi

BULMACA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

SOLDAN SAĞA : 19. yüzyılda ABD'de zenci düşmanlığı temelinde kurulum, kurulduğu günden günümüze binlerce "siyah"ın katli irkci örgüt 2) Karışık renkli - Rusya'da meclis 3) Arnavutluk'un liman şehri - Kanın dolastığı yer 4) Gü-

zelliliği ve güzelliğin insan belleğindeki ve duygularındaki etkilerini konu alan bilim kolu - Ters, ekin biçmekte kullanılan ve köylülüğü temsil eden alet 5) Ters bir emir 6) Bir subayın komutasına verilen belli sayıda ağır silahlarla, bunların hizmetinde bulunan insan, hayvan ve gereçlerin tümü 7) Aşama sırası - Bir soru eki 8) Avrupa'da bir yarımada - Ters, hatıra 9) Ters, pamuktan yapılan dokuma - Bir isim 10) Ters bir müzik aleti 11) Tarihin ilk işçi devleti 12) Nesnel gerçeğin bütün görüşlerinin nedensellik tarafından koşullanmış olduğunu, bunların varoluşlarının, değişim ve gelişmelerinin nesnel yasalarla belirlendiğini öne süren felsefi görüş.

YUKARIDAN AŞAĞI : 1) Rusya'da anayasal monarşi için mücadele eden, Rus liberal burjuvazisinin 1905'te kurulan Anayasal Demokrat Partisi - Bir topluluk içinde amaçları aynı olarak kurulan küçük topluluk 2) Toplumsal gelişim sürecinde kapitalist sosyo-ekonomik kuruluşun doğup gelişmesiyle birlikte ortaya çıkan ve sınıfsız toplumun dünya çapında başarıya ulaşmasına kadar geçen zamanda toplum için zorunlu bir işlev olan, insanları büyük ve nispeten dayanıklı topluluklar halinde birleştiren toplumsal yapı, millet - Başlı - İsim 3) Gençliği ve körpeği kalmamış - Ters, zengin, ileri gelen - Bir nota 4) Kılavuz, yol gösteren - Kamu

Geçen haftaki bulmacanın çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

CIKTI TEORİ

- Kitle örgütleri üzerine
- Proleter enternasyonalizmi götürülmesi altında sosyal-emperyalizm ve sömürgecilik
- Proleter partizanlık ve sınıf mücadelesinin yükseltilmesinde ki bazı yönleri

Genel Dağıtım : YURT-DA
İsteme Adresi : Şeftali Sok. 10/4
Sultanahmet / İSTANBUL

"TÜRKİYE'DE YAYGIN OLARAK İŞKENCE YAPILMAKTADIR"

SEN !
İşkenceye karşı
mücadele ediyor musun?

Elbistan'dan
bir işçi

"İşkenceci manyetoyu çevirdikçe cereyan yere çalıyordu beni"

Elbistan Forster Wheler'de (bir Amerikan şirketi) düz işçi olarak çalışıyordum. Diğer işçi arkadaşlarla doğru bildiğimiz şeyler için mücadele ediyorduk. Örneğin bazı işçi arkadaşlarımızın hiçbir gerekçe gösterilmeden işten atılmasına karşı tepkimiz oluyordu. Ben düz işçi olduğumdan en ağır işlerle çalıştırılıyor, çok az ücret alıyordum. Benim gibileri de çoktu. Bunları protesto ettik. Durumumuzu patrona kadar ilettilik. Patron başını salladı gitti. Uzun süre normal ücret alamamak için didindik. Son olarak şirkette bütün işçi arkadaşlar toplandılar iş bırakıp, meselelerinin çözümü için grev niteliği taşıyan

gösteri yaptılar. İşte o olaydan sonra sıkıyönetim işyerimizi sardı. Beni alıp Maraş'a götürdüler.

Neden beni getirdiklerini, ne yaptıklarını sordum. Kimse cevap vermedi. Gözlerimi bağladılar, askeri bir araca bindirdiler. O an tekme, dipçik darbeleriyle arabanın koltuklarına yığıldım. Göz bağımı öyle sıkı bağlamışlardı ki, başım zonkluyor, ağrıyordu. Beş on dakika yol gittik. Aynı şekilde döverek indirdiler. Bir kişi kollarından tuttu. Merdivenin birinden çıktık. İçeri girdiğimizde sesler arttı. Bir ses "yürü ulan pis komünist Allahını ..... rım şimdi senin" deyip kapıyı açma

siyla yere kapanmam bir oldu. Kaç kişinin olduğunu hesap edemediğim ayaklar acımasızca üzerimde inip inip kalktı. Biraz ara verdiler. Çok geçmeden tahta bir sopanın bedenimi sarsan ağrısıyla fırladım. Sopalar gelişigüzel iniyordu üzerime. Sopaları saymak neredeyse imkânsızdı. Acaba ölüyor muyum diye içimden geçiriyordum. Onlar vurdukça direncim ve kinim arttı, bedenimi sertleştirdim. O sırada bayılmış, kendimden geçmişim. Her yerim davul kesilmişti.

Uyandığımda ayaklarımla kan içindeki canımı yokluyordum. Birisi "Bunlar her şeye katlanır. Bunlar ölmez. İşçi değil mi, sökün dışlarını" dedi. Biri de üzerine eğilip, kulağıma doğru "işte oğlum ananızı böyle teker teker belleriz, anladın mı?" dedi. Derken biri "a- çın gözlerini" dedi. Çözdüler bağı. Ayakta duramıyordum. Baktım önümde uzun boylu esmer kırsal 40 yaşlarında elinde telsiz bir sivil polis. Uzun boylu, irice kafası büyük deve gibi olanı yakama yapıştı, ötekilere dönerek "getirin kabloyu" dedi. Beni soydular, su döktüler betona. Cinsel organıma kabloyu bağladılar. Biri ceryan veren alettaki manyetoyu çeviriyordu. Çevirdikçe kendimi bir tavanda bir yerde buluyordum sanki. Kuş gibi ellerinde parparlanıyordum. Bu kez çeşitli yerlerimden ceryan verdiler. Saatlerce sürdü bu. Hep örgütten ve tanımadığım isimlerden söz ediyorlardı. Ben bilmiyordum dedikçe omuzuma biniyorlardı. Gece beni alaydaki askeri disiplin ve cezaevine götürüp attıklarından üç gün sonra kendime zor gelebildim. Nöbetçi askerler koltuğum altına girip beni tuvalete götürüyor ve orada kan işliyordum. Ağzıma bir lokma ekmek alamıyordum. Hele yere hiç basamıyordum. Bir hafta sırtüstü yatımdı. Ne yaparlarsa onu da çekeceklerdir.

İbrahim Bozkurt
Elbistanlı işçi
18.7.1980

Sıkıyönetimce gözaltına alınma tarihi : 5.10.1979

Serbest bırakılma tarihi : 30.10.1979
İşkence gördüğü yer : Maraş Trafik Müdürlüğü Eğitim Enstitüsü, Sıkıyönetim Komutanlığı binası

Aşağıda bu söyleşiyi yayınlıyoruz:

SORU : Türkiye'de yaygın bir biçimde bir işkence tartışması var. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

GÖKTAŞ : Türkiye'de yaygın olarak işkence yapılmaktadır. Bunu kabul etmemek elde değil. Bu işkenceyi bizzat mevcut hükümet yaptırılmaktadır. Bu yüzden de kendi yaptığı şeyi elbette kabul etmez.

SORU : Yasalar işkence yapılmasını yasaklamaktadır. Bunu nasıl yorumluyor sunuz?

GÖKTAŞ : Yasalar işkenceyi yasaklamaktadır. Ama buna rağmen yaygın bir biçimde işkence yapılmaktadır. Bu bir çelişkidir. Çünkü mevcut yönetim yasa tanımayan bir yönetimdir. Kendi yaptığı yasalara kendi çiğnemektedir. Dünyanın ve Türkiye'nin içinde bulunduğu kriz durumunda, burjuvazi için tek yol halk kitlelerine karşı cebir ve şiddettir.

SORU : Yasalara karşın işkencenin yapıldığını belirttiniz. Peki işkence nasıl yürütülmektedir, işkence "birkaç sadistin" işi midir?

GÖKTAŞ : İşkenceyi yapanlar elbette ki sadist kişilerdir. Sağsık bir toplumda böyle kişiler kolaylıkla bulunabilir ve ülkemizde de böyle kişiler vardır. Ama onlara bu işkenceyi yaptıranlar sadizm amacıyla değil, siyasi amaçlarla yaptırılmaktadır. Kendi ikti-

darlarını ayakta tutabilmek için böylesi kişilerden yararlanılmaktadır. Ama işkence sadistlerin işi değil, egemen sınıfların işidir.

SORU : İşkencelere karşı sizce ne yapılmalıdır? Bu konuda sendikaların sorumluluğu nedir?

GÖKTAŞ : İşkenceleri durdurmanın tek yolu devrimdir. Bunun başka yolu yoktur. Emekçi halk, iktidarı tüm alanlarda ele geçirmeden, Türkiye'de işkence durdurulamaz. Aksine giderek yoğunlaşır ve örneğin Çorum gibi, Fatsa gibi kitle sel nitelik kazanır.

Bu konuda sendikaların düşen görev, emekçi halkımızın, dünya insanlığının sömürü, baskı, zulüm, işkence, katliamlardan başka hiçbir şey vermeyen oligarşik dikta yöneticilerinin devrilmesine ve halkın iktidara gelmesine yardım etmektir. Bütün demokratik kitle örgütlerine bu görev düşmektedir.

SORU : Üyelerinizden işkence görenler oldu mu?

GÖKTAŞ : Üyelerimizden işkence görenler oldu. 30'a yakın arkadaşımız 1979-1980'in birinci yarısında 1. Şubede işkence gördü. Bir üye kadın arkadaşımıza 1. Şubede tecavüz edildi. Diğer üyelerimize elektrik verildi. Falakaya yatırıldılar, saçlarından tutulup duvara vuruldular. Üyelerimiz çoğu kez 5-6 işkenceci tarafından aynı anda yumrukları, yerlerde sürüklen-

di. İşkence gören üyelerimiz, sosyal sigortalar hastanelerinde, özel hastanelerde, kamu hastanelerinde çalışan sağlık emekçileridir. Şube başkanlarımız günlerce işkencede kaldılar. Hatay Şube Başkanımız işkenceden çıktığında, iç organlarındaki ağrılar nedeniyle ayakta duramıyordu. Aynı şekilde Adana Şube Başkanımız da işkenceye çekildi. Genel Merkez Denetim Kurulu Başkanımız elektrik işkencesinden geçirildi, kendisi hâlâ tutukludur. İstanbul Şube Sekreterimiz işkence gördü, İstanbul Eski Şube Sekreteri bayan arkadaşımız iki kez işkenceye çekildi. Sendikamız eski örgütlenme sekreteri nişanlısı ve bir arkadaşısıyla birlikte 1. Şubede işkencede kaldı. Ankara'da gözaltına alınan, 4'ü yönetim kurulu üyesi 6-7 arkadaşımız 1 ay içinde kaldılar ve yoğun işkence gördüler.

SORU : Üyelerinize işkence yapıldığını belirttiniz. Buna karşı bir girişiminiz oldu mu?

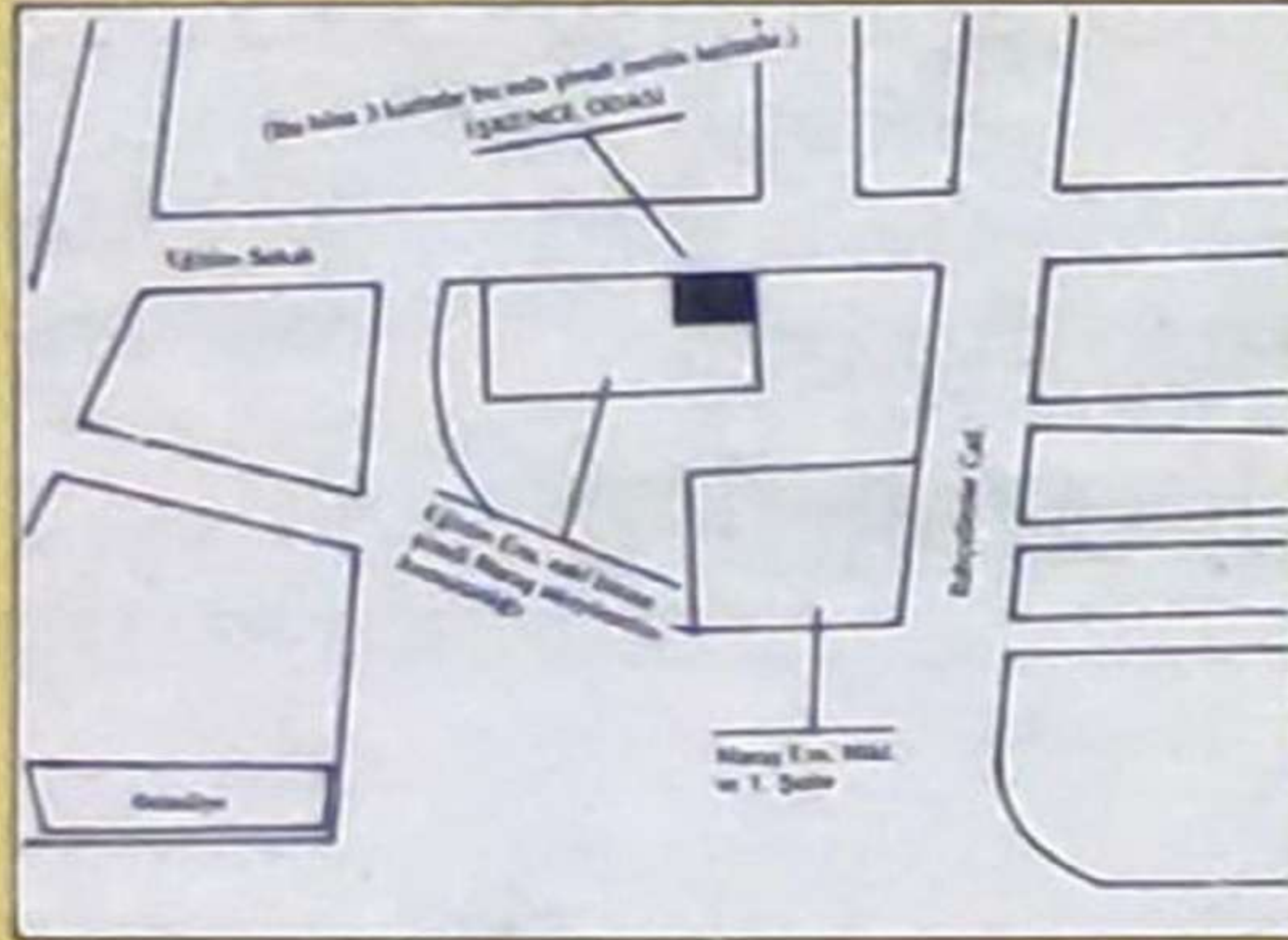
GÖKTAŞ : Somut herhangi bir şey yapmadık. Tecavüz edilen arkadaşımız dışında, diğer üyelerimiz için mahkeme açıp, tespit yaptırmadık. Zaten kimi kime şikayet edeceksin? İşkence yapıldığını kanıtlamak için çaba harcarsan yine sorguya, yine işkenceye çekiliyorsun. Hatay Şube Başkanımız sendikayla ilgili resmi bir evrakı istemeye sendikalar masasına gittiğinde tutuklandı İstanbul 1. Şubeye getirildi. 1. Şubede işkence gördü ve daha sonra da serbest bırakıldı. Adana Şube Başkanımız avukatıyla birlikte resmi bir evrak vermek için şubeye gittiğinde tutuklandı ve tam bir hafta işkencede kaldı, daha sonra ise serbest bırakıldı.

Konfederasyonumuz DISK ise gereken şeyleri yeteri ölçüde yapmadı. Açıklamalar ve Fehmi Işıklar'ın Diyarbakır'da işkence gördüğüne ait belgeleri yayınlamanın dışında pek bir şey yapmadı. CHP ise işkencelerin üstünü külemek istiyor.

Bunun dışında da işkenceye karşı nasıl mücadele edilmesi gerektiği konusunda somut bir şey ortaya konmadı. Türkiye'de en asgarisinden burjuva objektifliği olsa, bazı kanıtlarla hukuki girişimler yapılabilir. Örneğin 1967-68'lerde işkenceci polislerin mahkemeye çıkarıldığı olmuştur. Ama artık bugün, Türkiye'de burjuva objektifliğinin zerresi bile yoktur.

Bir de ayrıca, işkencenin başka bir biçimi olan sürgün ve kıyımlara değinmek istiyorum. Azınlık hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte başlayan sürgün ve kıyımlar alabildiğine devam etmektedir. Evli üyelerimizin biri Giresun'a biri Adana'ya sürülmektedir. Bugüne kadar 50'ye yakın üemiz sürgün edilmiştir. Aileleri parçalanmıştır. Hani nerde burjuvazinin dilinden düşürmediği allenin kutsallığı?

Maraş

İşkencehane açığa çıkınca işkence odasını değiştirdiler

Geçenlerde "Demokrat" gazetesinde Kahramanmaraş'ta aynı plan yayınlanmış ve işkence odası Eğitim Enstitüsü binasının 3. katındaki siyah nokta oda diye gösterilmişti. Şimdi apartopar hemen "tezgahlar" zemin kata taşınmıştır.

Maraş'ta yüzlerce devrimciye buradan işkence yapılmaktadır. Aynı zamanda 1. Şubede yapılmaktadır.

İşkence yok diyenler, cesaretiniz varsa bu odayı halka gösterin! Ama işkence tezgahlarını kaçırmanın, Hodri meydan!

Maraş'ta işkencecilerin başını çekenler:

- * Maraş Merkez Karakoluna kayıtlı "MİT OS-MAN"
- * Alın biraz açık sarışın, uzun boylu MURAT, 1. Şubede görevli.
- * Pazarcık eski Emniyet Amir Ali Haydar
- * 1. Şubede görevli siyah, gözlüklü, orta boylu siyah saçlı, esmer bir polis,
- * Ayrıca yüzlerce işkence gören devrimci, "bize işkence yapılırken, siyah banıtan aralık buldukça baktığımızda asker giysili kişiler ve Maraş Emniyet Müdürü işkenceyi yönetiyor, onların gözetiminde işkence gördük" diyorlar.

Maraş'tan bir devrimci

